

Verdal kommune
Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 25.11.2019
Tid: 18:00

Evt. forfall eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til rådmannskontoret på 476 92392 eller på epost: lier@verdal.kommune.no .

Innstilling fra formannskapet i sakene 130/19 og 131/19 og innstilling fra valgnemnda vil bli utlagt i møtet.

Innstillingene finner dere også i møteprotokollen til det enkelte utvalget når disse møtene er ferdig.

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Verdal, 15. november 2019

Pål Sverre Fikse
Ordfører (s)

Oppdatert sakliste kommunestyrets møte 25. november 2019

Saksnr	Innhold
PS 103/19	Godkjenning av møteprotokoll
PS 104/19	Rapport - anskaffelse av bil
PS 105/19	Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen
PS 106/19	Innkjøpsstrategi - Innherred innkjøp
PS 107/19	Reglement for ungdomsråd, eldreråd, råd for likestilling av funksjonshemmede og utvalg for utmarkssaker
PS 108/19	Anne Grete Valbekmo - søknad om fritak fra vervet som medlem og leder i Verdal Forliksråd for resten av perioden fram til 31.12.20
PS 109/19	Valg av fjellstyre - endring
PS 110/19	Valg av leder og nestleder i innvandrerrådet for valgperioden 2019-2023
PS 111/19	Valg av medlem og personlig varamedlem til skoleutvalget ved Verdal videregående skole
PS 112/19	Møteplan 2020
PS 113/19	Orienteringer
PS 114/19	Interpellasjon fra Trine Reitan (AP) - Heltid/deltid
PS 115/19	Interpellasjon fra Ole Gunnar Hallager (AP) - Debattklima
PS 116/19	Spørsmål til ordfører fra Sven-Øyvind Bern (SV) - Ad henvendelse fra Verdal formannskap til E.ON Wind Norway med oppfordring om å trekke konsesjonssøknad

PS 103/19 Godkjenning av møteprotokoll

Rapport - anskaffelse av bil

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/4070 - /000
--	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	104/19

Kontrollutvalgets innstilling:

Kontrollutvalget legger rapporten frem til behandling i kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret anser rammeavtalen, opsjonen og innkjøp etter denne, som ulovlig og finner avdekkede forhold som sterkt kritikkverdige.
2. Kommunestyret skal vurdere sanksjoner og tiltak som rådmannen skal iverksette for å få kontroll på innkjøps- og anskaffelsesområdet.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at:
 - a) Rammeavtaler utarbeides i tråd med regelverket.
 - b) Rammeavtalene etterleves.
 - c) Lovverket for offentlige anskaffelser og arkiv etterleves.
4. Kommunestyret ber rådmannen orientere kontrollutvalget med en skriftlig redegjørelse for oppfølgingen av punkt 3.a-c innen 01.04.2020.

Vedlegg:

1. Rapport - Anskaffelser bil
2. Prosjektplan - kommunal anskaffelse av bil
3. Særutskrift av møtebok - sak 7-19

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Behandling i kontrollutvalget 14.10.19:

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling Kontrollutvalget legger rapporten frem til behandling i kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret anser de avdekkede forhold som kritikkverdige.

2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at:
 - a) Rammeavtalene utarbeides i tråd med regelverket.
 - b) Rammeavtalene etterleves.
 - c) Regelverket for offentlig arkiv etterleves.
3. Kommunestyret ber rådmannen orientere kontrollutvalget ved en skriftlig redegjørelse for oppfølging av punkt a-c.

Behandling:

Revisor, Eirik Gran Seim, presenterte rapporten og besvarte spørsmål fra utvalget.

Kontrollutvalget drøftet rapporten og innstilling i saken.

Omforent forslag:

Kontrollutvalget legger rapporten frem til behandling i kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret anser rammeavtalen, opsjonen og innkjøp etter denne, som ulovlig og finner avdekkede forhold som sterkt kritikkverdige.
2. Kommunestyret skal vurdere sanksjoner og tiltak som rådmannen skal iverksette for å få kontroll på innskjøps- og anskaffelsesområdet.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at:
 - a) Rammeavtaler utarbeides i tråd med regelverket.
 - b) Rammeavtalene etterleves.
 - c) Lovverket for offentlige anskaffelser og arkiv etterleves.
4. Kommunestyret ber rådmannen orientere kontrollutvalget med en skriftlig redegjørelse for oppfølgingen av punkt 3.a-c innen 01.04.2020.

Vedtak:

Kontrollutvalget legger rapporten frem til behandling i kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret anser rammeavtalen, opsjonen og innkjøp etter denne, som ulovlig og finner avdekkede forhold som sterkt kritikkverdige.
2. Kommunestyret skal vurdere sanksjoner og tiltak som rådmannen skal iverksette for å få kontroll på innskjøps- og anskaffelsesområdet.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at:
 - a) Rammeavtaler utarbeides i tråd med regelverket.
 - b) Rammeavtalene etterleves.
 - c) Lovverket for offentlige anskaffelser og arkiv etterleves.
4. Kommunestyret ber rådmannen orientere kontrollutvalget med en skriftlig redegjørelse for oppfølgingen av punkt 3.a-c innen 01.04.2020.

Innledning

Kontrollutvalget vedtok i sak 54/18-3 at sekretariatet skulle legge frem en sak vedrørende anskaffelse av bil. I sak 7/19 vedtok utvalget å bestille en undersøkelse. På bakgrunn av bestillingen la revisor frem en prosjektplan for utvalget i sak 12/19. Kontrollutvalget vedtok i samme sak å bestille en undersøkelse med en total ressursramme på inntil 350 timer med levering 1.9.2019. Det vises til vedlagt prosjektplan og særutskrift fra møtebok i sak 7/19.

Endelig rapport ble overlevert sekretariatet 30.9.2019. Rapporten hadde da vært gjenstand for 2 høringsrunder.

Under behandling av prosjektplanen i sak 12/19 presiserte utvalget bestillingen hva angikk prosjektplanens problemstillinger, ressursrammer, leveringstidspunkt. Videre ble revisor bedt om å velge en metodikk som ga sikre konklusjoner. Utvalget understreket at det var viktig med klart og tydelig språk, hva angikk både omfanget og konklusjonene i rapporten. Om nødvendig

skulle rene beskrivelser av data, rettskilder, revisjonskriterier med videre inntas som vedlegg fremfor å bli inntatt i rapportens hoveddel. Revisor ble bedt om å legge vekt på vurderinger og dokumentasjon, både kommunens egen dokumentasjon og den dokumentasjon som revisor selv måtte fremskaffe for å kunne trekke sikre og klare konklusjoner. Flere av punktene som ble tatt opp under behandlingen av sak 12/19 fremgår også av saksutredning i sak 7/19. Revisor ble også bedt om å gi tilbakemelding til utvalget i tilfelle forutsetningene for prosjektet endret seg, f.eks. at vedtatt tidsressurs ble for knapp.

Revisors problemstillinger og konklusjoner

På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling i sak 7/19 og innspill gitt i sak 12/19, utarbeidet revisors følgende problemstillinger:

1. Er kommunens rammeavtale for innkjøp av kjøretøy 2014 – 2018 utarbeidet i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser?
2. Er kommunens faktiske anskaffelser av kjøretøy i perioden mars 2014 – desember 2018 utført i henhold til kommunens rammeavtale?

Herunder:

- a) Er kommunens praktisering av opsjonsmulighet i rammeavtalen i henhold til gjeldende rett?
 - b) Er evt. leasing utover rammeavtalens varighet i tråd med gjeldende rett?
 - c) Hadde kommunen i 2014-2018 tilstrekkelige ressurser og kompetanse for anskaffelser, arkivering, journalføring, utarbeidelse av rammeavtale, utlysning av mini-konkurranse m.m.
3. Er kommunens anskaffelser dokumentert i henhold til aktuelle bestemmelser og krav?

Oppsummert besvarer revisor problemstillingene som følger:

1. Rammeavtalen ikke utarbeidet iht. lov og forskrift.
2. -
 - a) Praktisering av opsjonsmulighet i rammeavtalen ikke iht. gjeldende rett.
 - b) Basert på informasjon fra kontaktperson, er det trolig blitt leaset biler utover rammeavtalens varighet. Etter revisors vurdering har kommunen i sum foretatt en ulovlig direkte anskaffelse, jf. anskaffelsesforskriften § 4-1 (q).
 - c) Etter revisors vurdering er det blitt begått feil i saksbehandlingen innen innkjøp av bil i perioden 2014 – 2018. Det følger av dette at samkommunens ressurser innen innkjøp trolig ikke har vært god nok i perioden som undersøkes. Angående samkommunens kompetanse innen anskaffelser, var denne trolig ikke tilfredsstillende da rammeavtalen ble utarbeidet.
3. Manglende kontrakter for samkommunens anskaffelser av aktuelle biler er i strid med anskaffelsesforskriften. Anskaffelsesloven § 5 sier for øvrig at etterprøvbarhet skal ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen. Revisjonen kan ikke se at fraværet av kontrakter ivaretar hensynet til etterprøvbarhet som beskrevet i anskaffelsesloven.

Kontrollutvalgssekretariatets vurdering

Lovverket inneholder klare krav til etterprøvbarhet og dokumentasjon. Eventuelt manglendedokumentasjon og sikring av etterprøvbarhet er i seg selv et brudd på lov om offentlige anskaffelser, ikke bare regelverket om offentlig arkiv.

Kommunen har ikke signert eller tidfestet oppstart for rammeavtalen. Kommunen hevder oppstartstidspunktet er ved uttak av første bil i september. Revisor har ikke avklart oppstartstidspunkt for avtalen eller gjeldende rett på området. Dette er ikke samsvar med kontrollutvalgets bestilling.

I hvilken grad kommunen har sikret etterprøvnbarhet med den pliktige dokumentasjon vil også være avgjørende for revisors videre arbeid med denne undersøkelsen, herunder valg av metode. Gitt det tilfelle at kommunens arkiv og oversendt dokumentasjon var mangelfull ba utvalget revisor om å finne alternative metoder for dokumentasjonsinnhenting for å kunne trekke sikre konklusjoner. Utvalget nevnte ble blant annet stikkprøver av bilparken, informasjon fra offentlige register mv.

Denne problematikken gjør seg gjeldende for problemstilling 2. Sekretariatet kan ikke se at rapporten gir svar på om de faktiske anskaffelsene i perioden 2014 – 2018 var helt eller delvis i tråd med regelverket. Revisor konkluderer riktignok med at anskaffelser i forbindelse med opsjonsavtalen, fra 2017-2018 var ulovlig, men de faktiske anskaffelser i perioden 2014-2017 er ikke undersøkt. Heller ikke anskaffelser som er gjennomført på slutten av 2018 er undersøkt. Undersøkelsen svarer derfor ikke ut bestillingen eller prosjektplanen på dette punktet.

Når det gjelder problemstilling 2.a.) er revisor tydelig på at anskaffelser gjennom opsjonsavtalen var en ulovlig direkteanskaffelse. Kommunen gir uttrykk for å være uenige med revisors konklusjoner på dette punktet og mener kommunens tolkning kan være innenfor regelverket. Undersøkelsen burde i større grad belyst gjeldene rett på området. Sekretariatet er uavhengig av dette enig med revisors konklusjon.

Når det gjelder problemstilling 2.c.) dokumenteres det ikke om samkommunen har hatt tilstrekkelig kompetanse eller ressurser på området. Kommunen vedgår selv at den trolig ikke har hatt tilstrekkelig kompetanse eller ressurser. Revisors legger kommunens opplysninger til grunn. Revisor burde innhentet dokumentasjon som i større grad verifiserte hvorvidt samkommunens kompetanse og ressurser var tilstrekkelige. Videre gir rapporten ikke svar på om det ble utlyst mini-konkurranse. Gitt at det ikke ble utlyst mini-konkurranse, gir følgelig rapporten ingen forklaring på dette punktet.

Når det gjelder oppfølging av rapporten er det sekretariatets vurdering at utvalget bør be rådmann orientere utvalget ved en skriftlig redegjørelse.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Rapporten avdekker flere forhold som krever kommunestyrets oppmerksomhet.

Revisors undersøkelse avdekker at rammeavtalen ikke var i tråd med gjeldende regelverk. Herunder at praktisering og forståelsen av muligheten til å benytte opsjon ikke var i tråd med gjeldende rett. Videre avdekker undersøkelsen at regelverket for offentlig arkiv ikke er etterlevd. Kommunen vedgår selv at kompetansen og ressursene trolig ikke var tilstrekkelig for den perioden som ble undersøkt, videre vedgår samkommunen at det trolig har vært begått saksbehandlingsfeil.

Rapporten gir tilstrekkelig grunnlag for at utvalget behandler rapporten og sender den til videre behandling i kommunestyret.

UNDERSØKELSE

Kommunale anskaffelser av bil

RAPPORT

Verdal og Levanger
kommuner

SEPTEMBER 2019

FR 1110

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne undersøkelsen på oppdrag fra Verdal og Levanger kommunes kontrollutvalg i perioden februar 2019 til september 2018.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Eirik Gran Seim, prosjektmedarbeider Mette Sandvik, samt kvalitetssikrere Tor Arne Stubbe og Sunniva Tusvik Sæter. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Verdal og Levanger kommune, jf kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6.

Steinkjer, 30.09.2019

Eirik Gran Seim

Oppdragsansvarlig revisor

SAMMENDRAG

Verdal og Levanger kommunes (heretter kalt samkommunen) rammeavtale for innkjøp av bil fra 2014 er noe mangelfull, da den ikke spesifiserer omfanget av elbiler som kan anskaffes gjennom opsjon, eller hvilke vilkår som skal være oppfylt for at opsjonen kan anvendes. Rammeavtalen er således ikke i henhold til veileder til reglene om offentlige anskaffelser, samt lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 5 tredje ledd. For øvrig er ingen av dokumentene som til sammen kan betraktes som en rammeavtale, signert av avtalepartene.

Økningen i antall anskaffede elbiler som anvendelsen av aktuelle opsjon innebar, utgjør etter revisjonens vurdering et brudd på anskaffelsesloven § 5 tredje ledd om forutberegnelighet samt anskaffelsesforskriften § 15-1 (5). I sum utgjør den aktuelle anskaffelsen, etter revisjonens vurdering, en ulovlig direkte anskaffelse jf. anskaffelsesforskriften § 4-1 (q).

Videre opplyser samkommunen at noen leasingavtaler kan ha hatt en varighet utover varigheten for rammeavtalen (inkl. opsjon på forlengelse). Dette er i strid med forutsetningene kommunen selv har utarbeidet gjennom rammeavtalen. Revisjonen har imidlertid ikke mottatt tilstrekkelig dokumentasjon innen tidsfrist til å fastslå ytterligere detaljer rundt dette.

Angående dokumentasjon på aktuelle anskaffelser, er det ikke skrevet kontrakt med leverandører av aktuelle biler. Dette er i strid med bestemmelser i anskaffelsesforskriften, samt anskaffelsesloven § 5 om etterprøvbarehet.

Innkjøpsansvaret til enheten som revideres i denne rapporten, ble for øvrig flyttet til Innherred Innkjøp i 2019. Innherred Innkjøp er et samarbeid mellom seks kommuner på Innherred, med hovedkontor på Inderøy.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	6
1.1 Bakgrunn.....	6
1.2 Bestilling.....	6
1.3 Problemstillinger	6
1.4 Metode	8
1.5 Kilder	7
2 Rammeavtale	9
2.1 Problemstilling	9
2.2 Data	9
2.3 Vurdering.....	10
3 Kommunens praktisering av innkjøp gjennom opsjon	12
3.1 Problemstilling	12
3.2 Data	12
3.3 Vurdering.....	13
4 Eventuell leasing ut over avtalens varighet.....	15
4.1 Problemstilling	15
4.2 Data	15
4.3 Vurdering.....	15
5 Kommunens ressurser og kompetanse innen anskaffelser 2014 – 2018	16
5.1 Problemstilling	16
5.2 Data	16
5.3 Vurdering.....	16
6 Dokumentasjon av aktuelle anskaffelser.....	17
6.1 Problemstilling	17
6.2 Data/Tittel.....	17
6.3 Vurdering.....	18
7 Høring	19
Vedlegg 1 - Høringssvar	20
Vedlegg 2 - Oversikt kjøretøy Verdal	20
Vedlegg 3 - Oversikt kjøretøy Levanger.....	25

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Levanger og Verdal kommune har i perioden 2014 til 2018 hatt en rammeavtale for innkjøp av biler til bruk i kommunene. Rammeavtalen inneholder et punkt om kjøp av biler gjennom opsjon, som kommunen anvendte i 2018. I etterkant av dette har kontrollutvalgene i kommunene blant annet ønsket å undersøke om anvendelsen av opsjon ved kjøp av biler har vært i henhold til lovverket.

Fra 01.01.2019 er innkjøp organisert gjennom Innherred Innkjøp, som er et samarbeid mellom seks kommuner på Innherred. Denne organiseringen av innkjøpssamarbeidet sikrer på en bedre måte, ifølge samkommunen, at man er rustet til å ivareta regelverket.

1.2 Bestilling

Kontrollutvalget i Verdal bestilte den 18.01.2019, sak 07/19, en undersøkelse av kommunens anskaffelse av kjøretøy i perioden 2014 – 2018. Vedtaket henstiller til at undersøkelsen gjøres i samråd med Levanger kommune.

Revisjonens prosjektplan med nedenstående problemstillinger for undersøkelsen ble godkjent av kontrollutvalget i Verdal 18.03.19, sak 12/19.

1.3 Problemstillinger

1. Er kommunens rammeavtale for innkjøp av kjøretøy 2014 – 2018 utarbeidet i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser?
2. Er kommunens faktiske anskaffelser av kjøretøy i perioden mars 2014 – desember 2018 utført i henhold til kommunens rammeavtale?

Herunder:

- a. Er kommunens praktisering av opsjonsmulighet i rammeavtalen i henhold til gjeldende rett?
- b. Er evt. leasing utover rammeavtalens varighet i tråd med gjeldende rett?
- c. Hadde kommunen i 2014-2018 tilstrekkelige ressurser og kompetanse for anskaffelser, arkivering, journalføring, utarbeidelse av rammeavtale, utlysning av mini-konkurranse m.m.

3. Er kommunens anskaffelser dokumentert i henhold til aktuelle bestemmelser og krav?

Hver enkelt problemstilling er besvart i separate kapitler. For bedre oversiktighet i rapporten er også underpunktene i problemstilling 2 besvart i separate kapitler.

1.4 Metode

Datainnsamlingen er gjennomført gjennom intervjuer, samt gjennomgang av dokumentasjon som er knyttet til rammeavtalen og aktuelle innkjøp.

Intervju er gjennomført med revisjonens kontaktperson i prosjektet, samt økonomisjef i levanger kommune. Revisjonens kontaktperson var daglig leder for samarbeidet som innkjøp var en del av i 2018.

Kontaktpersonen har kun innehatt administrativ lederrolle opp mot innkjøp, og har ikke arbeidet aktivt med innkjøp selv. Nåværende økonomisjef i Levanger kommune var leder for innkjøp i Innherred samkommune i perioden fra 2014 til og med 2017.

I løpet av den perioden som undersøkes har det ifølge samkommunen vært en total utskifting av personale som har arbeidet med anskaffelse av bil. Innkjøp for Levanger og Verdal kommune gjøres i dag gjennom Innherred Innkjøp, som er et innkjøpssamarbeid mellom seks kommuner på Innherred.

Det kan i datainnsamlingen i denne undersøkelsen ha oppstått misforståelser rundt detaljer om rammeavtalen og aktuelle innkjøp. Dette kan for eksempel gjelde tidspunkt for kjøp av biler, antall anskaffede biler, varighet av rammeavtalen osv. Eventuelle feil i rapporten kan påpekes i kommunens høringssvar, og dette kan føre til korrigeringer i rapporten.

Begreper:

Med *anskaffelse* menes i denne rapporten kjøp eller leasing av biler.

Med *samkommunen* menes her Levanger og Verdal kommune samlet, som tidligere hadde et innkjøpssamarbeid på bil i regi av Innherred samkommune (oppløst 31. des 2017), senere Innherred Kommunesamarbeid. Kommunene vil altså, for enkelhets skyld, hovedsakelig omtales som *samkommunen* i denne rapporten, også i saker som gjelder tidsrommet etter oppløsning av samkommunen.

1.5 Kilder

Det er i rapporten lagt til grunn lovklider som i dag er endret eller opphevet, men som var gyldige på det tidspunktet da rammeavtalen ble publisert i 2014:

- Forskrift om offentlige anskaffelser (Anskaffelsesforskriften) FOR- 2006-04-07-402
- Lov om offentlige anskaffelser (Anskaffelsesloven) LOV-1999-07-16-69
- Veileder til reglene om offentlige anskaffelser, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, 2006 (oppdatert i 2012).

2 RAMMEAVTALE

2.1 Problemstilling

Er kommunens rammeavtale for innkjøp av kjøretøy 2014 – 2018 utarbeidet i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser?

2.2 Data

Samkommunen kunngjorde hos Database for offentlige innkjøp (DOFFIN) den 16.12.2013 en anbudsinnbydelse for leasing av biler til Levanger og Verdal kommune. Frist for innlevering av tilbud var den 14.03.2014.

I anbudsinnbydelsen beskrives blant annet bilkategorier og antall biler som skal anskaffes. Dokumentet for anbudsinnbydelsen som samkommunen utarbeidet¹, spesifiserer ikke tidsrom for den aktuelle anskaffelsen av biler. Imidlertid har samkommunen på DOFFIN sine nettsider oppgitt at avtalen varer i 3 år, med uspesifisert dato for oppstart.

Samkommunen opplyser i 1. høringsvar datert 19.08.19 til foreløpig rapport, at man har funnet dokumentasjon som indikerer at første anskaffelse av bil ble gjort i september 2014. Varigheten på avtalen blir da ifølge kommunen fra september 2014 til september 2017.

Opsjon på å forlenge anskaffelsen med ett år er spesifisert i anbudsinnbydelsens kapittel 1.5 Opsjon, første punkt. Kapittelets tre første punkter er gjengitt i sin helhet nedenfor:

«1.5 Opsjon

Oppdragsgiver skal kunne velge å inngå avtaler vedr. nedenfor viste tilleggstjenester. Dette vil ikke være med i vurderingen av tilbudet.

- *Oppdragsgiver skal ha opsjon på å forlenge avtalen med + 1 år.*
- *Kommunaleide og deleide selskaper skal kunne tiltre avtalen*
- *Det skal være opsjonsmulighet til å kjøpe el-biler. Denne skal ha 5 seter og ha min. 4 stjerner på Euro NCAP og ha hurtiglading. Hvis avgiftsreglene endres, kan det bli vurdert leasing.»*

Som utdraget viser, er det fastsatt en opsjon på anskaffelse av elbiler i anbudsinnbydelsen. Det er her ikke spesifisert hvor mange elbiler opsjonen gir anledning til å anskaffe. Det er heller

¹ Med tittel «Anbudsinnbudelse, Rammeavtale, Operasjonell leasing, Leasing av biler til Levanger og Verdal kommune»

ikke spesifisert hvilke omstendigheter som skal foreligge, for at samkommunen kan anvende opsjon på anskaffelse av elbiler.

I etterkant av anbudsinnbydelsen utarbeidet samkommunen et tildelingsdokument datert 08.05.2014, hvor det er gjort vurderinger og vektinger av tilbud fra ulike leverandører. Tildelingsdokumentet er ikke signert av aktuelle leverandører, og det foreligger heller ikke annen dokumentasjon på avtale om anskaffelse av biler, som er signert av avtalepartene.

Samkommunen opplyser for øvrig under intervju at det kan synes som kompetansen på innkjøp da rammeavtalen ble utarbeidet, ikke var god nok.

2.3 Vurdering

Revisjonen forstår en rammeavtale, i henhold til anskaffelsesforskriften § 4-2 f, til å være: *«avtale inngått mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører som har til formål å fastsette vilkårene for de kontrakter som skal tildeles i løpet av en gitt periode, særlig med hensyn til pris og eventuelt planlagte mengder,»*

Siden anskaffelsens verdi er over EØS-terskelverdiene, legger revisjonen til grunn anskaffelsesforskriften del III, som omhandler denne type anskaffelser.

Rammeavtalen i sin helhet:

Revisjonen betrakter anbudsinnbydelsen og påfølgende tildelingsdokument, samlet sett som en rammeavtale. Ingen av disse dokumentene er imidlertid signert av aktuelle leverandører noe som utgjør en vesentlig mangel, all den tid anbudsinnbydelsen og tildelingsdokumentet skal betraktes som en inngått avtale. Kontrakt defineres i anskaffelsesforskriften² § 4-1 til å være et skriftlig dokument, og kontrakten anses som inngått når begge parter har signert kontrakten, jf. anskaffelsesforskriften § 22-3 nr. 6.

Rammeavtalens punkt om opsjon:

Anbudsinnbydelsens manglende spesifisering av omfanget av elbiler, samt vilkår for opsjon, er ikke i henhold til veileder til reglene om offentlige anskaffelser fra 2006 (oppdatert i 2012)³, hvor det heter: *«Hvis det i den opprinnelige kontrakten er tatt høyde for at kontrakten kan endres underveis i avtaleperioden, kan oppdragsgiver gjøre dette uten at det krever ny prosedyre etter forskriften. Det vil for eksempel være tilfellet der oppdragsgiver har inntatt en opsjon eller en endringsklausul i kontrakten. Det kunne for eksempel være en opsjon på forlengelse av kontraktens løpetid eller øking av volumet eller en prisjusteringsklausul. Det må*

² Forskrift om offentlige anskaffelser FOR- 2006-04-07-402.

³ https://www.regjeringen.no/contentassets/df547bb0f73d43d9b90756002473f680/anskaffelsesveileder_2013.pdf

likevel stilles visse krav til slike opsjoner og endringsklausuler. De må være i samsvar med de grunnleggende prinsippene i lovens § 5, blant annet kravene til likebehandling og forutberegnelighet. Det innebærer for det første at en opsjon/endringsklausul tydelig må beskrive hvilke endringer/utvidelser som kan foretas og på hvilke objektive vilkår (se EU-domstolens avgjørelse i C-423/07). (.....). Endelig må en opsjon/endringsklausul heller ikke forrykke konkurranseforholdet. Endringene må stå i sammenheng med det som kontrakten omfatter og må ikke føre til at kontrakten får vesentlig annen art eller omfang.»

Som beskrevet ovenfor, inneholder ikke anbudsinnbydelsen en spesifisering av omfanget av elbiler samkommunen kan anskaffe gjennom opsjon, eller hvilke vilkår som skal være oppfylt for at opsjonen kan anvendes. Punktet om opsjon er således ikke i henhold til overfor nevnte veileder og anskaffelsesloven § 5 tredje ledd: «Oppdragsgiver skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarehet ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen.»

Videre heter det i anskaffelsesforskriften § 2-3 (5): «Ved beregning av anskaffelsens anslåtte verdi, skal det tas hensyn til enhver form for opsjoner og eventuelle forlengelser av kontrakten.» En beregning av anskaffelsens verdi, inkludert opsjoner og forlengelser, innebærer naturligvis å spesifisere det antatte omfanget av opsjonen. Dette innebærer slik revisjonen ser det, at det i anbudsinnbydelsen skulle ha vært foretatt en spesifisering av antall biler opsjonen gir adgang til å anskaffe.

3 KOMMUNENS PRAKTISERING AV INNKJØP GJENNOM OPSJON

3.1 Problemstilling

Er kommunens praktisering av opsjonsmulighet i rammeavtalen i henhold til gjeldende rett?

3.2 Data

Samkommunen anskaffet i 2018 20⁴ stk. Kia Soul elbiler gjennom nevnte rammeavtale for anskaffelse av bil fra 2014.

Bilene ble leaset, og anskaffet gjennom opsjonsmuligheten i rammeavtalens kap. 1.5, tredje punkt (gjengitt i ovenstående kapittel). Det ble ikke gjennomført anbudskonkurranse for anskaffelsen.

Bilmodellen er ikke spesifisert i rammeavtalen, og antallet biler er høyere enn i rammeavtalen, som spesifiserer tre elbiler. Antall biler er også høyere enn det som er spesifisert i to senere mini-konkurranser i 2014 for anskaffelse av elbiler til henholdsvis Levanger og Verdal kommune. I disse mini-konkurransene spesifiseres tre elbiler til Verdal kommune og to til Levanger kommune.

Samkommunen påpeker i intervju at man i henhold til opsjonsmuligheten i rammeavtalen kap. 1.5, tredje punkt, står fritt til å anskaffe elbiler uavhengig av fabrikat og leverandør, så lenge de tilfredsstiller kravene i nevnte punkt i rammeavtalen.

Anskaffelsen av de 20 Kia elbilene ble for øvrig foretatt utenfor den primære varigheten av rammeavtalen, som strekker seg over tre år fra 2014 til 2017. Rammeavtalens kap. 1.5, første punkt spesifiserer imidlertid en opsjon på forlengelse av avtalen om anskaffelse av bil med 1 år, altså frem til 2018:

«Oppdragsgiver skal ha *opsjon* på å forlenge avtalen med + 1 år»

Samkommunen har i intervju opplyst at bakgrunnen for anskaffelsen av de nevnte 20 Kia elbilene, var at Verdal kommunes 3 elbiler levert gjennom leasing, måtte leveres tilbake til forhandler i 2017 fordi leasingperioden utløp.

⁴ Kontaktperson opplyser at det trolig dreier seg om 20 Kia elbiler. Revisjonen har imidlertid ikke mottatt dokumentasjon som bekrefter antallet. Annen dokumentasjon fra Verdal kommune datert 13.12.18, viser til 10 Kia elbiler samt henholdsvis seks og én Kia / Peugeot diesalbiler, alle kjøpt gjennom opsjon. Eventuelle forskjeller i antall og type biler kjøpt gjennom opsjon, innenfor intervallene beskrevet i denne fotnoten, har etter revisjonens oppfatning ikke betydning for vurderingene i denne rapporten.

På dette tidspunktet var alle leasede biler lagt inn i et Excel-ark som økonomienheten i Innherred samkommune administrerte. De tre nevnte leasede bilene var imidlertid ikke lagt inn der. Grunnet behov i Verdal kommune måtte disse bilene ifølge samkommunen erstattes raskt. Revisjonen oppfatter dette som at det her ble begått en feil i oppdateringen av samkommunens oversikt over leasede biler.

De tre elbilene som måtte leveres tilbake til forhandler i 2017, ble erstattet med leasing av tre regulære Volkswagen Golf med brennstoffmotor til hjemmetjenesten i Verdal kommune. Dette ble gjort i påvente av ny innkjøpsordning gjennom Innherred Innkjøp.

Ifølge samkommunen ble bilforhandleren som skulle ha tilbake tre leasede elbiler fra Verdal kommune i 2017, spurt om å levere nye biler samme år, i henhold til spesifikasjoner i mini-konkurransen fra 2014. Under samtaler med forhandleren kom det ifølge samkommunen frem at de ikke kunne levere elbiler i et større omfang på grunn av omlegging av godkjenningsordningene av biler i EU. Forhandleren kunne ifølge samkommunen ikke levere disse før ett år senere, og ikke hurtig nok til å dekke Verdal kommunes løpende behov i hjemmetjenesten.

3.3 Vurdering

Det er etter revisjonens syn klart at økningen i antall anskaffede elbiler som benyttelse av opsjonen innebar, skaper et potensiale for en større krets av potensielt interesserte leverandører. I mangel av en anbudskonkurranse, fikk disse ikke informasjon om omfanget av anskaffelsen, eller anledning til å gi tilbud basert på de endrede forutsetningene. Måten anskaffelsen er utført på begrenser etter revisjonens syn konkurransen, og er således i strid med anskaffelsesforskriften § 15-1 (5): *«Oppdragsgiver må ikke misbruke rammeavtaler eller anvende dem på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.»*

Kommunen valgte for øvrig i 2014 å gjennomføre to mini-konkurranser ved anskaffelser av 3+2 elbiler, uten å benytte seg av opsjonen i rammeavtalen. Det var derfor rimelig å forvente at kommunen gjør det samme da behovet for flere elbiler oppstod i 2018, noe som ikke er tilfellet. Anskaffelsen er på dette grunnlag i strid med anskaffelsesloven § 5 om forutberegnelighet: *«Oppdragsgiver skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvnbarhet ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen.»*

Det er for øvrig oppdragsgivers oppgave jf. anskaffelseslovens formål, § 1, å sørge for effektiv ressursbruk ved anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Revisjonen kan i det aktuelle tilfellet, vanskelig se at dette hensynet er blitt ivaretatt. Det er fordi prisen

kommunen betaler for det aktuelle produktet ikke er fastsatt gjennom en anbudskonkurranse der flere tilbydere får anledning til å delta.

I sum utgjør anskaffelsen etter revisjonens vurdering en ulovlig direkte anskaffelse jf. anskaffelsesforskriften § 4-1 (q).

At samkommunen trengte nye biler raskt, grunnet tilbakelevering av elbiler som ifølge samkommunen ikke kunne erstattes av samme forhandler, har ikke avgjørende betydning for revisjonens vurderinger. Det er fordi bilene som ble anskaffet gjennom opsjon, i antall langt overstiger de tre bilene som ble innlevert ved omtalte avtaleslutt.

Som beskrevet ovenfor, er kommunens anvendelse av opsjonen i rammeavtalen, etter revisjonens syn, uttømmende regulert i anskaffelsesforskriften. Dersom det likevel skulle være tvil om hvorvidt forholdet er omfattet av forskriften, påpekes det i veileder til reglene om offentlige anskaffelser kap. 12.1 at man i slike tilfeller faller tilbake på de grunnleggende prinsippene om blant annet forutberegnelighet og likebehandling: *«Ved gjennomføring av konkurransen er det viktig at de grunnleggende prinsipper overholdes. Dette gjelder blant annet kravene til konkurranse, god forretningsskikk, forholdsmessighet, likebehandling av leverandører, forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvnbarhet. Kravene er nedfelt i lovens § 5 og forskriftens § 3-1. De grunnleggende prinsippene vil både kunne fungere som fortolkningsmomenter der forskriftens ordlyd gir rom for ulike løsninger, og selvstendig rettslig grunnlag der forskriften ikke har regulert spørsmålet. Ved tvil om en handling eller beslutning er i samsvar med regelverket, skal derfor handlingen vurderes opp mot de grunnleggende prinsippene.»*

4 EVENTUELL LEASING UT OVER AVTALENS VARIGHET

4.1 Problemstilling

Er evt. leasing utover rammeavtalens varighet i tråd med gjeldende rett?

4.2 Data

Samkommunen opplyser at noen leasingavtaler kan ha hatt en varighet utover varigheten for rammeavtalen, inkludert opsjon på forlengelse. Dette betyr at biler kan ha blitt leaset i en periode som varer lengre enn 30. september 2018.

Kontaktperson har ikke informasjon om hvor mange eller hvilke biler dette gjelder, og revisjonen har ikke mottatt tilstrekkelig dokumentasjon innen frist til å fastslå mer i saken ut over dette.

4.3 Vurdering

Basert på informasjon fra kontaktperson, er det trolig blitt leaset biler utover rammeavtalens varighet. Dette er i strid med forutsetningene kommunen selv har utarbeidet gjennom rammeavtalen.

5 KOMMUNENS RESSURSER OG KOMPETANSE INNEN ANSKAFFELSER 2014 – 2018

5.1 Problemstilling

Hadde kommunen i 2014-2018 tilstrekkelige ressurser og kompetanse for anskaffelser, arkivering, journalføring, utarbeidelse av rammeavtale, utlysning av mini-konkurranse m.m.?

5.2 Data

Samkommunen opplyser at kompetansen innen offentlige anskaffelser på tidspunktet da rammeavtalen ble utarbeidet, kan synes å ikke ha vært god nok.

Samkommunen opplyser videre at det i perioden som revisjonen undersøker, har vært utfordringer innen ressurser og bemanning innen området innkjøp. Det skal i dag være et større fokus på innkjøp i Levanger og Verdal kommune, og disse har valgt en ny innkjøpsordning gjennom Innherred Innkjøp, som er et samarbeid mellom seks kommuner på Innherred.

5.3 Vurdering

Etter revisjonen vurdering er det blitt begått feil i saksbehandlingen innen innkjøp av bil i perioden 2014 – 2018, som beskrevet i de øvrige kapitlene i denne rapporten. Det følger av dette at samkommunens ressurser innen innkjøp trolig ikke har vært god nok i perioden som undersøkes. Angående samkommunens kompetanse innen anskaffelser, var denne trolig ikke tilfredsstillende da rammeavtalen ble utarbeidet.

6 DOKUMENTASJON AV AKTUELLE ANSKAFFELSER

6.1 Problemstilling

Er kommunens anskaffelser dokumentert i henhold til aktuelle bestemmelser og krav?

6.2 Data

Det ble ikke skrevet kontrakter med de ulike leverandørene for anskaffelse av aktuelle biler.

Samkommunen påpeker som en kommentar til dette at man i lys av tildelingen kan si at avtale mellom samkommunen og de ulike leverandørene er inngått, og i mangel på kontrakt som er mer utfyllende må man tolke anbudskonkurransen og tilbudene, samt tildelingsbrevene.

Tildelingsdokumentet fra 2014 er det siste formelle dokumentet som er utarbeidet av samkommunen i forbindelse med anskaffelse av aktuelle biler. Tildelingsdokumentet spesifiserer ikke varigheten for aktuelle anskaffelser.

I tillegg foreligger leasingavtaler og leveringsbevis på kjøretøy. Disse avtalene er utstedt av bank. Avtalene er ikke lagret elektronisk i samkommunen, men finnes i papirarkiv.

Samkommunen hadde forøvrig ikke tilgjengelig en samlet oversikt over kjøretøy som er anskaffet innen varigheten for rammeavtalen, på tidspunktet for oppstart av revisjonens datainnsamling i mai 2019.

Revisjonen mottok 12.07.19 en oversikt over kjøretøy som disponeres av Verdal kommune. Denne gir blant annet en oversikt over biler som eies av kommunen, biler som leases i dag og leasede biler som ble levert inn ved endt leasingperiode i september 2018. I mangel av mer detaljert informasjon samt kontrakter for anskaffelsene, gir oversikten liten mulighet til å vurdere om alle anskaffelsene er gjort i henhold til rammeavtalen. Dette gjelder spesielt biler som, ifølge samkommunen selv, kan ha blitt leaset i en lengre periode enn rammeavtalen gav anledning til. Det fremgår ikke av oversikten om biler kan ha blitt leaset etter utløpet av rammeavtalen.

Innkjøp i Levanger kommune førte ifølge kommunen en oversikt over samkommunens anskaffede biler. Denne oversikten ble oppdatert frem til 2017.⁵

⁵ Revisjonen mottok etter frist for innsending, en liste over kjøretøy som disponeres av Levanger kommune. Listen er ikke brukt som datagrunnlag til rapporten, og er som vedlegg til denne rapporten, sammen med liste over kjøretøy som disponeres av Verdal kommune.

Som nevnt i kapittel 3 i denne rapporten, hadde samkommunen ikke oversikt på at 3 elbiler på leasingavtale skulle leveres tilbake til forhandler i 2017 grunnet utløp av avtalen. Dette skjedde trolig grunnet en feil i samkommunens ajourføring av liste over leasede biler.

6.3 Vurdering

Det er en forutsetning i anskaffelsesregelverket at kontrakt blir inngått. Kontrakt defineres i anskaffelsesforskriften⁶ § 4-1 til å være et skriftlig dokument, og kontrakten anses som inngått når begge parter har signert kontrakten, jf. § 22-3 nr 6. Manglende kontrakter for samkommunens anskaffelser av aktuelle biler er således i strid med anskaffelsesforskriften.

Anskaffelsesloven § 5 sier for øvrig at etterprøvbarhet skal ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen. Revisjonen kan ikke se at fraværet av kontrakter ivaretar hensynet til etterprøvbarhet som beskrevet i anskaffelsesloven.

⁶ Forskrift om offentlige anskaffelser FOR- 2006-04-07-402.

7 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring til rådmannen i Verdal og rådmannen i Levanger kommune den 15.08.19. Kommunens høringssvar 09.08.19 medførte flere endringer i rapportens datadel og vurderinger, og ny foreløpig rapport ble sendt på høring 18.09.19. Kommunens andre gangs høringssvar fra 24.09.19 er som vedlegg 1 til denne rapporten. Høringssvaret har ikke medført endringer i rapporten.

VEDLEGG 1 – HØRINGSSVAR

Innherred kommunesamarbeid
Kommuneadvokaten

Revisjon Midt-Norge

Deres ref:

Vår ref: 2019/4858

Dato: 24.09.2019

Høringsuttalelse 2 - kommunale anskaffelser av bil

Det vises til høringssvar datert 19.08.2019.

Levanger og Verdal kommune vil med dette gi innspill til ny versjon av rapport i undersøkelsessak om kommunale anskaffelser av bil i perioden fra 2014 til 2018.

Revisjonen påpeker i sitt sammendrag på side 4 i rapporten følgende:

«Videre opplyser samkommunen at noen leasingavtaler kan ha hatt en varighet utover varigheten for rammeavtalen (inkl opsjon på forlengelse). Dette er i strid med forutsetningene kommunen selv har utarbeidet gjennom rammeavtalen.»

Kommunen anfører på dette punktet at avtalegrunnlaget mellom partene ikke regulerer dette spørsmålet og at revisjonen i rapportens punkt 4 «Eventuell leasing ut over avtalens varighet» (rapportens side 16) konkluderer med brudd på avtalen uten at kommunen kan se at dette er vurdert ut fra avtalens innhold.

Avtalen inngått mellom kommunene og leverandørene i 2014 består både etter revisjonens (rapportens side 11) og kommunenes syn av innholdet i anbudsinnbydelsen og påfølgende tilbudsdokument. Det er i utlysningen på Doffin opplyst at avtalen skal ha en varighet på tre år, men det er ikke satt starttidspunkt for avtalen. Dette medfører at kommunen har regnet første kjente anskaffelse i september 2014 som starten av avtalen. Avtalen varer da fra september 2014 til september 2017.

Opsjonene beskrives som følger i anbudsinnbydelsen:

«1.5 Opsjon

Oppdragsgiver skal kunne velge å inngå avtaler vedr. nedenfor viste tilleggstjenester. Disse vil ikke være med i vurderingen av tilbudet.

- *Oppdragsgiver skal ha opsjon på forlengelse av avtalen med + 1 år*
- *Kommunaleide og deleide selskaper skal kunne tiltre avtalen*
- *Det skal være en opsjonsmulighet til å kjøpe El.biler. Denne skal ha 5 seter og ha min. 4 stjerner på Euro NCAP og ha hurtiglading. Hvis avgiftsreglene endres, kan det bli vurdert leasing.*
- *Bilens pris skal være i henhold til 20.000 km/år. Hvor det vil være naturlig kan prisen fastsettes til 10.000 km/år eller 30.000 km/år. Km lengden pr bil avtales særskilt for den enkelte bil.*
- *Prisliste for reparasjon av dekk»*

Postadresse:
Levanger kommune
Pb 130
7601 Levanger

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587051

Web: <http://www.levanger.kommune.no>

Avtaleteksten som vist over er vid og gir rom for tolking, men den gir samtidig en direkte anvisning til at opsjonsmulighetene ikke vil være med i vurderingen av tilbudet som gis. Kommunen har i etterkant tolket dette som at opsjonsmulighetene har vært vide etter ordlyden. Kommunen er enig med revisjonen i at situasjonen ville vært mer forutsigbar både for kommunen og for leverandørene dersom man hadde hatt en klargjørende signert rammeavtale fra 2014, men i mangel på dette må avtalens punkt om opsjon vurderes etter sin ordlyd med tanke på innhold. Kommunen tolket med bakgrunn i denne teksten at avtalen ga rom for anskaffelse av el-biler etter opsjonen og at eventuell leasing av biler kunne skje etter opsjonen så lenge avtalene om leasing var inngått innenfor kontraktperioden inkludert opsjonstiden på ett år.

Opsjonens ordlyd slik den er satt i sammenhengen overfor gir en viss grad av bestemmelse av når opsjonen kan benyttes. Kommunen er enige i at opsjonen er vid, men mener ikke at anskaffelsesforskriftens regler medfører at dette automatisk er i strid med forskriftens grunnprinsipper i § 5 tredje ledd slik revisjonen legger til grunn.

Kommunen tar revisjonens konklusjon til orientering, men vil bemerke at dette er anskaffelser gjort med bakgrunn i en noe mangelfull og uklar avtale som ble inngått i 2014. Kommunenes organisering av og kunnskap om innkjøpsarbeid var på dette tidspunktet helt annerledes enn i dag. Fra 1. januar 2019 ble innkjøp organisert i et felles innkjøpssamarbeid med kommunene Verdal, Levanger, Steinkjer, Inderøy, Snåsa og Verran. Samarbeidet medfører at det nå er opprettet et fagmiljø som spesialiserer seg på innkjøp og offentlige anskaffelser. Tidligere har dette tradisjonelt i våre kommuner vært fulgt opp av enkeltpersoner som også har hatt andre arbeidsoppgaver. Da de siste anskaffelsene med bakgrunn i 2014-avtalen ble foretatt på tidlig høsten 2018 var kommunene i en «oppryddingsfase» når det gjaldt bilanskaffelser. Det var ikke etablert en god oversikt over anskaffede biler etter avtalen og behov oppsto uplanlagt og rimelig akutt. Dette medførte at kommunene besluttet å utløse opsjonen slik man oppfattet at denne lå i avtalen fra 2014. I etterkant ser kommunen at antallet biler som ble tatt ut på opsjon nok var høyt i forhold til det avtalen kunne ha grunnlag for, og kommunen beklager at de vurderinger som da ble gjort ga slikt resultat.

Med hilsen

Ingrid Juberg Moe
Kommuneadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

VEDLEGG 2 OVERSIKT KJØRETØY VERDAL

OVERSIKT KJØRETØY VERDAL KOMMUNE PR. JULI 2019

Innleverte kjøretøy etter endt leasingperiode september 2018:

XK 23837, XK 23832, XK 23835, XK 23675, XK 23804, XK 23883, XK 23887, XK 23885

XK 23801, XK 23849, XK 23850, XK 23847, XK 23673.

Kjøretøy eid av Verdal kommune, kjøpt ut av leasingavtaler inngått i 2011 og 2014:

XK 19547, XK 19515, XK 19529, XK 19527, XK 23836, XK 23848, XK 23683, XK 23680, XK 23886, XK 23884, XK 23679, XK 23761, XK 23762, XK 23725

(NB XK 23725 og XK 23886 var i utgangspunktet leaset av Levanger kommune)

Kjøretøy som eies av Verdal kommune:

VF 87855, XK 24175, XK 14078, XK 11638, DJ 86881, VH 17161, XK 13891, XK 17775, XD 17017, XD 72860, XK 28171, XK 28432, BT 83626

XK 14625: forsikring betales av Verdal kommune, og kjøretøyet er registrert på Verdal Kommune, står imidlertid på Levanger og brukes der.

Kjøretøy som er leaset av Verdal kommune:

XK 23671, XK 28134, EK 96837, EK 96838, EK 96835, EK 96836, EK 99238, EK 99242, EK 99240, EK 99239, EV 13459, EK 99241, XK 28130, XK 28129, XK 28133, XK 28132, XK 28131, XK 28128, XK 26050, XK 27809, XK 27811

(NB XK 27809 og XK 27811 er leaset av Verdal kommune men brukes av NAV kommune og NAV stat, da Verdal kommune hadde gunstigere vilkår på leasing).

Minibusser/ bibliotekbuss eid av Verdal kommune:

XD 82277, AA48615, XK 16299, XD 64338, UR 70069, XD86088

Større arbeidsbiler/ lastebiler eid av Verdal kommune:

XK 22600, XK 27050, XD 86081

Kjøretøy brannvesenet disponerer eid av Verdal kommune:

XK 18212, XK 19417, UE 76930, XD 78568, KJ 25027, XK 21192, XK 23669, XK 25038

NB UE 76930 eies av Verdal kommune, kommunen betaler forsikring på dette kjøretøyet, men det disponeres av nabokommunen Levanger (Ytterøy). Dette kjøretøyet skulle kjøpes av Levanger kommune og registreres dit, kan ikke se at det er gjort. KJ 25027 er kjøpt av Verdal kommune, men står registrert på Innherred samkommune som ikke eksisterer lenger. I kjøretøysammenheng er det hvem kjøretøyet er registrert på som eier det. KJ 25027 står på stasjon Verdal. XK 21192, 23669 og 25038 er anskaffet av feiervesenet.

I tillegg har Verdal kommune en del arbeidsmaskiner. Hjullastere, veiskrape, gravemaskiner, tilhengere, osv. Kommunen har og fem mopeder som brukes til undervisning. Ikke alt dette er enheter som har «registreringskilt» men de som har kan fremskaffes. På denne listen er det totalt 65 kjøretøy som er eid/ leaset.

VEDLEGG 3 OVERSIKT KJØRETØY LEVANGER

1	Reg.nr	Modell år	dato bytte / utkjøp	nytt reg	slutt leasing	Merke	Biltype	bilklasse	KOMMUNE	ENHET	E= Eide biler /L=le
4	BS73912	2013	Kjøpt 13.09.2018			VW	Caddy	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
10	DL13505	2005	Kjøpt 01.12.2010			Toyota	Hiace	Personbil	Levanger kommune	Staupshaugen verkste	E
11	DP56499	2014	Kjøpt 22.12.2017			VW	Touran	Personbil	Levanger kommune	Leira Mottak	E
12	DR11665		Kjøpt 14.09.2018			Ford Transit	Connect	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
18	EL20892			Solgt 04061	Solgt 040619	Nissan	Leaf	Personbil	Levanger kommune	Helse og omsorgstorg	E
19	EL21804	2013	Kjøpt 16.05.2013			Nissan	Leaf	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
20	EL27287			Solgt 04061	Tidligere EL180	Nissan	Leaf	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
21	EL41420			Solgt 04061	Solgt 040619	Nissan	Leaf	Personbil	Levanger kommune	BaFa	E
22	EL41421	2014	Kjøpt 22.05.2014			Nissan	Leaf	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
24	EL64810	2015	Kjøpt 05.11.2018			Peugeot	Partner	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E
26	EV13460	2018	Kjøpt 21.09.2018			Kia	Soul	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
27	EV13461	2018	Kjøpt 21.09.2018			Kia	Soul	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
30	EV13461	2018	Kjøpt 21.09.2018			Kia	Soul	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
32	EV13462	2018	Kjøpt 21.09.2018			Kia	Soul	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
33	EV13463	2018	Kjøpt 21.09.2018			Kia	Soul	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
37	FS99021	2003	Kjøpt 10.03.2017			Toyota	Hiace	Varebil kl.2	Levanger kommune	Eplehagen	L
46	HF22332			Solgt 2018		Opel	Astra	Personbil	Levanger kommune	Staupshaugen verkste	E
58	NF41434	2010	Kjøpt 25.02.2010			Iveco	50C18	Buss	Levanger kommune	Dagtilbud Staupshaug	E
76	VH85081	2016	Kjøpt 11.02.2019			Mercedes	Vito	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift og Anlegg	E
79	XD74033		Avregistrert 31.03.19			Nissan	X-trail	Personbil	Levanger kommune	Innvandrer-tjenesten	E
81	XK12307	2004	Kjøpt 08.12.2004			Toyota	Hiace	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
84	XK12483	2004	Kjøpt 19.03.2007			VW	Caddy	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
89	XK14727	2007	Kjøpt 25.09.2014			VW	Caddy	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kjøkkentjenesten LBAE	E
1	Reg.nr	Modell år	dato bytte / utkjøp	nytt reg	slutt leasing	Merke	Biltype	bilklasse	KOMMUNE	ENHET	E= Eide biler /L=le
93	XK17261	2009	Kjøpt 21.12.2015			Peugeot	Expert TEPE	Varebil kl.2	Levanger kommune	Levanger Ungdomsskole	E
94	XK17809	2009	Kjøpt 20.12.2013			Toyota	auris	Personbil	Levanger kommune	Flyktningtjenesten	E
95	XK18460	2010	Kjøpt 30.04.2014			Toyota	Hi Ace	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E
96	XK18892	2010	Kjøpt 05.12.2014			Opel	Vivaro	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
97	XK19536	2011	Kjøpt 23.09.2014			Skoda	Yeti	Personbil	Levanger kommune	Rusomsorg	E
98	XK19541	2011	Kjøpt 23.09.2014			Skoda	Yeti	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd I	E
99	XK19585	2011	Kjøpt 23.09.2014			Skoda	Yeti	Personbil	Levanger kommune	Rusomsorg	E
100	XK19606	2011	Kjøpt 23.09.2014			Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Eplehagen	E
107	XK20297	2011	Kjøpt 27.10.2011			VW	transporter	Buss	Levanger kommune	Staupshaugen verkste	E
108	XK20554	2011	Kjøpt 100419 JJH fra Rinnleirets venner			Peugeot		Varebil kl.2	Levanger kommune	Rådhuset	E
111	XK20852	2012	Kjøpt 19.12.2014			VW	Transporter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Leira Mottak	E
116	XK21370	2012	Kjøpt 25.09.2012			Mercedes-B	Sprinter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
119	XK22090	2013	Kjøpt ut 12.10.2017			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Eplehagen	E
123	XK23502	2012	Kjøpt 22.05.2012	XK20881 mistet gamle		Mercedes-B	Sprinter	Personbil	Levanger kommune	Leira mottak	E
126	XK23672		Levert inn	11.09.2018		VW	Caddy 75 B	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	L
127	XK23676		Levert inn	11.09.2018		VW	Caddy 75 B	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	L
128	XK23678	2014	Sept 2017- til Bygg			VW	Caddy 110 4	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
129	XK23681	September	Levert inn	03.09.2018		VW	Caddy 110 4	Varebil kl.2	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd I	L
130	XK23682	September	Levert inn	03.09.2018		VW	Caddy 110 4	Varebil kl.2	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd I	L
133	XK23722		Levert inn	01.09.2018		Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd I	L
134	XK23723		Levert inn	01.09.2018		Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd I	L
135	XK23724		Levert inn	01.09.2018		Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd I	L
136	XK23726	2014	Kjøpt ut 06.09.2017			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Marknadsvegen	E

1	Reg.nr	Modell år	dato bytte / utkjøp	nytt reg	slutt leasing	Merke	Biltype	bilklasse	KOMMUNE	ENHET	E= Eide biler /L=leaset
137	XK23726	September	Levert inn			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	E
138	XK23727	September	Levert inn		01.09.2018	Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
139	XK23729	September	Levert inn		01.09.2018	Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
140	XK23755	September	Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
141	XK23756		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
142	XK23760	2014	Sept 2018-Kjøpt ut til eplehagen		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Eplehagen	E
144	XK23763		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
145	XK23764	2014	Kjøpt ut 060917			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Nordsivegen	E
148	XK23765	2014	Kjøpt ut 060917			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	BaFa	E
149	XK23766		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
153	XK23767		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
154	XK23768		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	BaFa	L
155	XK23769		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
160	XK23770		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
161	XK23771		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
162	XK23772		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
163	XK23802		Levert inn		11.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Flyktningtjenesten	L
164	XK23803		Levert inn		17.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	NAV Levanger	L
165	XK23833		Levert inn		17.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Rådmann/Ordfører	L
166	XK23834		Levert inn		17.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Habilitering Okkenhaugen	E
167	XK23844		Levert inn		24.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	BaFa	L
168	XK23845		Levert inn		24.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Habilitering Avlastningsenheten	E
175	XK23853	2014	Sept til Eplehagen Kjøpt ut			Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Eplehagen	E
176	XK23854	2014	Kjøpt ut 140917			Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Habilitering Nordsivegen	E
177	XK23855		Levert inn		24.09.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
178	XK23859		Levert inn		03.10.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Rådmann/Ordfører	L
179	XK23860		Levert inn		03.10.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
180	XK23861		Levert inn		03.10.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
182	XK23862		Levert inn		03.10.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Habilitering Marknads	L
184	XK23863		Levert inn		03.10.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
185	XK23873		Levert inn		20.10.2018	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	IT	L
186	XK23882		Levert inn		03.09.2018	VW	Caddy 110 4i	Varebil kl.2	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
187	XK23888		Levert inn		11.09.2018	VW	Caddy 110 4i	Varebil kl.2	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
188	XK23890		Levert inn		17.09.2018	VW	Transporter 1	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	L
192	XK23891		Levert inn		17.09.2018	VW	Transporter 1	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift/ anlegg	L
193	XK23932	2014	Kjøpt ut 06.09.2017			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Avlastningsenheten	E
194	XK23933	2014	Kjøpt ut 06.09.2017			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Okkenhaugsvegen	E
195	XK23934		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Ytterøy	L
196	XK24439	2015	Kjøpt ut 16.05.2019		01.04.2019	VW	Caddy Maxi	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	L
197	XK24757		Levert inn		01.09.2018	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
198	XK25037	2015	Kjøpt 19.10.2015			VW	Caddy	Varebil kl.2	Levanger kommune	Brann og feiervesen	E
199	XK25175	2015	Leaset fra 20.11.2015		12.01.2019	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Avdeling Fysio-og ergo	L
200	XK25270	2015	Kjøpt 23.02.2017			VW	Transporter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E
201	XK25302	2016	Leaset fra 06.01.2016		01.02.2020	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Avdeling Fysio-og ergo	L
202	XK25350	2016	Tatt inn 030519 i carpool		01.02.2020	Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	L
203	XK25385	2016	Kjøpt 01.02.2016			Mercedes-B	Vito	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift/ anlegg	E
204	XK25907	2016	Leaset fra 18.08.2016		01.09.2020	Peugeot	5008	Personbil	Levanger kommune	BaFa/Bergvingården	L
205	XK25984	2016	Leaset fra 27.10.2016		01.11.2020	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Avdeling Fysio-og ergo	L
206	XK26054	2016	Kjøpt 05.01.2018			VW	Transporter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E
207	XK26309	2009	Kjøpt 22.12.2014			Toyota	Avensis	Personbil	Levanger kommune	Leira Mottak	E
208	XK26491	2017	Leaset fra 15.03.2017		01.04.2020	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Staup helsehus	L
210	XK26492	2017	Kjøpt 15.03.2017			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
211	XK26493	2017	Kjøpt 15.03.2017			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
212	XK26494	2017	Kjøpt 15.03.2017			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
213	XK26497	2017	Leaset fra 30.03.2017		01.05.2020	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
214	XK26524	2017	Kjøpt 28.02.2017			Mercedes-B	Sprinter	Buss	Levanger kommune	Staupshaugen verkste	E
215	XK26546	2017	Leaset fra 11.04.2017		01.04.2020	VW	CADDY MAX	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kjøkkentjeneste Skog	L
216	XK26551	2017	Leaset fra 30.03.2017		01.05.2020	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
217	XK26556	2017	Kjøpt 25.04.2017			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
218	XK26557	2017	Kjøpt 25.04.2017			Peugeot	4008	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	E
221	XK26866	2017	Kjøpt 21.07.2017			VW	Caddy	Varebil kl.2	Levanger kommune	Brann og feiervesen	E
226	XK26875	2017	Kjøpt 01.09.2017			VW	Caddy	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift/anlegg	E
227	XK27031	2017	Leaset fra 14.09.2017		01.08.2020	VW	Crafter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Staup helsehus	L
230	XK27198	2017	Kjøpt 06.11.2017			VW	Amarok	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E
238	XK27316	2018	Leaset fra 05.01.2018		01.02.2020	Peugeot	Traveller	personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	L
244	XK27406	2017	Kjøpt 19.02.2017			Skoda	Kodiaq	Personbil	Levanger kommune	Brann og feiervesen	E
245	XK27612	2018	Leaset fra 16.04.2018		01.04.2021	Skoda	oktavia	Personbil	Levanger kommune	Avdeling Fysio-og ergo	L
247	XK27652	2018	Kjøpt 29.06.2018			VW	Amarok	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E

	A	B	C	D	E	F	K	L	M	N	O
1	Reg.nr	Modell år	dato bytte / utkjøp	nytt reg	slutt leasing	Merke	Biltype	bilklasse	KOMMUNE	ENHET	E= Eide biler /L=lea
250	XK27749		Leaset fra 09.05.2018		21.05.2021	Peugeot	Expert	Varebil kl.2	Levanger kommune	LBAS	L
251	XK27766		Leaset fra 08.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
252	XK27767		Leaset fra 08.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
253	XK27768		Leaset fra 08.05.2018		06.05.2022	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
254	XK27769		Leaset fra 08.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
255	XK27770		Leaset fra 08.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
256	XK27772		Leaset fra 09.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
257	XK27773		Leaset fra 09.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
258	XK27774		Leaset fra 09.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
259	XK27775		Leaset fra 09.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
260	XK27776		Leaset fra 09.05.2018		06.05.2022	Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Rådhuset	L
261	XK27777		Leaset fra 09.05.2018			Peugeot	308	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
262	XK28035		Leaset fra 28.08.2018			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
263	XK28036		Leaset fra 28.08.2018			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
264	XK28037		Leaset fra 28.08.2018			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
265	XK28038		Leaset fra 28.08.2018			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
266	XK28039		Leaset fra 290818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
267	XK28040		Leaset fra 280818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
268	XK28041		Leaset fra 290818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
269	XK28042		Leaset fra 280818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
270	XK28120		Leaset fra 280818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
271	XK28121		Leaset fra 280818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
272	XK28122		Leaset fra 280818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Distrikt Sør Skogn	L
	A	B	C	D	E	F	K	L	M	N	O
1	Reg.nr	Modell år	dato bytte / utkjøp	nytt reg	slutt leasing	Merke	Biltype	bilklasse	KOMMUNE	ENHET	E= Eide biler /L=lea
273	XK28123		Leaset fra 290818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Ytterøy helsetun	L
274	XK28124		Leaset fra 290818			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Ytterøy helsetun	L
275	XK28125		Leaset fra 29.08.2019			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
276	XK28126		Leaset fra 29.08.2019			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
277	Xk28127		Leaset fra 29.08.2019			Kia	Sportage	Personbil	Levanger kommune	Hjemmetjeneste avd	IL
279	XK28384	2019	Kjøpt 05.03.2019			Mercedes	Sprinter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift/Anlegg	E
280	XL20507	1998	Kjøpt 06.03.1998			Toyota	Hiace	Varebil kl.2	Levanger kommune	Bygg og eiendom	E
281	XN31519	2006	Kjøpt 22.12.2014			Toyota	Yaris	Personbil	Levanger kommune	Leira mottak	E
282	XN42221	2017	Kjøpt 29.04.2019			Toyota	Land Cruiser	Varebil kl.2	Levanger kommune	Kommunalteknikk	E
283	XR45298	2001	Kjøpt 11.01.2006			Mitsubishi	L400 Turbo C	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift/anlegg	E
284	YN55110	2009	Kjøpt 11.07.2019			Mercedes-B	Sprinter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Drift/anlegg	E
285	YU40208	2009	Kjøpt 31.01.2017			Toyota	Hiace	Personbil	Levanger kommune	Staupshaugen verkste	E
286	KZ61927	2016	Kjøpt 19.08.2016			VW	Transporter	Varebil kl.2	Levanger kommune	Brann og feiervesen	E

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

UNDERSØKELSE

Kommunale anskaffelser av bil

PROSJEKTPLAN

Verdal og Levanger
kommuner

MARS 2019

FR 1110

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstillinger	Se avsnitt 3.1
Kilder til kriterier	Se avsnitt 3.2
Metode	Se avsnitt 3.3
Tidsplan	• Tidsforbruk: Inntil 350 timer • Rapport leveres til KU-sekretær til tidspunkt fastsatt etter dialog mellom revisjonen og sekretariatet
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Eirik Gran Seim, eirik.seim@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Mette Sandvik, mette.sandvik@revisjonmidtnorge.no Styringsgruppe: Tor Arne Stubbe Sunniva Tusvik Sæter Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet, jf. egenerklæringsskjema.
Kontaktperson Verdal kommune	Rådmenn i Verdal og Levanger kommune eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Verdal bestilte den 18.01.2019, sak 07/19, en undersøkelse av kommunens anskaffelse av kjøretøy i perioden 2014 – 2018.

Bestillingen er basert på vedtak om fremtidig bestilling av undersøkelse innen anskaffelser, sak 54/18, i kontrollutvalget i Verdal den 21.12.2018. Vedtaket henstiller til at undersøkelsen gjøres i samråd med Levanger kommune.

På grunnlag av ovenstående bestillinger, vil denne undersøkelsen gjennomføres istedenfor opprinnelig planlagt forvaltningsrevisjon i Verdal kommune «Planlegging og vedlikehold av kommunal eiendom, veier og anlegg». Denne forvaltningsrevisjonen hadde planlagt oppstart i september/oktober 2019, med levering i 2020.

Oppstart for revisjonens videre arbeid med undersøkelsen FR 1110 vil bli iht. de ovenstående fastsatte datoer, med levering i 2020.

Etter samtaler med KU-sekretærer i Verdal og Levanger, forstår revisjonen at kontrollutvalgene i Verdal og Levanger ønsker en felles revisjon på området.

Levanger og Verdal kommune etablerte Innherred Samkommune i 2004, senere opphørt i 2018. Anskaffelsene som skal undersøkes ble gjort i rammen av en felles innkjøpsavtale for Innherred Samkommune.

Revisjonen vil på grunnlag av ovenstående, undersøke anskaffelser av kjøretøy i Verdal og Levanger kommune samlet. Det kan bli nødvendig å justere undersøkelsens timeressurs underveis, avhengig av prosjektets omfang.

KU-sekretær Verdal opplyser for øvrig at det bør gjennomføres en grundig undersøkelse av hensyn til involverte parter, som ønsker å få en avslutning på saken.

2.2 Bakgrunnsinformasjon og organisering

Verdal og Levanger hadde i perioden 2014 – 2018 et samarbeid om anskaffelser av kjøretøy, i rammen av Innherred Samkommune. Anskaffelsene var regulert gjennom en felles

rammeavtale. Kontrollutvalget ønsker mellom annet å undersøke om rammeavtalen i seg selv er i henhold til regelverket, samt om de faktiske anskaffelsene er utført i henhold til rammeavtalen. Bestillingen er grunnet i mistanker om feil anvendelse av regelverket ved anskaffelser av kjøretøy i kommunene.

Saken har fått oppmerksomhet i media, blant annet på grunnlag av klage fra bilfirma på Verdal som opplever at konkurranse på tilbud av kjøretøy ikke er blitt gjort etter regelverket.

Verdal kommune har ifølge KU-sekretær tatt ovennevnte sak alvorlig, og økt ansatt-ressurser innen området innkjøp. Kontrollutvalget ønsker således en undersøkelse av de anskaffelser som har blitt gjort i perioden 2014 - 2018, og ikke en undersøkelse av dagens ordning for anskaffelser av kjøretøy.

Anskaffelser av kjøretøy i Levanger og Verdal kommune er i dag organisert gjennom Innherred Innkjøp. Dette er et interkommunalt samarbeid hjemlet i § 27 i kommuneloven. Samarbeidet omfatter følgende kommuner:

- Levanger
- Verdal
- Inderøy
- Steinkjer
- Verran
- Snåsa

Inderøy er arbeidsgiverkommune for alle som jobber med innkjøp i deltagerkommunene.

Innherred innkjøp utarbeider rammeavtaler, og gir dessuten råd og veiledning i innkjøpsprosesser i deltagerkommunene.

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Problemstillinger

1. Er kommunens rammeavtale for innkjøp av kjøretøy 2014 – 2018 utarbeidet i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser?
2. Er kommunens anskaffelser av kjøretøy i perioden 2014 – 2018 utført i henhold til kommunens rammeavtale?

Herunder:

- Er kommunens praktisering av opsjonsmulighet i rammeavtalen i henhold til gjeldende rett?
 - Er evt. leasing utover rammeavtalens varighet i tråd med gjeldende rett?
 - Oversikt over biler kommunen har anskaffet i perioden mar. 2014 – des. 2018
 - Hadde kommunen i 2014-2018 tilstrekkelige ressurser og kompetanse for anskaffelser, arkivering, journalføring, utarbeidelse av rammeavtale, utlysning av mini-konkurranse m.m.
3. Er kommunens anskaffelser dokumentert i henhold til aktuelle bestemmelser og krav?

3.2 Overordna kriterier (kilder)

- Lov om offentlige anskaffelser
- Forskrift om offentlige anskaffelser
- Veileder til lov om offentlige anskaffelser
- Kommunenes rammeavtale for anskaffelse av kjøretøy
- Kommunenes innkjøpsrutiner

3.3 Metoder for innsamling av data

Problemstillingene vil besvares ved hjelp av intervjuer, arkivgjennomgang samt gjennomgang av kommunens rutiner og avtaler for anskaffelser.

Behovet for mengde av intervjuer i datainnsamlingen vil vurderes på grunnlag av dokumentasjonen som gjøres tilgjengelig for revisor.

4 VURDERING AV KVALIFIKASJONER OG UAVHENGIGHET

Revisor har vurdert gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen, og bekrefter at den vil bli gjennomført med nødvendige faglige kvalifikasjoner og uavhengighet (RSK 001, 7-9).

Steinkjer, 08.03.2019

Eirik Gran Seim

Oppdragsansvarlig revisor

Mette Sandvik

Prosjektmedarbeider

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Bestilling av undersøkelse - kommunale anskaffelser av bil.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

18.01.2019

Saknr

07/19

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE - 047, TI - &02

Arkivsaknr 18/495 - 12

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget bestiller en undersøkelse av kommunal anskaffelse av bil i perioden 2014-2018.

Kontrollutvalget ber revisor legge punktene i sak 7/19 til grunn for utarbeidelsen av prosjektplanen og at sekretariatet oversender relevante dokumenter som kontrollutvalget har mottatt i sakens anledning, til revisor.

Kontrollutvalget ber revisor legge frem en prosjektplan til kontrollutvalgets møte 18.mars 2019.

Kontrollutvalget ber sekretariatet om å oversende vedtaket i saken til kontrollutvalget i Levanger kommune.

Vedlegg

Særutskrift fra møtebok - sak 51_18 Henvendelse -klage på kommunal anskaffelse av bil.

Særutskrift av møtebok - sak 54_18 Orientering fra rådmannen kommunal anskaffelse av bil

Behandling:

Kontrollutvalget behandlet bestilling av undersøkelse av kommunale anskaffelser av bil.

Kontrollutvalget ga revisor innspill og presisering til bestillingen.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget bestiller en undersøkelse av kommunal anskaffelse av bil i perioden 2014-2018.

Kontrollutvalget ber revisor legge punktene i sak 7/19 til grunn for utarbeidelsen av prosjektplanen og at sekretariatet oversender relevante dokumenter som kontrollutvalget har mottatt i sakens anledning, til revisor.

Kontrollutvalget ber revisor legge frem en prosjektplan til kontrollutvalgets møte 18.mars 2019.

Kontrollutvalget ber sekretariatet om å oversende vedtaket i saken til kontrollutvalget i Levanger kommune.

Saksutredning

Kontrollutvalget mottok en henvendelse om kommunale anskaffelser av bil og behandlet denne henvendelse i sak 51/18. Kontrollutvalget ba rådmannen om en redegjørelse i denne forbindelse og rådmannens orientering ble behandlet i sak 54/18.

Kontrollutvalget vedtok i sak 54/18 – 3 at sekretariatet i samråd med sekretariatet for Levanger kommune skulle legge frem en sak om bestilling av en undersøkelse i forbindelse med kommunal anskaffelse av biler.

Kontrollutvalgets bestilling

Kontrollutvalget ber revisor vektlegge vurderinger og dokumentasjon i undersøkelsen med relevante henvisninger til lov, forskrift, rammeavtale o.l.

Kontrollutvalget ber om at revisor vurderer og dokumenter følgende punkter:

- Om rammeavtalen er utarbeidet i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.
- Hvilke biler faktisk kommunen har anskaffet i perioden våren (mars) 2014 - desember 2018.
- Om de faktiske anskaffelser i perioden våren 2014 – desember 2018 er i henhold til rammeavtalen. I tilfelle revisor finner avvik fra rammeavtalen ber kontrollutvalget revisor konkretisere hvert enkelt tilfelle. I tilfelle revisor finner avvik fra lov om offentlige anskaffelser, ber kontrollutvalget revisor konkretisere disse tilfellene med relevante henvisninger til lov, forskrift, rammeavtale o.l.
- Om kommunens forståelse og praktisering av opsjonsmuligheten i rammeavtale er i tråd med gjeldende rett. I tilfelle revisor finner avvik fra gjeldende rett ber kontrollutvalget revisor konkretisere hvert enkelt tilfelle med relevante henvisninger til lov, forskrift, rammeavtale o.l.
- Om leasing med varighet utover rammeavtalens varighet er i tråd med gjeldende rett.
- Om de faktiske anskaffelsene er dokumentert i tråd med arkivloven, herunder anskaffelsesprotokoller, attesting- og anvisningsmyndighet mv. I tilfelle revisor finner avvik ber kontrollutvalget revisor om å konkretisere hvert enkelt avvik, med relevante henvisninger til lov, forskrift, rammeavtale o.l.
- Om kommunen har hatt de nødvendige ressurser og kompetanse med tanke på anskaffelser, arkivering, journalføring, utarbeidelse av rammeplaner, veiledning, utlysning av mini konkurranse mv. når det gjelder kommunal anskaffelse av bil i perioden 2014 - 2018.

Vedlegget, Konkurransesgrunnlag - anbudsinnbydelse rammeavtale operasjonell leasing omtales i saksfremlegget som 'rammeavtalen'.

Rammeavtalens varighet var fra våren 2014 til våren 2017, med mulighet til forlengelse med ett år. Opsjonsmuligheten ble benyttet, rammeavtalen opphørte da våren 2018.

Med 'anskaffelser' menes kjøp og leasing mv.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalget oppfordres til å vurdere nøye om bestillingen er i tråd med de innspill og føringer utvalget ga i kontrollutvalget møte 21. desember 2018 i sak 54/14

Sekretariatet mener punktene i bestillingen i all hovedsak dekker de forhold som utvalget bemerket.

Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/4071 - /000
--	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	105/19

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i til enhver tid gjeldende avvikssystem.
2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for en god og ensartet avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for økt fokus på å forebygge og avdekke risiko samt mer systematisk oppfølging med tiltak og evaluering.
4. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte gjennomfører tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner.
5. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner og handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø og at disse etterleves i henhold til lov og forskrift.
6. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om status og oppfølging av disse innen utgangen av 2020.
7. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Vedlegg:

Rapport fra forvaltningsrevisjon – Vold og trusler i skolen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalgets behandling 17.06.19:

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget legger fram rapporten for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisors konklusjoner og anbefalinger i

forvaltningsrevisjonen og ber rådmannen rapportere om status og oppfølging av disse til kontrollutvalget innen utgangen av 2020.

2. For øvrig tar kommunestyret rapporten til orientering.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen

Behandling:

Oppdragsansvarlig revisor, Johannes Nestvold presenterte og besvarte spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Omforent forslag

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i til enhver tid gjeldende avvikssystem.
2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for en god og ensartet avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for økt fokus på å forebygge og avdekke risiko samt mer systematisk oppfølging med tiltak og evaluering.
4. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte gjennomfører tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner.
5. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner og handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø og at disse etterleves i henhold til lov og forskrift.
6. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om status og oppfølging av disse innen utgangen av 2020.
7. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Vedtak:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i til enhver tid gjeldende avvikssystem.
2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for en god og ensartet avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for økt fokus på å forebygge og avdekke risiko samt mer systematisk oppfølging med tiltak og evaluering.
4. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte gjennomfører tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner.
5. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner og handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø og at disse etterleves i henhold til lov og forskrift.
6. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om status og oppfølging av disse innen utgangen av 2020.
7. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget bestilte i sak 33/18, den 26.06.2018 en forvaltningsrevisjon med tema vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune. Revisor la frem en prosjektplan for bestillingen i sak 37/18, den 21.09.2018. Kontrollutvalget sluttet seg til prosjektplanen og vedtok følgende hovedproblemstilling:

- Arbeides det aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune?

For å svare ut hovedproblemstillingen utarbeidet revisor følgende delproblemstillinger:

1. Er ansvar og oppgavefordeling innenfor arbeidet med vold og trusler i grunnskolen avklart
2. Er det gjennomført risikovurdering av faren for å bli utsatt for vold og trusler i skolen?
3. Sikrer skolen at ansatte har tilstrekkelig kompetanse for3 arbeidet med vold og trusler i skolen?
4. Har skolene rutiner og god praksis for rapportering og håndtering av vold og trusler i grunnskolen?

Revisor vurdering for delproblemstilling 1

Revisors vurdering er at kommunen har en avklart ansvarsfordeling når det gjelder arbeidet med vold og trusler, men at man kunne vært noe mer tydelig når det gjelder oppgavefordelingen.

Administrativ delegeringsreglementet og utsendt delegeringsbrev må forstås slik at ansvaret for arbeidet med vold- og trusler i skolene er lagt til rektorene. Utgangspunktet vil være at «rektor» blir å betrakte som «arbeidsgiver» i arbeidsmiljølovens forstand og pålegges dermed ansvaret for etterlevelse av regelverket. Selv om rektorene tilkjennegir at de har det daglige ansvaret for arbeidet med vold og trusler i skolen, er det noe uvisst om man har forstått omfanget av dette. Virksomhetsleder er enig i at man kunne gjort ansvaret mer konkret og presist i selve delegeringen.

Når det gjelder oppgavefordelingen fremstår denne som noe uavklart. Revisor savner en større tydeliggjøring av hvilke oppgaver som er lagt til HMS-rådgiver og rektorene når det kommer til oppfølging og rapportering av avvik på overordnet nivå. Revisors oppfatning er at det bør foretas en analyse over avvikstrenger og at dette bør rapporteres til ledelse og eller politisk nivå. Ut fra rapporteringene må det igjen tas avgjørelser om passende tiltak og oppfølging av disse.

Revisors vurdering av delproblemstilling 2.

Revisors vurdering er at skolene i varierende grad iverksetter tiltak på bakgrunn av avdekket risiko.

Når det gjelder evalueringen av vernerunder med risikovurdering har den overordnede ledelsen forutsatt at dette gjennomføres. Rektorene bekrefter ovenfor revisor at slike evalueringer foretas, men at det gjennomføres ulikt og er ikke tuftet på skriftlige rutiner. Revisors oppfatning er at kommunen i større grad kunne satt krav til innholdet i evalueringene, dette for å sikre at risikoer følges opp og at iverksatte tiltak oppnår en ønsket effekt. I tillegg til dette kunne skolene i større grad ha reflektert over «årsakene» til at episoder med vold- og trusler inntreffer. Arbeidstilsynet har i sin erfaringsrapport bemerket at enkelte skoler ikke identifisere mulige årsaker til at episoder med vold og trusler oppstår, eksempelvis lav bemanning, manglende kompetanse, opplæring eller praktiske øvelser. Dette kan medføre at etterfølgende tiltak blir for generelle og ikke i tilstrekkelig grad reduserer sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer¹⁶. Enkelte handlingsplaner har bestemmelser om at det skal gjennomføres samtaler med elever som har utøvet vold eller trusler mot ansatte. Revisors oppfatning er at man gjennom slike samtaler også kan få belyst hvorfor elever handler slik de gjør, og på denne måten skaffe seg kunnskap om årsaker og mulige tiltak.

Revisors vurdering av delproblemstilling 3.

Revisors vurdering er at skolene i vårt utvalg i varierende grad og ikke fullt ut har gitt opplæring i hvordan ansatte kan forebygge og håndtere vold og trusler i skolen. At kommunen har gått til innkjøp av e-læringskurs relatert til temaet vold- og trusler må kunne anses som positivt opp mot det forebyggende arbeid med vold- og trusler. Her vil det være viktig at rektorene følger opp at samtlige ansatte faktisk gjennomfører disse kursene.

Når det gjelder opplæring i hvordan å håndtere vold- og trusler, er det variasjoner mellom skolene når det gjelder om dette i heletatt er gjennomført og hvor mange av de ansatte som har deltatt på opplæringen. Både spørreundersøkelsen og intervjuene taler for dette standpunktet. Revisors inntrykk er at opplæringen ofte tilbys de ansatte som er i en særskilt risikogruppe når det gjelder vold- og trusler. Revisors oppfatning er at slik kursing i utgangspunktet bør tilbys samtlige ansatte både lærere og øvrige ansatte. Her vil det kunne være aktuelt å spille på de samarbeidspartnere man allerede har et forhold til når det gjelder selve kursingen. Revisor merker seg at ingen har nevnt at bedriftshelsetjenesten kunne vært en aktuell samarbeidspartner, når det gjelder opplæring knyttet til forebygging og håndtering av vold- og trusler, men at tjenesten nevnes i andre sammenhenger, som ved risikovurdering og debrifing.

Funnene fra revisors undersøkelse er sammenlignbare med en undersøkelse som arbeidstilsynet har gjennomført. I en rapport fra mars 2019 ble det påvist brudd hos 3 av 10 (29%) skoler, hvor arbeidsgiver ikke hadde sørget for at arbeidstaker hadde fått nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner, samt bruken av sikkerhetsutstyr.

Revisors vurdering av delproblemstilling 4.

Revisors vurdering er at kommunen har innført avvikssystemet Compilo for å fange opp tilfeller av vold og trusler i skolen, men har ikke greit å nyttiggjøre seg systemet på en formålstjenlig måte.

Ut fra beskrivelsene har ansatte for mange muligheter å velge mellom når de skal registrere avvik. Dette medføre en risiko for at registreringene blant ansatte blir ulik og at man ikke finner det man leter etter i analysefasen ved å tolke avviksrappporter som tas ut. At dataene fra avvikssystemet er vanskelig å tolke har revisor fått bekreftet ved at ledelsen ikke har kunnet svart på detaljspørsmål om avviksrapportene. Kommunen skal i løpet av 2019 innføre en oppdatert versjon av Compilo som uttales å skal løse mye av problemene. Revisor ønsker å understreke at ansatte bør få en grundig opplæring i det oppdaterte systemet slik at ledelsen og andre kan foreta gode analyser av de registrerte dataene.

Revisor vurdering er at et betydelig antall avvik ikke blir registrert i avvikssystemet, dette når det gjelder vold- og trusler fra elever mot ansatte.

Selv om enkelte av rektorene gir uttrykk for at det er satt fokus på avvik og at man har hatt flere registreringer i det siste er det grunn til å tro at det er betydelige mørketall. Selve registreringen av avvik tyder også på å være forskjellig blant skolene, dette ved at noen registrere hvert avvik, mens andre samler opp i løpet av en periode og registrere som et avvik. Det må kunne anses som bekymringsfullt at over 40 % av de som har opplevd vold og trusler ikke har registret noen avvik det siste året. Årsakene til at avvik ikke meldes ser ut til å være sammensatt og består både i manglende tilgang, manglende forståelse hva et avvik er og grunnet omsorg for barnet. Den største årsaken er imidlertid at det anses for

tidkrevende. Dette er noe man bør ta hensyn til i implementeringen av oppdatert versjon av Compilo.

Arbeidstilsynet direktør uttaler i forbindelse med deres evalueringsrapport fra 2019 at «det er viktig at avvik rapporteres. Både for å følge opp de konkrete hendelsene og de involverte, og for å synliggjøre utfordringer knyttet til vold og trusler, få kunnskap om alvorlighetsgraden og omfanget av tilfellene, slik at det kan sette i verk forebyggende tiltak for arbeidstakerne og arbeidsmiljøet som helhet». Uttalelsen gir et godt bilde av hvorfor det er viktig at alle ansatte melder avvik i avvikssystemet.

Revisors vurdering er at skolene har et forbedringspotensial når det gjelder individualiserte rutiner/handlingsplaner for hvordan ansatte skal gå frem dersom vold og trusler inntreffer i skolen.

Dette gjelder helt eller delvis for følgende punkter:

- Handlingsplaner og ordensreglement.
- Rutiner for skademelding.
- Rutiner for kontakt med foresatte.
- Rutiner for oppfølging av ansatte.

Revisors hovedkonklusjon er at det i noen grad arbeides aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune.

Revisor har utformet følgende anbefalinger til rådmannen:

- Å sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i oppdatert versjon av Compilo, og at oppsettet for Compilo ses på bakgrunn av hvilke avviksrappporter som skal tas ut.
- Å sørge for en god avviskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes.
- Å sørge for at avdekket risiko i vernerunder følges opp med tiltak og evaluering.
- Å sørge for at ansatte får tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner.
- Å sørge for at rutiner/handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Revisor har gjennom forvaltningsrevisjonen besvart kontrollutvalgets bestilling.

Sekretariatet slutter seg til revisors vurderinger, anbefalinger og konklusjoner.

Kontrollutvalget kan derfor slutte seg til rapporten og utvalget kan oversende rapporten til videre behandling i kommunestyret.

Vold og trusler mot ansatte i skolen

Verdal kommune

Juni 2019

FR1046

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Verdal kommunes kontrollutvalg i perioden september 2018 til mai 2019.

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger¹.

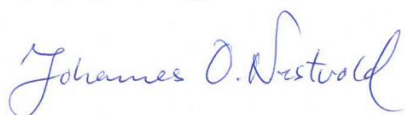
Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Johannes O. Nestvold, prosjektmedarbeider Merete M. Montero, og kvalitetssikrere Marit Ingunn Holmvik og Arve Gausen.

Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Verdal kommune, jf. kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs² standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no

Steinkjer, 05.06.19

Johannes O. Nestvold

Oppdragsansvarlig revisor

¹ Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. § 7

² Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Bakgrunnen for denne revisjonen er en orientering, som HMS-rådgiver ga i kontrollutvalget, vedrørende teamet avvik for vold og trusler. Utvalget bestemte i sitt møte å foreta en omprioritering av prioriteringer slik at område «oppvekst» ble satt som første prioritet. Bestillingen for prosjektet ble foretatt samme dag, og endelig prosjektplan ble vedtatt i utvalgets møte den 21.09.18, sak 37/18.

Kontrollutvalget har vedtatt følgende hovedproblemstilling for denne revisjonen:

Arbeides det aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune?

Gjennomgangen viser at kommunen har en avklart ansvarsfordeling når det gjelder arbeidet med vold og trusler, men at man kunne vært noe mer tydelig når det gjelder oppgavefordelingen. Kommunen har etablert en praksis for risikovurderinger tilknyttet vold- og trusler i skolene, men skolene iverksetter i varierende grad tiltak på bakgrunn av avdekket risiko. De utvalgte grunnskolene vi har undersøkt har i varierende grad og ikke fullt ut gitt opplæring i hvordan ansatte kan forebygge og håndtere vold og trusler i skolen. Kommunen har innført avvikssystemet Compilo for å fange opp tilfeller av vold og trusler i skolen, men har ikke greid å nyttiggjøre seg systemet på en formålstjenlig måte. Skolene har også et forbedringspotensial når det gjelder innholdet av de individualiserte rutiner/handlingsplaner for hvordan ansatte skal gå frem, dersom vold og trusler inntreffer i skolen.

Revisors hovedkonklusjon er at det i noen grad arbeides aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune

Revisor anbefaler rådmannen om:

- Å sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i oppdatert versjon av Compilo, og at oppsettet for Compilo ses på bakgrunn av hvilke avviksrapporter som skal tas ut
- Å sørge for en god avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes
- Å sørge for at avdekket risiko i vernerunder følges opp med tiltak og evaluering
- Å sørge for at ansatte får tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner
- Å sørge for at rutiner/handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse.....	4
Tabelloversikt.....	6
1. Innledning	7
1.1 Bestilling	7
1.2 Problemstillinger	7
1.3 Metode.....	8
1.4 Vold og trusler på arbeidsplassen	9
1.5 Oppvekstenheten i Verdal kommune	10
2. Ansvars- og oppgavefordeling	11
2.1 Problemstilling	11
2.2 Revisjonskriterier	11
2.3 Data.....	11
2.3.1 Rådmannen	11
2.3.2 Kommunalsjef	11
2.3.3 Virksomhetsleder skole.....	11
2.3.4 HMS-rådgiver.....	12
2.3.5 Rektorer.....	12
2.3.6 Sekretærer.....	12
2.3.7 Lærere	13
2.4 Vurdering	13
3. Kartlegging av risiko	14
3.1 Problemstilling	14
3.2 Revisjonskriterier	14
3.3 Data.....	14
3.3.1 Ledelsen	14
3.3.2 Grunnskolene	15

3.3.3	Data fra spørreundersøkelsen	18
3.4	Vurdering	18
3.4.1	Risikovurderinger	18
3.4.2	Tiltak på bakgrunn av risikovurderinger.....	19
4	Kompetanse og opplæring	20
4.4	Problemstilling	20
4.5	Revisjonskriterier	20
4.6	Data.....	20
4.6.1	Ledelsen	20
4.6.2	Grunnskolene	21
4.6.3	Data fra spørreundersøkelsen	22
4.7	Vurdering	23
5	Rapportering og håndtering.....	24
5.1	Problemstilling	24
5.2	Revisjonskriterier	24
5.3	Data.....	24
5.3.1	Ledelsen	24
5.3.2	Grunnskolene	27
5.3.3	Data fra spørreundersøkelsen	33
5.4	Vurdering	36
5.4.1	Avvikssystemet.....	36
5.4.2	Rutiner	37
6	Høring	39
7	Konklusjon og anbefalinger	40
	Kilder	41
	Vedlegg 1 – Utledning av kriterier	42
	Vedlegg 2 – Spørreundersøkelse utført av Revisjon Midt-Norge SA	45
	Vedlegg 3 – Mal for «Vernerunde med risikovurdering».....	52
	Vedlegg 4 - Høringssvar	58

TABELLOVERSIKT

Figur 1, Svarfordeling på spørsmålet: Ved min skole har vi hatt opplæring hvordan vi kan forebygge at elever utøver vold og trusler mot ansatte. n = 121	22
Figur 2, Oversikt over antallet meldte avvik for vold og trusler, 2011-2018.....	26
Figur 3, Svarfordeling på spørsmålet: Det siste året har jeg meldt avvik for hvor mange tilfeller av vold eller trusler fra elev(er) begått mot meg selv. n = 54	34
Figur 4. Svarfordeling på spørsmålet: Jeg synes at skolen behandler avvik knyttet til vold eller trusler mot ansatte på en god måte. n = 121.....	35

1. INNLEDNING

1.1 BESTILLING

Kontrollutvalget i Verdal kommune bestilte den 26.06.2018, sak 33/18 en forvaltningsrevisjon innen temaet «*Vold og trusler i skolen*». Bestillingen kom opp som følge av en orientering i kontrollutvalget samme dag, vedrørende avvik for vold og trusler, fremlagt av HMS-rådgiver i Verdal kommune.

I kontrollutvalgets møte den 21.09.2018 ble det presentert to ulike innfallsvinkler i forbindelse med temaet «*Vold og trusler i skolen*», herunder: «*Arbeides det aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune?*» (*Ansattes arbeidsmiljø*) eller «*Arbeides det aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere mobbing mellom elever i grunnskolene i Verdal kommune?*» (*Psykososialt elevmiljø*). Utvalget vedtok en forvaltningsrevisjon av temaet knyttet til ansattperspektivet, jf. sak 37/18. Prosjektet er en revisjon av kommunens arbeid på systemnivå og avgrenses til vold og trusler framsatt av elever mot ansatte. Revisor vil derfor ikke berøre opplæringsloven med tilhørende forskrifter, men arbeidsmiljølovgivningen.

1.2 PROBLEMSTILLINGER

Følgende hovedproblemstilling vil bli besvart i rapporten:

- ***Arbeides det aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune?***

For å bedre svare ut hovedproblemstillingen, er det utledet følgende delproblemstillinger:

- *Er ansvar og oppgavefordeling innenfor arbeidet med vold og trusler i grunnskolen avklart?*
- *Er det gjennomført risikovurdering av faren for å bli utsatt for vold og trusler i skolen?*
- *Sikrer skolen at ansatte har tilstrekkelig kompetanse for³ arbeidet med vold og trusler i skolen?*
- *Har skolene rutiner og god praksis for rapportering⁴ og håndtering av vold og trusler i grunnskolen?*

³ Revisor har justert ordlyden fra opprinnelig prosjektplan fra «om» til «for», da denne formuleringen gir bedre uttrykk for revisjonskriteriet som er lagt til grunn.

⁴ Det som ligger i begrepet «*rapportering*» i delproblemstilling/kulepunkt 4, er den *rapportering* som ansatte foretar gjennom å melde avvik i Compilo, og dermed ikke rapportering fra skolene eller ledelse på avvik til politisk nivå eller AMU. Slik rapporteringen omtales imidlertid i delproblemstilling/kulepunkt 1, i tilknytning til «*ansvar og oppgavefordeling*».

1.3 METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Prosjektet er gjennomført i perioden september 2018 til mai 2019.

Rapporten bygger på informasjon innhentet gjennom intervju, spørreundersøkelse dokumentanalyse og observasjon.

Intervju

Følgende ansatte i kommunen har blitt intervjuet:

- Kommunalsjef oppvekst
- Virksomhetsleder Skole og SFO
- HMS-rådgiver (e-post)
- Rektor ved Garnes oppvekstsenter
- Rektor ved Vuku oppvekstsenter
- Rektor ved Verdalsøra barneskole
- Rektor ved Verdalsøra ungdomsskole

Referat fra intervju er verifisert av informantene i etterkant for å rette opp eventuelle misforståelser. Intervjuene ble gjennomført på grunnlag av en på forhånd utarbeidet intervjuguide. Revisor har i e-post til rektorene oppstilt hovedpunkter for hvilke tema intervjuene skulle omhandle.

Spørreundersøkelse

Spørreundersøkelsen ble utarbeidet og sendt ut via det nettbaserte programmet Questback⁵. Revisor har fått epostlister til samtlige ansatte på skolene. Undersøkelsen ble sendt ut til totalt 188 ansatte ved de 4 utvalgte skolene, av disse svarte 121 på undersøkelsen. Dette gir en svarprosent på 64 %. Fremstillingen av dataene fra spørreundersøkelsen omtaler svarene for de 4 skolene under ett, dette med mindre det foreligger vesentlige forskjeller i svarene mellom skolene.

Dokumentgjennomgang

Revisor har foretatt en gjennomgang av ordensreglementer, handlingsplaner/kriseplaner, avviksrapporter og vernerunder med tilhørende risikokartlegging for skolene.

⁵ Url: <https://www.questback.com/no/>

Observasjon

Revisor har på samme dag som intervju med rektorene ved de ulike skolene, foretatt en rask observasjon av elevene i lek, og i overgangssituasjonen fra friminutt til skoleklokka ringer inn til time. Erfaringsmessig, ut fra ansattes beskrivelser, kan overgangssituasjoner være en risikosituasjon som er knyttet til episoder med vold og trusler.

Revisor var ikke vitne til volds- eller trusselepisoder ved sine korte observasjoner. Inspeksjonsplaner benyttes for å fordele ansvaret og soner for inspeksjon blant lærerne. Lærerne benytter gule vester i friminuttene for å være synlig blant elevene. Størrelsen på utearealene og omfanget av lekefasilitetene varierer blant skolene.

Samlet vurdering av datagrunnlag og metode

Vi mener det har vært tilstrekkelig å intervju ansatte i ledelsen, i kombinasjon med datainnsamling via dokumentgjennomgang og spørreundersøkelse. Vi har ikke gjennomført intervjuer med ansatte, men føler at vi har fått et godt bilde av ansattes oppfatning gjennom spørreundersøkelsen.

Revisor har i spørreundersøkelsen ikke oppstilt forhåndsinformasjon som angir definisjoner av «vold» eller «trusler» som den ansatte må forholde seg til, jf. eksempelvis arbeidstilsynets definisjoner i rapportens avsnitt 1.4.1. Årsaken til dette er at handlingsplaner ved skoler og definisjoner i ulike veiledere kan variere. Svarene som gis i undersøkelsen vil derfor være basert på den ansatte sin subjektive opplevelse av hva som anses som «vold» og «trusler».

Vår samlede vurdering er at metodebruk og datagrunnlag i dette prosjektet gir et tilstrekkelig grunnlag til å svare på problemstillingene.

1.4 VOLD OG TRUSLER PÅ ARBEIDSPLASSEN

Arbeidstilsynet har lagt til grunn følgende definisjoner av vold og trusler⁶:

- **Vold og trusler** er hendelser hvor arbeidstakere blir fysisk eller verbalt angrepet i situasjoner som har forbindelse med deres arbeid, og som innebærer en åpenlys eller antydningstrussel mot deres sikkerhet, helse eller velvære.
- **Trusler** er verbale angrep eller handlinger som tar sikte på å skade eller skremme en person.
- **Vold** er enhver handling som har til hensikt å føre til fysisk eller psykisk skade på person. Det kan også defineres som vold når arbeidstakere opplever utagerende handlinger hvor det utøves stort skadeverk på inventar og utstyr.

⁶ Vold og trusler i forbindelse med arbeidet – forebygging, håndtering og oppfølging. Arbeidstilsynet, 2017. s 5.

Forekomsten av vold og trusler i det norske arbeidslivet har ifølge levekårsundersøkelser variert mellom fire og seks prosent i perioden fra 1989 til 2006, men økte til 7,5 prosent i 2013⁷. For 2018 viser undersøkelsen at totalt 6,6 prosent av arbeidstakerne, det vil si at om lag 170 000 personer rapporterte å ha blitt utsatt for vold og trusler det siste året. I en undersøkelse fra 2017 foretatt av «*Respons analyse*» på vegne av utdanningsforbundet ble det vist til at om lag halvparten av lærerne i barneskolen hadde opplevd vold fra elever en eller flere ganger i løpet av de siste fem årene⁸.

Flere studier har også viset til at vold og trusler om vold er en risikofaktor for sykefravær. I en studie foretatt av helse og sosialarbeidere i Norge ble det anslått at et sykefraværnivå på 21 dager eller mer kan reduseres med inntil 13 prosent ved å arbeide forebyggende mot vold og trusler om vold på arbeidsplassen. Yrkesgrupper innen barnehage og skole er blant de som rapporterer å bli mest utsatt for vold og trusler på jobb⁹.

1.5 OPPVEKSTENHETEN I VERDAL KOMMUNE

Verdal kommune har 9 grunnskoler, og en privatskole (Helgådalen Montessorri SA). Dette er Garnes oppvekstsenter, Leksdal skole, Ness oppvekstsenter, Stiklestad skole, Verdalsøra barneskole, Verdalsøra ungdomsskole, Vinne skole, Vuku oppvekstsenter, Ørmelen skole. Av skolene er tre organisert som oppvekstsentre, en skole er ren ungdomsskole, og de øvrige er barneskoler. Vuku oppvekstsenter er en kombinert barne- og ungdomsskole. Ifølge Grunnskolens informasjonssystem har Verdal kommune 1845 elever og 208 lærere fordelt på 1-10 trinn. Øverste leder for grunnskolen i Verdal er kommunalsjef oppvekst, med virksomhetsleder skole og SFO, samt oppvekstfaglig rådgiver tilknyttet seg.

⁷ Vold og trusler i forbindelse med arbeidet – forebygging, håndtering og oppfølging. Arbeidstilsynet, 2017, s 7.

⁸ Url: <https://www.utdanningsforbundet.no/nyheter/2017/larere-i-barneskolen-mest-utsatt-for-vold/>

⁹ *Faktabok om arbeidsmiljø og helse* (2018). STAMI-rapport, årgang 19, nr. 3, Oslo: Statens arbeidsmiljøinstitutt. s 77.

2. ANSVARS- OG OPPGAVEFORDELING

I det første deltemaet ser vi på om det foreligger en klar ansvars- og oppgavefordeling når det gjelder arbeidet med vold og trusler i skolen.

2.1 PROBLEMSTILLING

Den førte delproblemstillingene blir derfor som følger:

- ***Er ansvar og oppgavefordeling innenfor arbeidet med vold og trusler i grunnskolen avklart?***

2.2 REVISJONSKRITERIER

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen¹⁰:

- *Kommunen skal ha en tydelig ansvars- og oppgavefordeling tilknyttet arbeidet med vold og trusler i skolen*

2.3 DATA

2.3.1 RÅDMANNEN

Rådmannen er ifølge kommuneloven § 23 den øverste leder for den samlede kommunen og skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover og forskrifter. Ut fra Verdal kommune sitt «*administrative delegeringsreglement*» datert 02.04.19, er rådmannen gitt full myndighet på blant annet oppvekstområde, men med begrensning for saker av prinsipiell betydning.

2.3.2 KOMMUNALSJEF

Ifølge kommunalsjefen selv er han sin stilling i Verdal kommune lagt på samme nivå som rådmannen. Rådmannen delegerer derfor myndighet videre, direkte ned til virksomhetsleder. Kommunalsjefen antar selv å ha et selvstendig ansvar for å innhente rapport på avvik knyttet til vold og trusler. Det uttales også at det ikke er noe systematisk rapportering til politisk nivå når det gjelder vold- og trusler.

2.3.3 VIRKSOMHETSLEDER SKOLE

Det fremgår av Verdal kommune sitt «*administrative delegeringsreglement*» datert 02.04.19 at «*Rådmannen delegerer i medhold av kommuneloven § 23. 4 generell myndighet til*

¹⁰ Se vedlegg 1 for utledning av kriterier.

virksomhetslederne til å fatte vedtak og utføre oppgaver etter lover, forskrifter og kommunale regler/bestemmelser innen eget virksomhetsområde. Nærmere avtaler om praktisering og oppfølging (skriftlige forventningsavtaler) gjøres mellom virksomhetsleder og rådmann».

I «*Delegasjonsbrev rektor x skole 2018*» er virksomhetsleder sitt ansvar og myndighet avgrenset mot den myndighet som er videredelegert rektorene.

2.3.4 HMS-RÅDGIVER

HMS-rådgiver i Verdal kommune tiltrådte i rollen den 01.01.2018, men har ikke stillingsbeskrivelse for sin rolle. Rådgiver har en oppfatning av at det ble rapportert avvik to ganger pr. år til AMU i Verdal og Levanger før hans tid. I 2018 har også praksis ifølge rådgiver vært å rapportere to ganger på avvik til AMU. Rådgiver har ikke gjennomført noen faste rapporteringer på området oppvekst, til andre konkrete organer. Ledelsen innen oppvekstsektoren har ifølge rådgiver anledning til å ta ut egne rapporter i Compilo. De får også informasjon gjennom AMU. Rådgiver uttaler at man har omorganisert måten man har jobbet på innenfor personal og HMS. I dag er det tre ansatte som jobber innenfor denne avdelingen, som før hadde egne fagområder. Som et ledd i forbedringsarbeidet er nå disse ansatte fordelt på hvert kommunalsjefområde, og disse jobber blant annet med kvalitetssystem og programmet Compilo.

2.3.5 REKTORER

Virksomhetsleder har delegert sin myndighet, med enkelte begrensninger, videre ned til den enkelte rektor, jf. «*Delegasjonsbrev rektor x skole 2018*». Ifølge Virksomhetsleder har rektorene det totale ansvaret på sin enhet, bortsett fra det som er presisert i delegasjonsreglementet som ikke delegert. Ut fra intervjuene vi har gjennomført fremstilles rektor som den med det daglige ansvaret når det kommer til vold og trusler. Dette blant annet når det gjelder risikovurderinger, samt oppfølging av hendelser og avvik. Virksomhetsleder har gitt til kjenne at han og rådmannen burde være mer konkret og presis i den delegasjon som er foretatt, eksempelvis ved å liste opp ansvar for alle forskrifter, og sikre at dette var forstått hos rektorene.

2.3.6 SEKRETÆRER

For tre av skolene uttaler rektorene at det er sekretærene som bistår ansatte i korrekt utfylling og håndtering av skademeldinger som sendes NAV. Rektor ved Verdalsøra barneskole uttaler også at sekretær der registrerer informasjon om avvik på elever på elevmappene.

2.3.7 LÆRERE

I samtlige handlingsplaner som vi har fått innsyn i er det oppstilt krav om at ansatte skal kjenne til handlingsplanen og dens innhold, samt at avvik skal meldes i Compilo. Handlingsplanene angir også de rutiner ansatte skal forholde seg til i arbeidet med vold- og trusler.

2.4 VURDERING

Revisors vurdering er at kommunen har en avklart ansvarsfordeling når det gjelder arbeidet med vold og trusler, men at man kunne vært noe mer tydelig når det gjelder oppgavefordelingen.

Administrativ delegeringsreglementet og utsendt delegeringsbrev må forstås slik at ansvaret for arbeidet med vold- og trusler i skolene er lagt til rektorene. Utgangspunktet vil være at «*rektor*» blir å betrakte som «*arbeidsgiver*» i arbeidsmiljølovens forstand¹¹ og pålegges dermed ansvaret for etterlevelse av regelverket. Selv om rektorene tilkjennegir at de har det daglige ansvaret for arbeidet med vold og trusler i skolen, er det noe uvisst om man har forstått omfanget av dette. Virksomhetsleder er enig i at man kunne gjort ansvaret mer konkret og presist i selve delegeringen.

Når det gjelder oppgavefordelingen fremstår denne som noe uavklart. Revisor savner en større tydeliggjøring av hvilke oppgaver som er lagt til HMS-rådgiver og rektorene når det kommer til oppfølging og rapportering av avvik på overordnet nivå. Revisors oppfatning er at det bør foretas en analyse over avvikstrenger og at dette bør rapporteres til ledelse og eller politisk nivå. Ut fra rapporteringene må det igjen tas avgjørelser om passende tiltak og oppfølging av disse.

¹¹ Url: <https://www.norsklektorlag.no/juridisk-talt/vold-og-trusler-pa-jobben-article1680-177.html>

3. KARTLEGGING AV RISIKO

I det andre deltemaet ser vi på kommunens arbeid med kartlegging av risikoer knyttet til «*vold og trusler*» på arbeidsplassen, samt hvilke tiltak som settes inn på bakgrunn av gjennomført kartlegging.

3.1 PROBLEMSTILLING

Den førte delproblemstillingene blir derfor som følger:

- ***Er det gjennomført risikovurdering av faren for å bli utsatt for vold og trusler i skolen?***

3.2 REVISJONSKRITERIER

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen¹²:

- *Kommunen skal foreta risikovurderinger av vold og trusler mot ansatte på skolene*
- *Kommunen skal iverksette tiltak på bakgrunn av gjennomførte risikovurderinger*

3.3 DATA

3.3.1 LEDELSEN

- ***Risikovurderinger***

I revisor sitt oppstartsmøte med kommunalsjefen og virksomhetsleder uttales det at vold og trusler tas opp på rektormøter når det er aktuelt, samt kan være et tema på verneunder. Skolene har jevnlig møter med verneombud. Det er imidlertid noe usikkert hvorvidt vold og trusler tas opp som tema i arbeidsmiljøundersøkelser.

Hver enkelt skole leverer en HMS-plan med risikoanalyse som er toårig. Planen tar blant annet opp temaet i forhold til vold og trusler og temaene skal tas opp å vurderes årlig. Planen er tilgjengelig for ansatte og ledelsen gjennom kvalitetssystemet Compilo. Rektor, verneombud og tillitsvalgt deltar ved utarbeidelsen av planen. Hvilke øvrige ansatte som involveres kan variere fra skole til skole. Noen skoler involverer eksempelvis elevrådet.

¹² Se vedlegg 1 for utledning av kriterier.

- **Tiltak på bakgrunn av risikovurdering**

Hvilke tiltak som settes i verk er avhengig av hvilken risiko som avdekkes. Et tiltak kan være å kontakte bedriftshelsetjenesten som kartlegger. Utover dette spiller skolen på hjelpesystemet rundt, både internt og eksternt. Ekstern bistand etterspørres på enkeltindividnivå.

Som eksempel nevner virksomhetsleder en situasjon der verneombud og rektor ba om bistand i en sak der lærere var i en krevende situasjon med en elev. Det ble tatt kontakt med personalavdelingen og virksomhetsleder, verneombud, rektor og personalrådgiver drøftet hva som kunne gjøres. De ble enige om tiltak for å hjelpe rektor. Kommunalsjef og virksomhetsleder er tilgjengelig i vanskelige situasjoner. Situasjonene håndteres ellers av rektor.

3.3.2 GRUNNSKOLENE

3.3.2.1 GARNES OPPVEKSTSENTER

Rektor uttaler at det ikke er gjennomført kartlegging og risikovurdering for temaet vold og trusler i skolen. Skolen kartlegger generelle risikoer i HMS-planer. Ifølge rektor har man imidlertid satt søkelys på forebygging. Lærerne tar kontakt med rektor så snart de ser at det kan bli utfordringer, slik at man tar problemene før de oppstår.

Revisor har i april 2019 fått tilsendt dokumentasjon for «*vernerunde med risikokartlegging*¹³» gjennomført den 25.02.19 fra rektor ved Garnes oppvekstsenter. Malen for vernerunder er siste gang revidert 01.10.18. Vernerunden er gjennomført etter at revisor avholdte intervjuet med rektor. I malen for vernerunder i 2019 er det et eget kapittel med spørsmål om «*vold og trusler*», se vedlegg 3 i rapporten. Det er krysset av for forbedringspotensialer på flere forhold når det kommer til arbeidet med «*vold og trusler*», men det er ikke foreslått tiltak i handlingsplanene for å rette opp i disse forholdene.

3.3.2.2 VUKU OPPVEKSTSENTER

Rektor ved Vuku oppvekstsenter forteller at man ikke gjennomfører kartlegging og risikovurdering knyttet til vold og trusler mot ansatte. Ved f.eks. skoleavslutninger gjør de muntlige vurderinger av risiko, blant annet hvor mange vakter de trenger. Oppvekstsenteret gjennomfører imidlertid lærerundersøkelser, brukerundersøkelser og brannundersøkelser. Oppvekstsenteret har ukentlige møter ved barneskolen der elevsaker er et tema. Det gjøres en vurdering av elever som kan bli utagerende. Det gjennomføres vernerunder og rektor har tett dialog med verneombud. Rektor uttrykker i denne sammenhengen at Vuku oppvekstsenter

¹³ Malen for «*vernerunde med risikokartlegging*», som benyttet av Garnes oppvekstsenter, er revidert 01.10.18. I maler for foregående år er ikke avsnittet om «*vold og trusler*» med.

ikke har gode nok uteområder til å aktivisere elevene, noe som igjen fører til at det kan oppstå konflikter.

Revisor har i april 2019 fått tilsendt siste «*vernerunde med risikovurdering*» gjennomført den 03.05.18 fra rektor ved Vuku oppvekstsenter. Malen er revidert siste gang den 18.08.17. Malen for vernerunder i 2018 er ulik malen for vernerunder i 2019 og inneholder ikke avsnittet om «*vold og trusler*». Et av spørsmålene i malen for 2018 stiller likevel spørsmål ved om det er «*fare for å bli angrepet eller truet*» på arbeidsplassen. Her har Vuku oppvekstsenter svart «*vet ikke*», men har kommentert at elever kan til tider bli aggressive og voldelige og at skolen jobber proaktivt for å komme elevene i møte. Det kan ikke garanteres for at vold og trusler ikke vil forekomme. Det presiseres at temaet er et viktig fokusområde og at det er nulltoleranse for vold og trusler ved Vuku oppvekstsenter. Vuku oppvekstsenter har ført opp vold og trusler under handlingsplanen med årsak «*aggressive elever*» og satt opp «*proaktiv jobbing*» som tiltak. Rektor ved Vuku oppvekstsenter uttaler at evaluering av tiltak, samt det å vurdere hvilke tiltak som fungerer er en del av den daglige driften.

I malen for «*vernerunde med risikokartlegging*» utarbeidet for 2019 er det gitt at vernerunder skal gjennomføres i månedsskifte januar/februar og at utfylt skjema skal sendes inn til hovedvernombud og HMS-rådgiver innen 1. mars. Rektor ved Vuku oppvekstsenter opplyser om at det er gitt tilbakemelding sentralt at man vil gjennomføre vernerunden for 2019 når vinteren slipper taket og man får full oversikt over utearealene. Dette slik at man slipper å gjennomføre vernerunder flere ganger.

3.3.2.3 VERDALSØRA BARNESKOLE

Rektor uttaler at det gjennomføres en bred risikovurdering av flere områder, hvor vold og trusler ett av temaene. Lærerne er med på å forberede risikovurderingen og kartleggingen av ulike områder. Rektor lager deretter en oppsummering av hvert område etter lærerne sin beskrivelse. Det er rektor, verneombud og tillitsvalgte som gjennomfører den skriftlige risikovurderingen.

Skolen har per i dag et papirsystem for sine risikovurderinger, men rektor har ønsket seg et annet system. Risikovurderingen tas opp som team i møter med verneombud og det foretas en formell gjennomgang og sammenligning ved neste kartlegging og analyse. Det er også gjort risikovurderinger knyttet til enkeltelever hvor man har besluttet å sette inn ekstra ressurser. Rektor uttaler at det for hver elev som har relasjonsproblemer utarbeides en oppfølgingsplan, dette i samarbeid med barnevern, PPT og lederen for Bup.

Revisor har fått oversendt siste «*Vernerunde med risikovurdering*» som er gjennomført de to første ukene i mai 2018. Malen er siste gang revidert 06.12.17 og har et eget avsnitt med

spørsmål tilknyttet «*vold og trusler*» mot ansatte i skolen. Rektor uttaler at det er alle ansatte som blir bedt om å utfylle dette skjemaet og at ledelsen i etterkant foretar en gjennomgang av disse skjemaene.

Revisor har også mottatt «*handlingsplan etter vernerunde med risikovurdering*». Av handlingsplanene fremgår «*vold og trusler*» som en risiko. I kolonnen for beskrivelse av årsaker til risikoer er det notert «*håndtering av vold og trusler*». Her ser det ut til at skolen har angitt årsaker til at man har regler på området, ikke hva som er årsaken eller opphavet til episoder med vold- og trusler. Når det gjelder foreslåtte tiltak er det lagt til grunn «*samarbeid med bedriftshelsetjenesten og IA-kontakt m.fl, registrering, systematisering, veiledning og oppfølging. Repetere og benytte enhetens plan. Opplæring og øvelser for håndtering*». Ansvar for gjennomføring av tiltak er ifølge planen lagt til rektor. Rektor uttaler at tiltakene vurderes og evalueres, eventuelt følges opp sammen med andre. Skolen har ikke skriftlige prosedyrer for hvordan dette skal skje eller faktisk skjer pr i dag.

Revisor har registrert at malen for «*vernerunde med tilknyttet risikokartlegging*» for 2019 opplyser at frist for innsending av dokumentasjon er 1. mars. Rektor for Verdalsøra barneskole er i likhet med øvrige rektorer av den oppfatning at tidspunktet for vernerunder bør være senere enn 1. mars dersom utearealer skal inngå i vernerunden.

3.3.2.4 VERDALSØRA UNGDOMSSKOLE

Rektor uttaler at skolen har en HMS-plan og at det i forbindelse med vernerunder fortas risikovurderinger. Det opplyses at det er rektor og verneombud som gjennomgår denne. Som grunnlag for risikovurderingene foretas diskusjoner. Rektor føler hun har god oversikt over skolen og det som foregår.

Revisor har i januar 2019 fått oversendt «*vernerunde med risikovurdering*» fra rektor ved Verdalsøra ungdomsskole. Malen for vernerundene er siste gang revidert den 18.08.17. Skolen har krysset av «ja» på spørsmålet «*fare for å bli angrepet eller truet*» på arbeidsplassen som relaterer seg til «*vold og trusler*». Skolen har imidlertid ikke lagt inn tiltak i handlingsplanen. Rektor forteller at hun ikke har satt fokus på vold og trusler i dette skoleåret, ettersom de ikke har hatt noen spesielle episoder. Skolen holder imidlertid oppsikt med elever som antas å kunne utagere mot ansatte og skolen prøver å få til et system rundt disse elevene.

Rektor bekreftet ovenfor revisor at vernerunde med frist januar/februar 2019 ikke er gjennomført, men er planlagt gjennomført i mai. Dette har det vært praksis for i flere år, blant annet ut fra snø fortsatt kan ligge på uteområdene.

3.3.3 DATA FRA SPØRREUNDERSØKELSEN

Revisor har i spørreundersøkelsen stilt spørsmål til de ansatte om risikoer knyttet til vold og trusler fra elever mot ansatte. Vi har spurt om de ansatte føler de har kontroll på *når* risikoen for at elever utøver vold og trusler mot dem er størst, *hvor* risikoen er størst og i *hvilke situasjoner*. Som det fremgår av vedlegg 2, spørsmål 12-14, er majoriteten av de som har svart på disse spørsmålene enige i at de har kjennskap til risikofaktorene. Sammenligner vi skolene ser vi at andelen ved Vuku oppvekstsenter som svarer at det er *uenig*, er større enn for de øvrige skolene.

3.4 VURDERING

3.4.1 RISIKOVURDERINGER

Revisors vurdering er at Verdal kommune har etablert en praksis for risikovurderinger tilknyttet vold- og trusler i skolene.

De nye kravene¹⁴ om risikovurdering av vold og trusler mot ansatte som trådte i kraft fra årsskifte 2017 var ikke gjort til del av malen for «*vernerunder med risikovurdering*» benyttet på skolene i Verdal kommune for 2018, men har kommet inn i malen som skal benyttes for 2019. I Arbeidstilsynets veileder for «*vold og trusler i forbindelse med arbeid – forebygging, håndtering og oppfølging*» er det sagt at kartleggingen av vold og trusler blant annet kan ta utgangspunkt i «*arbeidsmiljøundersøkelse, vernerunder, medarbeidersamtaler*»¹⁵. Revisor kan ikke se at kartleggingen av vold og trusler baserer seg på andre datagrunnlag enn vernerundene med tilhørende risikovurdering. Av forskrift om utførelse av arbeid ... § 23A-1 fremgår det ytterligere at kartleggingen også skal si noe om «*... hvor, når og i hvilke situasjoner arbeidstakeren kan bli utsatt for vold og trusler*». Revisor kan heller ikke se at dette fanges opp gjennom den kartlegging og risikovurdering som gjennomføres i dag.

Tilbakemeldingene fra enkelte av rektorene er at risikovurdering av vold og trusler mot ansatte ikke gjennomføres, dette selv om skolene gjennomfører vernerunder med tilhørende risikovurderinger. Denne oppfatningen kan ha sammenheng med at malen for 2018, kun hadde ett spørsmål om «*vold og trusler*». Gjennomføringen av vernerundene fremstår for revisor å variere fra skole til skole. Enkelte skoler ser ut til å kun involvere ledelse og tillitsvalgte/verneombud i vernerunder med risikovurdering, mens andre skoler involverer i tillegg den enkelte ansatte. At fristen for å sende inn dokumentasjon til hovedverneombud og HMS-rådgiver for vernerunder med risikovurdering i 2019 var 1. mars, fremstår for de fleste av rektorene som uoverkommelig, da uteområdene også skal inngå i vernerundene.

¹⁴ Jf. Forskrift om utførelse av arbeid kap. 23.

¹⁵ Veileder: «*Vold og trusler i forbindelse med arbeid – forebygging, håndtering og oppfølging*», Arbeidstilsynet, Trondheim, 2017. s 15.

3.4.2 TILTAK PÅ BAKGRUNN AV RISIKOVURDERINGER

Revisors vurdering er at skolene i varierende grad iverksetter tiltak på bakgrunn av avdekket risiko.

Når det gjelder evalueringen av vernerunder med risikovurdering har den overordnede ledelsen forutsatt at dette gjennomføres. Rektorene bekrefter ovenfor revisor at slike evalueringer foretas, men at det gjennomføres ulikt og er ikke tuftet på skriftlige rutiner. Revisors oppfatning er at kommunen i større grad kunne satt krav til innholdet i evalueringene, dette for å sikre at risikoer følges opp og at iverksatte tiltak oppnår en ønsket effekt.

I tillegg til dette kunne skolene i større grad ha reflektert over «årsakene» til at episoder med vold- og trusler inntreffer. Arbeidstilsynet har i sin erfaringsrapport bemerket at enkelte skoler ikke identifisere mulige årsaker til at episoder med vold og trusler oppstår, eksempelvis lav bemanning, manglende kompetanse, opplæring eller praktiske øvelser. Dette kan medføre at etterfølgende tiltak blir for generelle og ikke i tilstrekkelig grad reduserer sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer¹⁶. Enkelte handlingsplaner har bestemmelser om at det skal gjennomføres samtaler med elever som har utøvet vold eller trusler mot ansatte. Revisors oppfatning er at man gjennom slike samtaler også kan få belyst hvorfor elever handler slik de gjør, og på denne måten skaffe seg kunnskap om årsaker og mulige tiltak.

¹⁶ Erfaringsrapport: Pilot - vold og trussel om vold fra tredjepart i grunnskoler, Arbeidstilsynet, mars 2019. s 13.

4 KOMPETANSE OG OPPLÆRING

I det tredje deltemaet ser vi på om ansatte ved skolene er gjort i stand til å forebygge og håndtere vold og trusler fra elever. Med *forebygging* mener vi den ansattes medvirkning til at vold- eller trusselsituasjoner ikke oppstår, mens *håndtering* er den enkelte ansatte sin kompetanse til å avverge eller begrense følgene når en volds- eller trusselsituasjon først inntreffer.

4.4 PROBLEMSTILLING

Den første delproblemstillingene blir derfor som følger:

- ***Sikrer skolen at ansatte har tilstrekkelig kompetanse for arbeidet med vold og trusler i skolen?***

4.5 REVISJONSKRITERIER

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen¹⁷:

- *Kommunen skal gi tilstrekkelig opplæring i hvordan ansatte kan forebygge og håndtere vold og trusler i skolen*

4.6 DATA

4.6.1 LEDELSEN

I oppstartsmøte med kommunalsjefen og virksomhetsleder uttales det at det er ikke er gitt generell opplæring om vold og trusler. Kommunen har imidlertid nylig kjøpt inn et nytt opplæringsverktøy gjennom veilder.no. Opplæringsverktøyet inneholder oppslagsverk og e-læringskurs. Vold og utagerende elever er et av kursene. Det er to skoler som har kjørt kurset, men flere skoler skal benyttes seg av dette framover. Rektor kan skrive ut rapporter over hvem som har gjennomført denne opplæringen.

For ca. 6 måneder siden gjennomførte kommunen kurs i bruk av fysisk makt i regi av Bup. Tilbakemeldingen fra kurset var at det var for lite fokus på andre løsninger enn fysisk makt.

Kommunalsjef og virksomhetsleder er usikre på om vold og trusler er et tema på ledermøter på den enkelte skole.

¹⁷ Se vedlegg 1 for utledning av kriterier.

4.6.2 GRUNNSKOLENE

4.6.2.1 GARNES OPPVEKSTSENTER

Ifølge rektor skal lærerne gjennom et kurs i nødverge og nødrett nå i 2019. Kommunen har satt en frist for gjennomføring innen februar/mars. Kurset er å finne på veilederen.no og omhandler fysisk makt i skolen, kartlegging og forebygging av voldsepisoder og oppfølging etter hendelser. Skolen har ikke hatt besøk av eksterne for å snakke om vold og trusler eller for å bistå med opplæringen av ansatte.

4.6.2.2 VUKU OPPVEKSTSENTER

Alle lærerne ved Vuku oppvekstsenter deltok tidligere i høst på en samling hvor det ble vist en video om fysisk makt i skolen. Videoen er tilgjengelig på nettstedet veilederen.no, som er et læreverktøy fra Visma. I dette kurset fikk de ansatte lære om de rettslige rammene for plikten til å gripe inn etter kapittel 9A i opplæringsloven og bruk av makt i nødvergesituasjoner. Lærernes deltok så i gruppeoppgaver/diskusjoner rundt tema. Etter at lærerne hadde sett videoen ble det gitt beskjed fra rektor om at lærerne ble bedt om å ta en test og gi tilbakemelding om at den var gjennomført.

Lærerne ved Vuku oppvekstsenter hadde ifølge rektor kurs i selvforsvar i 2014/2015. Fire lærer som tidligere hadde erfart flere vold- og trussel episoder med elever har også fått praktisk opplæring av Bup i korrekt nedlegging og holding. Rektor har et ønske om å kunne tilby flere kurs til sine ansatte innen dette temaet.

Vuku oppvekstsenter har ikke invitert politiet til å snakke om vold og trusler blant lærerne eller elever, men oppvekstsenteret samarbeider med barnevern, PPT, DUÅ-veilederne¹⁸ i kommunen, Bup fag og skole, samt Fylkesmannen.

Elevrådet har ikke vært involvert vedrørende vold og trusler, dette blant annet fordi rektor ser utfordringer ved at rådet kan komme til å utpeke enkeltelever for volds- og trusselepisoder.

Verneombud og tillitsvalgt har vært involvert i arbeidet med vold og trusler. Tillitsvalgt har deltatt på ukentlige møter der tema har vært hvordan lærerne kan ivaretas på best mulig måte.

4.6.2.3 VERDALSØRA BARNESKOLE

Skolen har over tre semestre samarbeidet med en psykolog fra spesialisthelsetjenesten, dette når det gjelder generell opplæring i hvordan håndtere alvorlig relasjonsskadede elever. Det ble gitt et tilbud primært til de som jobber rundt navngitte elever, men også til en gruppe øvrige ansatte. Skolen har også fått spesifikk veiledning fra habiliteringstjenesten og Bup over lang

¹⁸ De utrolige årene (DUÅ) er et veiledningsprogram for å fremme det positive samspillet mellom barn og voksne og er et virkemiddel innen universalforebygging. URL: <http://dua.uit.no/>

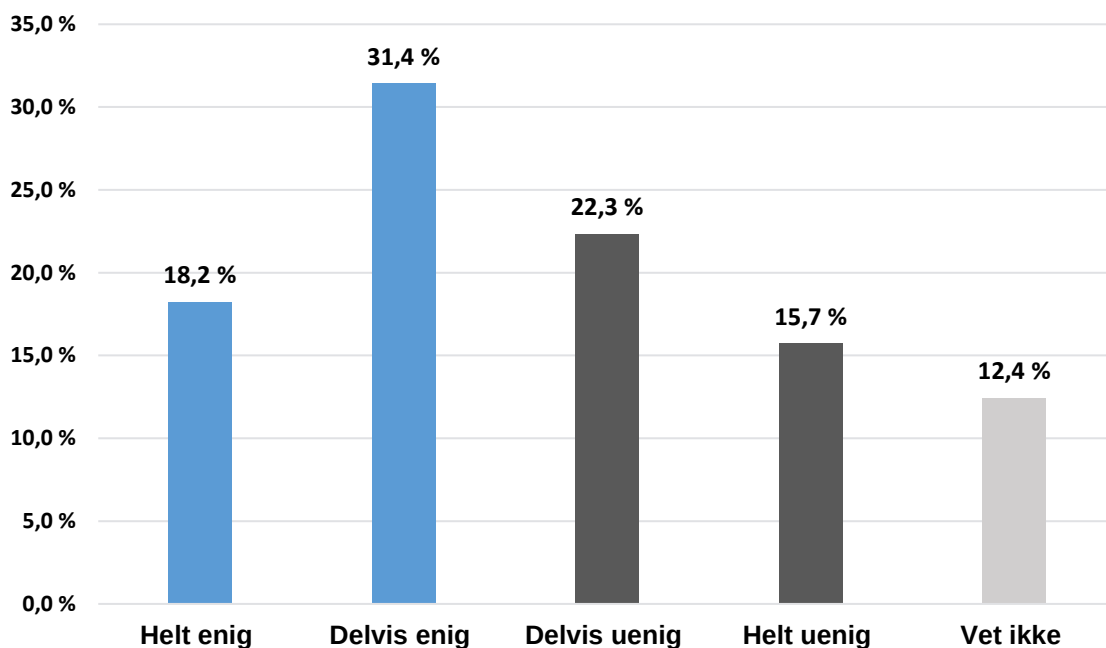
tid. Dette handler også om hvordan man skal få elever til å unngå utagering. Frisklivssentralen har hatt to temakvelder for ansatte om det å stå i jobb med store belastninger over tid.

Politiet ble invitert til skolen 2. januar 2019. De gjennomgikk hvordan lærerne skulle håndtere brudd på besøksforbud, der foreldre oppsøker barna sine i skoletiden. Lærerne fikk råd om hvordan de kunne håndtere ustabile personer. Skolen har enda ikke gjennomført e-læring i veilederen.no tilknyttet nødverge og nødrett men dette er planlagt gjennomført.

4.6.2.4 VERDALSØRA UNGDOMSSKOLE

Rektor ved Verdalsøra ungdomsskole meddeler at det ikke er foretatt opplæring av ansatte i hvordan man skal forebygge og håndtere vold og trusler fra elever mot ansatte. Lærerne har imidlertid snakket om hvordan man skal møte eleven og hvordan regulere stemmebruk. Lærerne har fokus på å skape gode relasjoner mellom seg selv og elevene. Lærer og assistenter som i større grad enn andre har kontakt med elever som man vet er utagerende har fått veiledning av habiliteringstjenesten om hvordan forholde seg til disse elevene. Skolen har rutiner for å samarbeide med andre instanser, for eksempel Bup, barnevernet og politi.

4.6.3 DATA FRA SPØRREUNDERSØKELSEN

Figur 1, Svarfordeling på spørsmålet: Ved min skole har vi hatt opplæring hvordan vi kan forebygge at elever utøver vold og trusler mot ansatte. n = 121

Av figuren ovenfor ser vi svarfordelingen fra ansatte ved de fire skolene på spørsmålet om ansatte har hatt opplæring i forebyggende arbeid tilknyttet vold og trusler. Vi har også stilt spørsmål til de ansatte om de har mottatt opplæring knyttet til håndtering av vold og trusselsituasjoner. Svarfordelingen her er i det vesentlige likt som for spørsmålet om

opplæring i forebygging arbeid, se *vedlegg 2*, sml. spørsmål 16-17. Svarene fra spørreundersøkelsen viser at ansatte ved skolene er delt i sin oppfatning om det har fått slik opplæring.

4.7 VURDERING

Revisors vurdering er at skolene i vårt utvalg i varierende grad og ikke fullt ut har gitt opplæring i hvordan ansatte kan forebygge og håndtere vold og trusler i skolen.

At kommunen har gått til innkjøp av e-læringskurs relatert til temaet vold- og trusler må kunne anses som positivt opp mot det forebyggende arbeid med vold- og trusler. Her vil det være viktig at rektorene følger opp at samtlige ansatte faktisk gjennomfører disse kursene.

Når det gjelder opplæring i hvordan å håndtere vold- og trusler, er det variasjoner mellom skolene når det gjelder om dette i heletatt er gjennomført og hvor mange av de ansatte som har deltatt på opplæringen. Både spørreundersøkelsen og intervjuene taler for dette standpunktet. Revisors inntrykk er at opplæringen ofte tilbys de ansatte som er i en særskilt risikogruppe når det gjelder vold- og trusler. Revisors oppfatning er at slik kursing i utgangspunktet bør tilbys samtlige ansatte både lærere og øvrige ansatte. Her vil det kunne være aktuelt å spille på de samarbeidspartnere man allerede har et forhold til når det gjelder selve kursingen. Revisor merker seg at ingen har nevnt at bedriftshelsetjenesten kunne vært en aktuell samarbeidspartner, når det gjelder opplæring knyttet til forebygging og håndtering av vold- og trusler, men at tjenesten nevnes i andre sammenhenger, som ved risikovurdering og debrifing.

Funnene fra revisors undersøkelse er sammenlignbare med en undersøkelse som arbeidstilsynet har gjennomført. I en rapport fra mars 2019 ble det påvist brudd hos 3 av 10 (29%) skoler, hvor arbeidsgiver ikke hadde sørget for at arbeidstaker hadde fått nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner, samt bruken av sikkerhetsutstyr¹⁹.

¹⁹ Erfaringsrapport: Pilot - vold og trussel om vold fra tredjepart i grunnskoler, Arbeidstilsynet, mars 2019. s 9.

5 RAPPORTERING OG HÅNDTERING

I det fjerde deltemaet ser vi på om kommunen har utarbeidet rutiner for rapportering og håndtering av vold og trusler mot ansatte i skolen, samt hvorvidt disse følges. Revisor ønsker å presisere at avsnittet om rutiner ikke er uttømmende, men tar for seg de mest sentrale rutinene når det gjelder vold og trusler fra elever mot ansatte.

5.1 PROBLEMSTILLING

Den førte delproblemstillingene blir derfor som følger:

- ***Har skolene rutiner og god praksis for rapportering og håndtering av vold og trusler i grunnskolen?***

5.2 REVISJONSKRITERIER

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen²⁰:

- *Kommunen skal ha et avvikssystem som fanger opp tilfeller av vold og trusler i skolen*
- *Hendelser med vold og trusler fra elever mot ansatte skal meldes i avvikssystemet*
- *Kommunen skal ha tydelige rutiner for hvordan ansatte skal gå frem dersom vold og trusler inntreffer i skolen*

5.3 DATA

5.3.1 LEDELSEN

- ***Avvikssystemet***

Levanger og Verdal kommune har hatt et samarbeid gjennom Innherred samkommune (ISK). Avvik ble håndtert av samkommunen i kvalitetssystemet Compilo. Etter at samarbeidet opphørte er det behov for å gjennomføres en stor ryddejobb i dette systemet for å få dette tilpasset Verdal kommune. Compilo er under revisjon og skal levere en ny versjon av avvikssystemet. I dagens versjon er det litt for mange muligheter for avkrysninger, og det kan være vanskelig å få ut reelle rapporter. I ny versjon skal det bli mindre valgmuligheter. Verdal kommune har en forpliktende avtale over 2 år med Compilo. HMS-rådgiver anslår at ny versjon

²⁰ Se vedlegg 1 for utledning av kriterier.

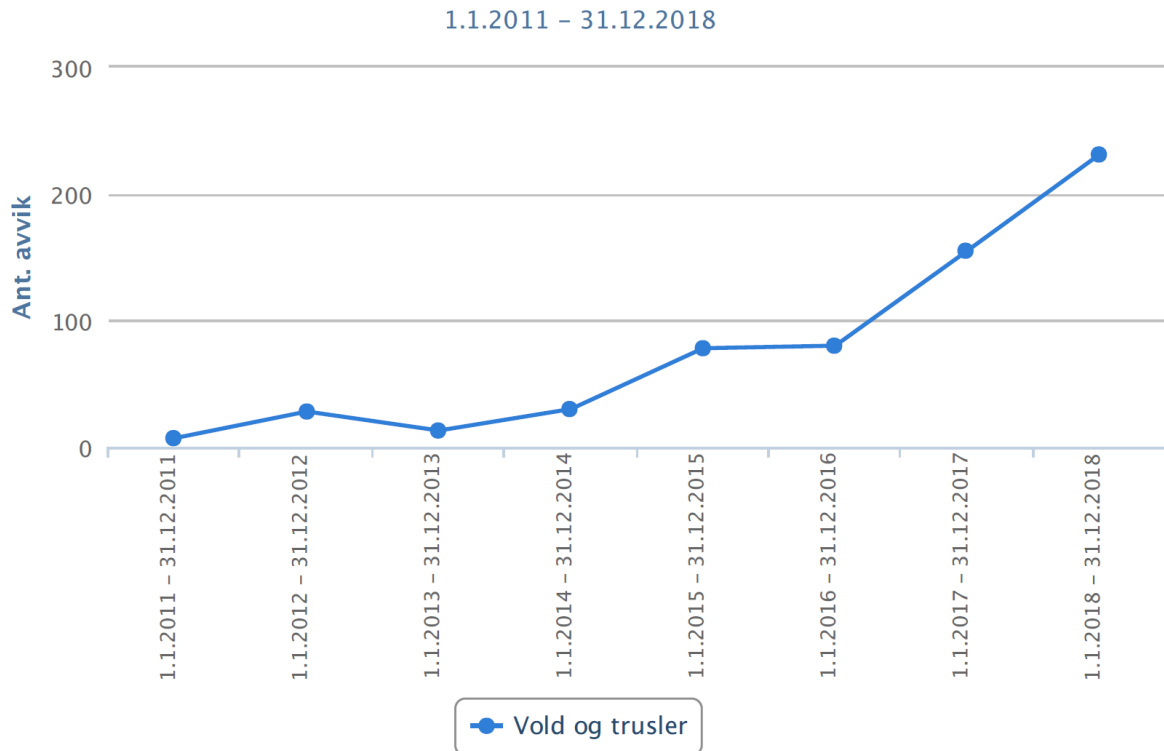
av Compilo skal være på plass i løpet av våren 2019. Her vil man blant annet få en mulighet til å ta ut ferdiglagede standardrapporter som kan hentes ut av både personal og ledere.

HMS-rådgiver uttaler at det kan hentes ut statistikker for «*vold og trusler*» også i dag, men at det er en komplisert prosess. Ut fra at ansatte har muligheten til å velge mellom flere hundre variabler gjør vanskeliggjør det arbeidet med å kunne kjøre ut gode rapporter. Systemet ble ifølge HMS-rådgiver ikke tilpasset Verdal og Levanger kommune ved innkjøp og alle rapporter måtte også bygges opp på nytt etter at samarbeidet i Innherred samkommune ble avsluttet.

HMS-rådgiver uttaler at Verdal kommune har startet er arbeid med å lage en ny arbeidsgiverpolitikk. Dette arbeidet skal være ferdig til oktober 2019. Det inkluderer HMS og IA-arbeidet, kvalitetssystemet, og programvaren som vi bruker i det arbeidet. Vi har sett at det systemet/måten det brukes på, ikke fungerer som vi vil ha det. Bl.a. så vil vi redusere de ulike variablene slik at det blir enklere å melde, og ta ut rapporter.

Ved rapportering av avvik blir avviket tildelt rektor. Verneombud på enhet og hovedverneombud får kopi til orientering. Dersom rektor ikke lukker avviket går det automatisk opp til neste ledernivå innen 28 dager. Dersom det ikke lukkes der, går det videre oppover og havner til slutt hos rådmannen. Virksomhetsleder sin praksis har vært at dersom han mottar et automatisk avvik sender han dette i retur og ber rektor følge opp. Avvik blir rapportert til arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Kommunen følger med på utviklingen knyttet til avvik for vold og trusler, og har tall fra tiden de var med i samkommunen. Inntrykket er at skolene opplever lite blind vold og at lærerne i all hovedsak vet hvilke elever som kan bli krevende. Ledelsens oppfatning er at det lærerne har økt bevissthet rundt temaet og når det gjelder å rapportere avvik. Temaet er tatt opp på rektormøter, og rektorene tar med dette videre i organisasjonen og gir opplæring til sine ansatte. Virksomhetsleder har inntrykk av at det har blitt en økning i vold og trusler blant 1-5. klasse, samt at fokuset i media øker bevisstgjøringen blant lærerne.

Figur 2, Oversikt over antallet meldte avvik for vold og trusler, 2011-2018.

Figuren ovenfor viser at antallet avvik, når det gjelder vold og trusler, har økt de siste årene. Oppvekstsjefen er noe usikker på om grafen både inkluderer vold og trusler fra elever mot ansatte, men også vold og trusler elever imellom.

Ifølge ledelsen er det ikke alle som er bevisst på å sende avvik, og ledelsen ser en forskjell i bruk av Compilo. Enkelt av skolene sender ikke avvik. Det er tatt opp med skolene at Compilo skal benyttes og det er gitt opplæring i systemet.

Begrepene vold og trusler er ifølge ledelsen ikke tatt opp som særskilt tema på skolene. Det er gjort enkelte forsøk på dette, men det er ikke en omforent terminologi som foreligger i grunnskolen. Det som virker styrende er sammenheng mellom omsorgen for barnet og terskel for hva man tolererer. Oppfatningen er at akseptgrensa strekker seg for langt på grunn av omsorg for barnet. Holdningen er likevel at avvik skal rapporteres i avvikssystemet.

Verdal kommune har ifølge ledelsen ikke skriftlige rutiner for hva som er et avvik. Dette innebærer at det ikke foreligger en omforent forståelse om når det skal meldes avvik i grunnskolen. Det er ulik praksis vedrørende hvor ofte avvik rapporteres, eksempelvis dersom en skole har en elev som er utfordrende, kan avvik samles opp og sendes en gang i uken. Dersom en elev derimot sjelden er utagerende, vil det bli rapportert avvik for hver enkeltepisode. På denne måten vil statistikken kunne bli ulik for skoler.

Ifølge ledelsen er det de største skolene som har høyest andel avvik, herunder sentrumsskolene. Oppfatningen er at det er få tilfeller innen ungdomstrinnet men at man kan ha topper i perioder.

- **Rutiner**

Noen skoler har utarbeidet handlingsplaner vedrørende vold og trusler. Det er ifølge ledelsen tilfeldig hvor disse er lagret. Noen ligger på rektor sin personlige disk, andre på skoledisken. Enkelte av disse planene tar for seg forebyggende tiltak, hvor man blant annet jobber med å få elevene til å bli i stand til å ta imot opplæring. Dette handler ifølge ledelsen om bevisstgjøring rundt følelser.

Informasjon og skjema for skademelding til NAV ligger i kvalitetssystemet Compilo. Når det blir aktuelt for en lærer å melde skade har rutinen vært at lærer kontakter skolens sekretær for bistand til utfylling.

Kommunen har et overordnet ordensreglement som viser regler og konsekvenser. Det fremgår ifølge ledelsen ikke av ordensreglementet at det er nulltoleranse for vold og trusler. Det opplyses også om at det ikke er gjennomført samtaler med foreldre og barn om vold og trusler.

5.3.2 GRUNNSKOLENE

5.3.2.1 GARNES OPPVEKSTSENTER

- **Avvikssystemet**

Ifølge rektor ved Garnes oppvekstsenter benytter skolen Compilo som sitt avvikssystem. Det er angitt i Compilo hva som anses for å være et avvik. Tidligere var det kontorpersonalet som rapporterte avviket, nå er det læreren selv. Avvik blir sendt per hendelse til rektor, som foretar vurderingen av disse. Lærerne ble gitt opplæring i avvikssystemet for 1-2 år siden og det er også foretatt oppfriskning i etterkant. Assistentene har ikke fått opplæring. Det er rektor selv som har hatt denne gjennomgangen med lærerne.

Garnes oppvekstsenter har ikke hatt vold og trusler fra elever mot lærere så lenge rektor har vært ansatte. Hun er nå på sitt 7 år ved Garnes oppvekstsenter. Informasjonen i avvikssystemet blir kopiert og lagt på elevmappen når det er relevant. Dette må gjøres manuelt.

Rektor uttaler at man har diskutert hva som anses for å være vold og trusler. Det er ikke satt opp som tema på dagsordenen, men har inngått som del av noe annet, eksempelvis mobbing mellom elever. Rektor og lærerne har også benyttet seg av opplæringsplattformen SNAKKE som er en del av regjeringens tiltaksplan «*En god barndom varer livet ut*».

Det er kommunisert ut til elever og foresatte at det er nulltoleranse for vold og trusler, dette blant annet på foreldremøter. Vold og trusler er ikke omtalt i skolens ordensreglement, og det er derfor heller ikke sagt noe om følgene ved bruk av vold og trusler.

Rektor har inntrykk av at det er en generell økning av vold og trusler mot ansatte på kommunenivå. Enkelte skoler i Verdal fremstår å ha en slik økning og elevene er yngre når de begynner å utøve vold og trusler. At det blir meldt flere avvik kan også skyldes økt bevissthet mener rektor.

- **Rutiner**

Skolen har et eget ordensreglement med tilhørende sanksjonsbestemmelser. Reglementet benytter ikke begrep som vold og trusler, men uttrykk som «*banning, slåssing og sjikane*».

Skolen har en egen kriseperm som omhandler rutiner for «*ansatte utsatt for vold*», men ingen egen handlingsplan. Krisepermen er ikke utarbeidet lokalt på skolen. Revisor har fått kopi av informasjonen vedrørende vold og trusler omtalt i denne. Planen gir beskrivelser av hvordan håndtere vold og trusler i den konkrete situasjonen, ansvarsfordeling mellom ansatte knyttet til etterarbeidet, herunder grensedragningen opp mot når politiet bør kontaktes. Konkrete rutiner for tiltak og oppfølging er også beskrevet.

Rektor ønsker å vite om hendelser som skjer. Hennes oppfatning er at de fleste lærerne sier fra dersom det skjer uønskede hendelser. Men det har hendt at rektor noen ganger får beskjed via andre. Rektor har inntrykk av at lærerne er mer bevisst på å melde avvik nå enn tidligere. Det er rektors oppfatning at det kan være vanskelig for ansatte å vurdere hva som skal meldes og ikke.

Dersom en elev hadde slått en lærer ville rektor ringt til de foresatte. Dersom det var alvorlig, ville rektor hatt en samtale med foresatte på rektors kontor. Rektor har inntrykk av at dialogen med foreldrene er god. Dersom en elev er voldelig ville rektor ha diskutert dette med den berørte læreren for å finne ut av årsaken til adferden.

Skademelding til NAV fylles ut av kontorpersonale. Selve skademeldingen ligger i Compilo. De ansatte er ifølge rektor kjent med denne prosedyren for skademelding.

5.3.2.2 VUKU OPPVEKSTSENTER

- **Avvikssystemet**

Rektor ved Vuku oppvekstsenter forteller at det er Compilo som benyttes som avvikssystem. Oppfatningen er at systemet er tungvint og rektor stiller seg positivt til at det snart kommer inn en forenklet utgave av systemet. Da Compilo ikke snakker med de andre data- eller

fagsystemene deres, f.eks. arkiv eller elevmapper, må avviksmeldingen kopieres og legges på elevmappe manuelt dersom det oppstår hendelser.

Det er rektor som mottar og behandler avvik i første instans. Dersom avvik ikke lukkes går det videre oppover til neste ledernivå. Rektor har gitt ansatte beskjed om at det er viktig å melde avvik. Det skal meldes avvik per hendelse og det skal ikke samle opp flere hendelser i ett avvik. Avvik skal meldes samme dag som hendelsen har inntruffet. Avvikssystemet er bygd opp slik at flere avvik kan registrere på samme elev slik at enkeltelever med mange avvik slår ut i statistikken. Rektor har inntrykk av at for noen lærere oppfattes det å melde avvik som merarbeid, noe som kan resultere i at dette ikke blir gjort.

Kunnskapen om hvordan å melde avvik i Compilo varierer, men mange vet godt hvordan dette gjennomføres. Rektors oppfatninger er at ansatte hjelper hverandre ved behov.

Rektor får muntlige tilbakemelding dersom det har vært hendelser, men det kan gå en uke eller to før han er inne i Compilo og behandler avviket selv, dette avhengig av hva annet som må prioriteres. Det er ifølge rektor informasjon i Compilo om hva som anses for å være et avvik. Avvikene som skrives er rettet mot HMS.

Rektor gir uttrykk for at lærerne har en omforent forståelse av hva vold og trusler er og har blant annet vært igjennom en opplæringsvideo vedrørende bruk av fysisk makt fra veilederen.no.

Selv om forholdene har bedret seg ved Vuku oppvekstsenter har rektor et inntrykk av at det er mer vold og trusler nå enn tidligere, inntrykket er at elevene tyr fortere til vold. Elevene er også yngre når de starter med utagering.

I 2016 hadde Vuku oppvekstsenter en gjennomgang om hvordan avvik skulle meldes. Etter dette ble de ansatte flinkere til å melde avvik. Dette viser også statistikken.

- **Rutiner**

Rektor uttaler at kommunen har et overordnet ordensreglement, men at Vuku oppvekstsenter i tillegg har et eget ordensreglement som går på klasseregler. Det er angitt i skolens ordensreglement at det er nulltoleranse når det gjelder vold og trusler. Ordensreglementet blir gjennomgått med elevene i første skoleuke hvert år, på alle trinn. Ordensreglementet er også sendt ut til orientering til skolemiljøutvalget. Det er angitt i ordensreglementet hva som er konsekvensen av brudd. Siste utvei er utvisning. Rektor har vært ansatt i stillingen i 6 år og har ikke utvist elever, da man anser at dette ikke løser problemet.

Rektor har laget et utkast til handlingsplan for vold og trusler. Handlingsplanen er basert på en tilsvarende plan som Skogn barne- og ungdomsskole har utarbeidet. Utkastet til

handlingsplanen ble ikke kunngjort og innført siden problemene ved Vuku har avtatt. Rektor har imidlertid en ambisjon om å gjenoppta arbeidet med handlingsplanen. Det er dermed i dag ingen skriftlige rutiner for arbeidet med vold og trusler mot ansatte i skolen, og praksis er derfor at man jobber erfaringsbasert. Rektor sitt inntrykk er at dersom man skal ha en handlingsplan som fungerer, må det være informasjon som kan fremgå av en A4-side.

Dersom en elev har skadet en lærer vurderes det om læreren må til legen. Den ansatte må til legen for å vurdere diagnose. Man blir kjørt om man ikke klarer å kjøre selv. Helsesøster kan brukes dersom vedkommende er tilgjengelig. Det er lærere som har blitt sykmeldt, men ikke som følge av fysiske skader. Rektor har diskutert med bedriftshelsetjenesten hvordan lærerne kan ivaretas i etterkant av en voldssituasjon. Bedriftshelsetjenesten har anbefalte debrifing, noe skolen allerede gjør. Rektor sin oppfatning er at lærerne heller ønsker samtaler med rektor enn bedriftshelsetjenesten etter vold og trusleepisoder.

Dersom en lærer er utsatt for vold og trusler fra en elev, tar som hovedregel kontaktlærer kontakt med foresatte til eleven. I unntakstilfeller er det rektor som tar kontakt. Det er mer utfordrende å ta kontakt når man ikke sitter med førstehåndsinformasjon om episoden. Alvorlighetsgrad og gjentakelse er moment for hvem som tar kontakt med foresatte.

Når det gjelder skademeldingsskjema til NAV gir lærer detaljer til sekretær. Sekretær fyller så ut skademeldingsskjema.

5.3.2.3 VERDALSØRA BARNESKOLE

- **Avvikssystemet**

Skolen bruker Compilo som avvikssystem og har mottatt opplæring av HMS-rådgiver i den tidligere samkommunen cirka i 2012/2013, men også noe i regi av verneombud høsten 2018. Det ble i opplæringen tatt opp hva som anses for å være et avvik, herunder fra rutine og lovverk. Rektor sin oppfatning er at det er for mange valgmuligheter for rapporteringen av avvik i Compilo, anslagsvis ca 600 ulike valgmuligheter. På denne måten blir det for de ansatte komplisert å melde avvik. Rektor har bedt om en ny gjennomgang av avvikssystemet, men det er besluttet å vente til nytt system er på plass.

Rektor har jobbet med holdningen til å melde avvik i skolen og beskjednen til ansatte er at det ikke skal fremstå som farlig å melde avvik, men ses på som et ledd i forbedringsprosessen. Noe rektor har inntrykk av har økt antallet avviksmeldinger. Skolen har bestemt at avvik skal prioriteres for slag, spark og mobbing. Rektor sitt inntrykk er at det er svært begrenset antall elever som utøver vold og at de som gjør det ofte har relasjonsvansker.

Det skal som utgangspunkt meldes avvik for hver enkelthendelse, men når det gjelder elever med alvorlig relasjonsproblematikk logger de ansatte i notatbøker og rapporterer ukentlig.

Oppfatningen er at det blir for stor arbeidsmengde å rapportere per hendelse. For enkelte elever blir derfor avvik samlet opp og meldt. For andre elever som utøver vold eller trusler blir det meldt per hendelse.

Avvik i Compilo som relaterer seg til elever blir lagt på elevmappen. Det er skoleleder som har ansvaret for at dette legges på elevmappen, men det er sekretær som i praksis skanner inn dette på elevmappene.

- **Rutiner**

Skolen forholder seg også til felles overordnede ordensreglement for alle skolene i Verdal. I tillegg til dette er det utarbeidet et ordens og trivselsregler særskilt for skolen. Av reglene fremgår det klart hva konsekvensene er ved brudd på reglene. Rektor praktiserer ikke utvisning av elever med alvorlig relasjonsproblematikk, dette med mindre det er fare for lærere og elever. Ordensreglement blir gjennomgått på første foreldremøte og referater fra disse blir sendt på e-post. Det er gjennom månedlige nyhetsbrev til foreldre formidlet at det er nulltoleranse for mobbing. Lærere gjennomgår reglementet i klassene.

I 2013 ble det utarbeidet en handlingsplan for vold og trusler for Verdalsøra barneskole. Planen er siste gang revidert 16.02.18. Bakgrunnen for dette var en sammensatt elevgruppe. Av planene fremgår det at det er etablert en beredskapsgruppe. Gruppen benyttes ikke ved vold fra elever med store relasjonsproblemener eller store adferdsproblemer, men for enkelthendelser. Handlingsplanen er gjort tilgjengelig gjennom skolens intranett, Sharepoint²¹. Det gis ikke systematisk informasjon om handlingsplanen til nyansatte, men alle ansatte får informasjon ved skolestart. Rektor går ikke gjennom alle planene på detaljnivå, men informerer om at de finnes og hvor de kan finnes. Det er i handlingsplanen definert hva som skal anses for å være vold og trusler.

Når det gjelder skolens tilbud om oppfølging etter vold og trussel episoder uttaler rektor at han selv, sammen med miljøterapeut tilbyr debrifing etter episoder. Forøvrig er det alltid åpen dør inn til rektor, mens enkelte ønsker en samtale med avdelingsleder eller fagledere. Det er et ønske om at ansatte skal ha en terskel for å ta kontakt, og det er oppfordret til at kollegaer må være tilstede for hverandre. Det er forsøkt gruppebaserte samtaler for de som er rundt elevene med adferdsproblematikk. Tema på første møte var hvordan stå i vanskelige situasjoner, mens det andre møte gikk på relasjonstematikk, der grunnprinsipper i faget ble gjennomgått. Rektor uttaler at ansatte har gitt tilbakemeldinger om at dette var nyttig.

²¹ «Sharepoint» er en skyløsning for intranett, levert av Microsoft

Rektor opplyser at det er skoleleder som tar kontakt med foreldre ved alvorlig voldhendelse, dette i samarbeid med lærer.

Skademelding til NAV ligger ferdig utskrevet på administrasjonskontoret. Det er den enkelte ansatte som har ansvaret for å fylle ut denne og leverer det til leder eller sekretær.

5.3.2.4 VERDALSØRA UNGDOMSSKOLE

- **Avvikssystemet**

Ungdomsskolen i likhet med barneskolen benytter Compilo som sitt avvikssystem. Det er ikke kobling mellom Compilo og elevmappene, men skolen har en rutine for å legge avvik også på elevmappen.

Det er diskutert på felles utviklingsmøte på skolen hva som anses for å være et avvik. Avvik er ifølge rektor brudd på lovverk, avtale og retningslinjer. Det er ikke noe skriftlige rutiner knyttet til hva som skal anses for å være et avvik.

Ansatte ble senest høsten 2018 opplært i Compilo. Dette ble gjennomgått på felles utviklingsmøte med alle ansatte. Gjennomgangen tok for seg hvem som skal melde avvik, hva som er et avvik og hvordan avvik skal meldes.

Rektor sin oppfatning er at ansatte på skolen har en omforent forståelse av hva vold og trusler er. Dette er drøftet som tema på utviklingsmøtene. Rektor sin oppfatning er derfor at direkte trusler og fysisk vold rapporteres. Når det gjelder mindre trusler kan det imidlertid varierer fra ansatt til ansatt hvordan begrepet oppfattes. Dette handler om hvor hardhudet man er. Rektor er derfor av den oppfatning at ikke alle trusler blir meldt som avvik.

Skolen har i dag svært få elever som er utagerende. Utagerende elever har som regel to voksenpersoner som er ansvarlig for oppfølgingen. Disse elevene klarer ikke å kontrollere den utagerende adferden selv. De ansatte som er tilknyttet disse elevene har lært seg hvordan man skal håndtere elevene. De voksenpersonene som deltar i oppfølgingen samler opp og rapporterer ukentlig. Ellers blir det rapportert per avvik.

Rektor sin oppfatning er at det nå er flere som melder avvik. De ansatte har fått en forståelse av hvorfor det er viktig å melde avvik. Skolen har hatt fokus på avviksmelding det siste året. Rektor opplever imidlertid ikke at det er flere episoder nå enn for 2 år siden.

Det er rektor som lukker de rapporterte avvikene. Avvik som omhandler hærverk blir sendt videre oppover i systemet.

- **Rutiner**

Skolen har i tillegg til kommunens overordnede ordensreglement et eget ordensreglement på skolenivå. I ordensreglementet til skolen er det oppgitt hvilke konsekvenser som kan ilegges ved brudd på reglene. Hvilke konsekvenser som blir ilagt vurderes konkret ut fra hvert enkelt tilfelle. Ordensreglene sendes med heim til foresatte, som underskriver sammen med eleven at de er lest og forstått.

Revisor har mottatt en kopi av ungdomskolen sin handlingsplan for vold og trusler. Planen er ikke datert eller underskrevet. Planen er bygd opp over samme lest som handlingsplanen for Verdalsøra barneskole, men mangler prosedyrer for tiltak og håndtering.

Når det gjelder rutiner for oppfølging av lærere som blir utsatt for vold og trusler forteller rektor at man ikke har en konkret rutine for slike hendelser. Slike tilfeller har blitt løst praktisk ved at den ansatte som blir utsatt for vold eller trusler snakker med rektor og avdelingsleder. Rektor og verneombud har skrevet et forslag til oppfølging av voldsepisoder, men dette er enda ikke implementert i skolen.

Etter en vold eller trussel episode fra en elev er det kontaktlærer som snakker med eleven og ringer hjem til foreldrene. I alvorlige situasjoner har rektor møte med foreldre og elev. I disse situasjonene kan det også være aktuelt med politianmeldelse.

Skolen har rutiner for utfylling av skademeldingsskjema dersom ansatte får behov for dette. Det er den ansatte som har vært involvert i situasjonen som fyller ut skademeldingsskjema, og får rektors underskrift på dette. Det er sekretær som har skademeldingsskjemaet.

5.3.3 DATA FRA SPØRREUNDERSØKELSEN

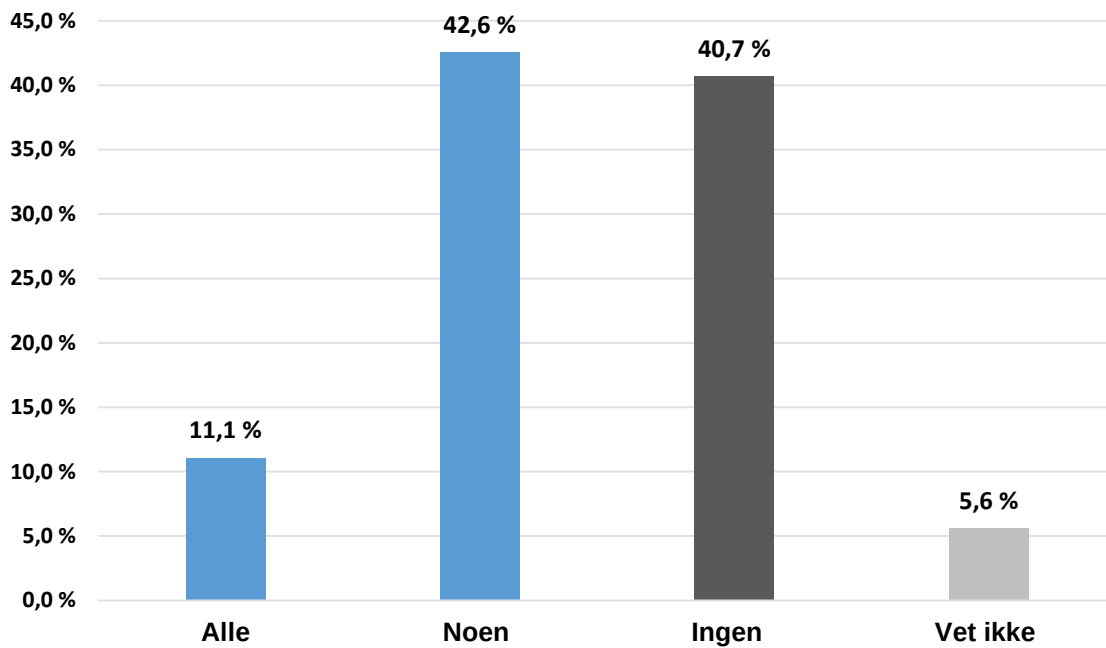
Fremstillingen av dataene fra spørreundersøkelsen omtaler som nevnt tidligere svarene for de 4 skolene under ett, dette med mindre det foreligger vesentlige forskjeller i svarene.

- **Avvikssystemet**

Av de som har svar på spørreundersøkelsen svarer 47,5 % at de til daglig er i kontakt med elever som er i **risikogruppen** for å utøve vold eller trusler mot seg selv. I løpet av å ha vært ansatt i oppvekstsektoren har 61,2 % **opplevd vold** og 60,3 % har **opplevd trusler**. Ser vi på forskjeller mellom skolene²² ser vi at andelen ansatte som opplyser å ha opplevd vold i løpet av sin ansettelse i oppvekstsektoren er større ved Verdalsøra barneskole enn øvrige skoler. Når det gjelder trusler er andelen som svarer å ha opplevd dette størst ved Vuku oppvekstsenter.

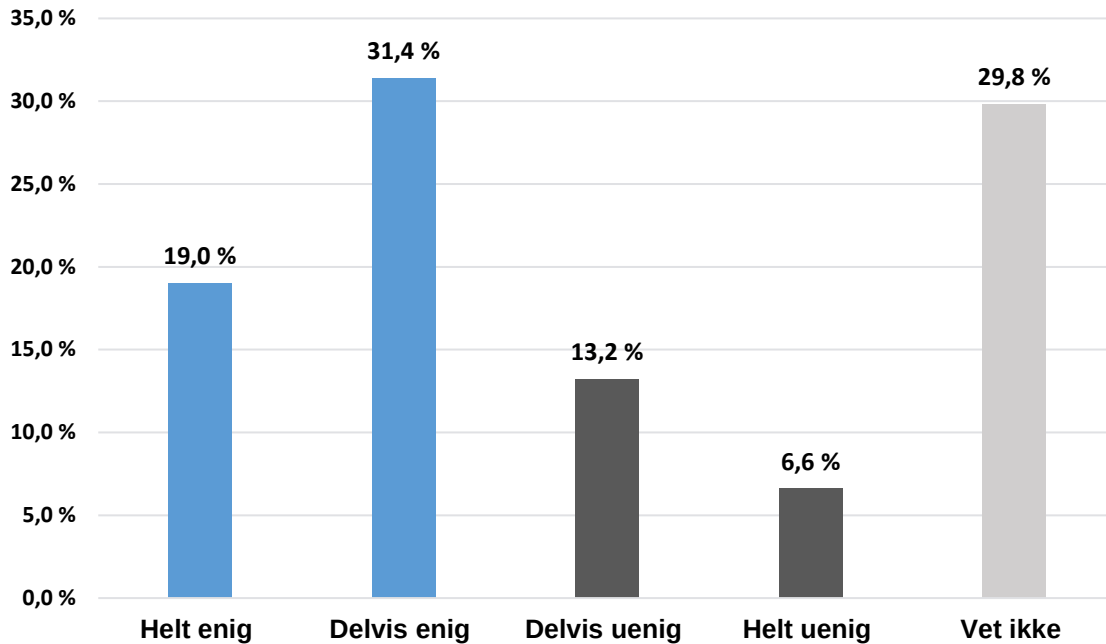
²² Se vedlegg 2, spørsmål 3 og 4.

49,5 % av de spurte har opplevd vold fra elever mot seg selv i løpet av det **siste året** og av disse har 36,8 % vært utsatt for **over 10 voldsepisoder**. 54,7 % har det **siste året** opplevd trusler fra elever mot seg selv, og 26,8 % av disse har vært utsatt for over **10 trusselepisoder**. Det er imidlertid ingen ved Garnes oppvekstsenter som har opplevd vold eller trusler det siste året.

Figur 3, Svarfordeling på spørsmålet: Det siste året har jeg meldt avvik for hvor mange tilfeller av vold eller trusler fra elev(er) begått mot meg selv. n = 54

Revisor har også stilt spørsmål til de som sier at det har opplevd vold eller trusler det siste året om hvor mange **avvik som er meldt** for opplevde volds- og trusselepisoder. Av figur 2 ser vi at 40,7 % har svart «ingen» på dette spørsmålet. Ser vi på forskjeller mellom skolene ser vi at andelen ansatte som ikke har rapportert noen avvik det siste året er størst ved Vuku oppvekstsenter. Vi har også stilt et åpent spørsmål til de ansatte ved skolene hva som er **årsaken til at avvik ikke meldes**. De fleste rapportere at årsaken er at det å melde avvik blir for tidkrevende. Av andre årsaker som opplyses er «manglende tilgang for å melde avvik», «andre har meldt avviket», «var ikke redd», «slag, spark blir bagatellisert når man over tid blir utsatt for det», «vanskelig å melde avvik fordi barn står i en krise».

Figur 4. Svarfordeling på spørsmålet: Jeg synes at skolen behandler avvik knyttet til vold eller trusler mot ansatte på en god måte. n = 121.

Ser vi på figuren ovenfor er ansatte noe uenig seg imellom hvor godt de synes oppfølgingen av vold og trusler fungerer. Videre er andelen som har svart «vet ikke» relativt stor.

- **Rutiner**

På spørsmål til de ansatte ved de 4 skolene om de har kjennskap til at deres skole kan gi tilbud om oppfølging etter en vold eller trussel episode har de ansatte en delt oppfatning. Her svarer omtrent 50 % «ja» på dette spørsmålet mens 26 % svarer «nei», og 24 % svarer «vet ikke». 60 % av de ansatte på skolene som har opplevd vold eller trusler svarer at det ikke har fått tilbud om oppfølging.

På spørsmålet om ansatte har kjennskap til rutiner for skademelding svarer majoriteten på 86 % av de som har besvart spørsmålet at de er enig i denne påstanden. En andel på 13 % er uenig i utsagnet.

For spørsmålet om hvem det er på skolen som tar kontakt med foreldrene til elever som utøver vold eller trusler, gir de ansatte ulike svar på dette. De ansatte gir også ulike svar når det gjelder hvilke systemer som benyttes for å dokumentere vold og trussel episoder mot ansatte. Et flertall av de som har svar uttaler at avvikssystemet benyttes. Disse tendensene gjelder samtlige av skolene i vårt utvalg²³.

²³ Se vedlegg 2, spørsmål 19 og 21.

5.4 VURDERING

5.4.1 AVVIKSSYSTEMET

- *Compilo som avvikssystem*

Revisors vurdering er at kommunen har innført avvikssystemet Compilo for å fange opp tilfeller av vold og trusler i skolen, men har ikke greitt å nyttiggjøre seg systemet på en formålstjenlig måte.

Ut fra beskrivelsene har ansatte for mange muligheter å velge mellom når de skal registrere avvik. Dette medføre en risiko for at registreringene blant ansatte blir ulik og at man ikke finner det man leter etter i analysefasen ved å tolke avviksrapporter som tas ut. At dataene fra avvikssystemet er vanskelig å tolke har revisor fått bekreftet ved at ledelsen ikke har kunnet svart på detaljspørsmål om avviksrapportene. Kommunen skal i løpet av 2019 innføre en oppdatert versjon av Compilo som uttales å skal løse mye av problemene. Revisor ønsker å understreke at ansatte bør få en grundig opplæring i det oppdaterte systemet slik at ledelsen og andre kan foreta gode analyser av de registrerte dataene.

- *Registrering av avvik*

Revisor vurdering er at et betydelig antall avvik ikke blir registrert i avvikssystemet, dette når det gjelder vold- og trusler fra elever mot ansatte.

Selv om enkelte av rektorene gir uttrykk for at det er satt fokus på avvik og at man har hatt flere registreringer i det siste er det grunn til å tro at det er betydelige mørketall. Selve registreringen av avvik tyder også på å være forskjellig blant skolene, dette ved at noen registrere hvert avvik, mens andre samler opp i løpet av en periode og registrere som et avvik. Det må kunne anses som bekymringsfullt at over 40 % av de som har opplevd vold- og trusler ikke har registret noen avvik det siste året. Årsakene til at avvik ikke meldes ser ut til å være sammensatt og består både i manglende tilgang, manglende forståelse hva et avvik er og grunnet omsorg for barnet. Den største årsaken er imidlertid at det anses for tidkrevende. Dette er noe man bør ta hensyn til i implementeringen av oppdatert versjon av Compilo.

Trude Vollheim som direktør i Arbeidstilsynet uttaler i forbindelse med deres evalueringsrapport fra 2019 at «det er viktig at avvik rapporteres. Både for å følge opp de konkrete hendelsene og de involverte, og for å synliggjøre utfordringer knyttet til vold og trusler, få kunnskap om alvorlighetsgraden og omfanget av tilfellene, slik at det kan sette i verk forebyggende tiltak for arbeidstakerne og arbeidsmiljøet som helhet»²⁴. Uttalelsen gir et godt bilde av hvorfor det er viktig at alle ansatte melder avvik i avvikssystemet.

²⁴ Url: <https://www.arbeidstilsynet.no/nyheter/skolene-ma-jobbe-bedre-med-a-forebygge-vold-og-trusler/>

5.4.2 RUTINER

Revisors vurdering er at skolene har et forbedringspotensial når det gjelder individualiserte rutiner/handlingsplaner for hvordan ansatte skal gå frem dersom vold og trusler inntreffer i skolen.

- *Handlingsplaner og ordensreglement*

Revisors oppfatning er at samtlige av skolene forholder seg til kommunens overordnede ordensreglement, men har i tillegg utarbeidet lokale ordensregler. Ikke alle skoler benytter begrepene vold og trusler, men benytter ord og beskrivelser som er synonymt med vold og trusler. Her er det også viktig å tenke pedagogisk ovenfor elever som skal forstå innholdet i reglementet.

2 av de 4 skolene i vårt utvalg har ikke implementert/utarbeidet egne handlingsplaner. Vuku oppvekstsenter laget et utkast som ikke er implementert i skolen, mens Garnes oppvekstsenter benytter kriseplanen som sin handlingsplan. I internkontrollforskriften § 5 er det gitt at «*internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig*». Av arbeidstilsynet sin erfaringsrapport på temaet vold og trusler i grunnskolen²⁵ er det sagt at rutiner for vold og trusler må være tilpasset «*skolens art, aktiviteter, risiko og størrelse i det omfang som er nødvendig*». Her tolker Arbeidstilsynet at «*virksomhet*» i forskriftens sammenheng, er å anse som «*skolen*» i rapportens forstand. Dette tilsier at handlingsplaner som inneholder rutiner for arbeidet med vold og trusler, og dermed HMS arbeidet, bør individualiseres for den enkelte skole. Revisor har vært i kontakt med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet for forskriften, som sier seg enig i denne tolkningen. Her er det imidlertid verdt å merke seg at handlingsplanene i utgangspunktet kan ha en lik utforming, men at det må tas høyde for de individuelle forskjellene skolene imellom.

- *Rutiner for skademelding*

Revisors oppfatning er skademelding som ansatte skal fylle ut til NAV er å finne i Compilo. Ansvar for utfylling påligger den enkelte ansatte, men praksis ser ut til å være at sekretær eller øvrig kontorpersonale kan bistå med utfyllingen og leveringen. De aller fleste som har besvart spørsmålet om de har kjennskap til rutiner for skademelding i spørreundersøkelsen har svart ja. Revisor har imidlertid ikke spurt de ansatte om skademeldingsskjema benyttes ved vold- og trusselsituasjoner.

²⁵ Erfaringsrapport: Pilot - vold og trussel om vold fra tredjepart i grunnskoler, Arbeidstilsynet, mars 2019. s 9.

- Rutiner for kontakt med foresatte

For Garnes oppvekstsenter er det i kriseplanene sagt at skoleleder er den som skal ta kontakt med foreldre etter at vold og trusler fra elev mot ansatte er utøvd. I Vuku oppvekstsenter sitt utkast er det sagt at avdelingsleder er den ansvarlige for denne kontakten. I Verdal barneskole og Verdal ungdomsskole sine handlingsplaner er det ikke sagt noe om hvem som skal ta kontakt med foresatte. I Garnes og Vuku sine planer er det også sagt noe om hva dialogen skal omfatte og hvilke tiltak som kan benyttes, herunder samtaler. Revisors oppfatning er at rutiner for hvem som skal ta kontakt med foresatte bør være del av handlingsplanene og at det gjerne bør sies noe om hva kontakten skal omfatte og hva innholdet av den videre oppfølgingen skal bestå av. Ser vi på spørreundersøkelsen er det et betydelig antall ansatte som gir tilbakemelding om at «*min skole har ingen fast praksis for*»²⁶ hvem som skal ta kontakt med foresatte. Revisor er av den oppfatning at det er viktig å involvere foreldre slik at både skolen og foresatte kan bidra til å holde vold- og trussel nivået nede, samt finne årsaker og løsninger på hvorfor hendelser inntreffer.

- Rutiner for oppfølging av ansatte

Vuku og Garnes oppvekstsenter har i sine planer bestemmelser knyttet til oppfølging/debrifing av ansatte etter en vold- og trusselsituasjon. Tilsvarende bestemmelser er ikke å finne i Verdal barneskole og Verdal ungdomsskole sine handlingsplaner. Også disse skolene uttaler å ha rutiner for oppfølging av ansatte, men at disse ikke er dokumenterte. Ut fra spørreundersøkelsen er det bare cirka halvparten som kjenner til disse rutinene. Det er også relativt mange som opplyser å ha blitt utsatt for vold- og trusler som ikke har fått oppfølging i etterkant.

²⁶ Se, vedlegg 2, spørsmål 19.

6 HØRING

Et høringsutkast av rapporten ble den 16.05.19 sendt på høring til rådmannen i Verdal kommune. Revisor mottok svar på høringsutkastet den 28.05.19.

Revisor har korrigert en faktaopplysning som følge av høringen. Dette har ikke medført endringer i revisors vurderinger eller konklusjoner.

Det fullstendige høringssvaret er vedlagt rapporten i *vedlegg 4*.

7 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Revisors hovedkonklusjon er at det i noen grad arbeides aktivt og systematisk for å avdekke og håndtere vold og trusler mot ansatte i grunnskolene i Verdal kommune.

Dette begrunnes ut fra at kommunen har en avklart ansvarsfordeling når det gjelder arbeidet med vold og trusler, men at man kunne vært noe mer tydelig når det gjelder oppgavefordelingen. Kommunen har etablert en praksis for risikovurderinger tilknyttet vold- og trusler i skolene, men skolene iverksetter i varierende grad tiltak på bakgrunn av avdekket risiko. De utvalgte grunnskolene vi har undersøkt har i varierende grad og ikke fullt ut gitt opplæring i hvordan ansatte kan forebygg og håndtere vold og trusler i skolen. Kommunen har innført avvikssystemet Compilo for å fange opp tilfeller av vold og trusler i skolen, men har ikke greit å nyttiggjøre seg systemet på en formålstjenlig måte. Skolene har til slutt også et forbedringspotensial når det gjelder innholdet av de individualiserte rutiner/handlingsplaner for hvordan ansatte skal gå frem, dersom vold og trusler inntreffer i skolen.

Funnene i denne forvaltningsrevisjonen har flere likhetstrekk med resultatene fra Arbeidstilsynets erfaringsrapport fra tilsyn med 93 grunnskoler i Østfold og Akershus. Dette blant annet når det gjelder forbedringspunkter for risikohåndtering, oppgavefordeling og tilstrekkelig kompetanse hos ansatte. Revisors oppfatning er at økt kunnskap om regelverket, erfaringsutveksling mellom skolene og en større bevissthet i hele ledelsen, kan bidra positivt inn i dette arbeidet.

Revisor anbefaler rådmannen om:

- Å sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i oppdatert versjon av Compilo, og at oppsettet for Compilo ses på bakgrunn av hvilke avviksrapporter som skal tas ut
- Å sørge for en god avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes
- Å sørge for at avdekket risiko i vernerunder følges opp med tiltak og evaluering
- Å sørge for at ansatte får tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner
- Å sørge for at rutiner/handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø

KILDER

Lov

- Arbeidsmiljøloven

Forskrift

- Internkontrollforskriften
- Forskrift om utførelse av arbeid

Veiledere

- Faktabok om arbeidsmiljø og helse. STAMI-rapport, årgang 19, nr. 3, Oslo: Statens arbeidsmiljøinstitutt, 2018
- «Vold og trusler i forbindelse med arbeid – forebygging, håndtering og oppfølging», Arbeidstilsynet, Trondheim, 2017

Faglitteratur

- *Tiltak mot vold og aggresjon i skolen; en håndbok for forebygging, håndtering og oppfølging.* Ole Greger Lillevik og Lisa Øien, 2012.

Andre rapporter

- Erfaringsrapport: Pilot - *Vold og trussel om vold fra tredjepart i grunnskoler*, Arbeidstilsynet, mars 2019.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV KRITERIER

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§7) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Arbeidsmiljøloven
- Internkontrollforskriften
- Forskrift om utførelse av arbeid
- Boken: *Tiltak mot vold og aggresjon i skolen; en håndbok for forebygging, håndtering og oppfølging*

Arbeidsmiljøloven stiller krav til kommunens arbeid med helse-, miljø- og sikkerhet (heretter kalt HMS-arbeid). § 3-1 i loven pålegges kommunen å foreta et systematisk arbeid som involverer blant annet kartlegging, iverksetting av rutiner og tiltak, samt evaluering og kontroll. Ved planlegging og utforming av arbeidsmiljøet skal det legges vekt på forebygging, dette for å søke å unngå at «arbeidstakere ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger ...». I § 4-3 (3) er det eksplisitt sagt at «arbeidstaker skal, så langt det er mulig, beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre». Departementet presiserer i lovforarbeidene at tilretteleggingen som foretas for å beskytte arbeidstageren må vurderes på bakgrunn av den risiko som foreligger. Eksempler på tiltak kan her være opplæring, organisatoriske tiltak eller bruk av sikkerhetsutstyr, jf. Ot.prp. nr. 49 (2004-2005) kap. 25 s 307-308.

Internkontrollforskriften supplere arbeidsmiljøloven og setter i § 5 krav til dokumentasjon av arbeidet med HMS. Arbeidsgiver må sørge for at det fastsettes målsettinger, oppgaver og den enkeltes ansvar er dokumentert skriftlig. Kravet om at det skal iverksettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av HMS-lovgivningen er ofte hensyntatt ved at kommunen har innført et «avvikssystem». Arbeidsgiver skal også påse at arbeidstakere har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter i det systematiske arbeidet.

I forskrift om utførelse av arbeid er det fra 1.1.17 innført et nytt kapittel som omhandler «arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trusler om vold». Forskriften setter for det

første krav til risikovurdering av faren for å bli utsatt for vold og trusler om vold, jf. § 23A-1. Videre skal det ifølge § 23A-2 fortas nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner. Dette er ment slik at arbeidstaker skal settes i stand til å forstå hvordan vedkommende skal håndtere vold og trusler når de faktisk skjer²⁷. Her vil det også være nærliggende å ha en innføring i nødrett og nødverge som er hjemlet i straffeloven §§ 17 og 18. Her anbefales det at skolene har rutiner for dokumentasjon for bruk av tvang, dette dersom det blir etterspill²⁸.

Arbeidstaker og dennes representanter skal gis informasjon om de risikofaktorer som foreligger, samt hvordan avvik skal meldes. På bakgrunn av den gjennomførte risikovurderingen skal det iverksettes tiltak for å fjerne eller redusere risikoen så langt dette er mulig, jf. § 23A-3. Den som utsettes for vold og trusler har også krav på oppfølging i tilknytning til den fysiske- og psykiske belastning som vedkommende er blitt påført.

Arbeidsgiver har også ifølge arbeidsmiljøloven § 5-1 en plikt til å registrere alle personskader som oppstår som under utførelsen av arbeid. Det samme gjelder sykdom som antas å ha sin grunn i arbeide eller forholdene på arbeidsplassen. I forarbeidene presiseres det at det ikke bare er de klare tilfellene hvor det foreligger årsakssammenheng mellom arbeid og sykdom, men de tilfellene hvor det foreligger *indikasjoner* på årsakssammenheng. For å tjene noen hensikt vil registreringen måtte omfatte opplysninger om når og i hvilken forbindelse skaden er oppstått, en beskrivelse av skaden, antatt skadeårsak og eventuelle andre opplysninger av betydning, jf. Ot.prp. nr. 3 (1975-76) s. 113. Arbeidstaker har en tilsvarende plikt til å medvirke jf. arbeidsmiljøloven § 2-3 andre ledd bokstav b). Dette ved å sørge for å underrette arbeidsgiver eller verneombud når arbeidstaker blir oppmerksom på at det forekommer vold eller trussel om vold på arbeidsplassen.

I boken «*Tiltak mot vold og aggresjon i skolen; en håndbok for forebygging, håndtering og oppfølging*»²⁹ er det anbefalt å utarbeide en tiltaksplan mot vold og trusler i skolen, dette for å kunne ivareta de forpliktelser arbeidsgiver er pålagt ved å skulle tilrettelegge et trygt og godt arbeidsmiljø for sine ansatte. Elevrådet kan være en aktuell bidragsyter i arbeidet med vold og trusler i skolen. Videre er det en fordel om ansatte har en felles forståelse av hva vold og trusler innebærer, dette for å oppnå en ensartet praksis blant skolene. Nulltoleranse bør kommuniseres ut til både foreldre, elever og lærere. Synet på vold og trusler samt konsekvensene ved bruk av vold og trusler må fremgå av ordensreglementet, jf.

²⁷ Arbeidstilsynets kommentar til bestemmelsen,

url: <https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/4/23a/23a-2/>

²⁸ Ole Greger Lillevik, Lisa Øien. Tiltak mot vold og aggresjon i skolen, En håndbok om forebygging håndtering og oppfølging. 2012. s 83.

²⁹ Ole Greger Lillevik, Lisa Øien. Tiltak mot vold og aggresjon i skolen, En håndbok om forebygging håndtering og oppfølging. 2012. s. 17.

opplæringsloven § 9A-10. I denne sammenhengen er det også anbefalt at lærerne har tydelige føringer for hvordan man ønsker det i klasserommet. Rutiner for foreldresamarbeid og informasjon til foreldre i situasjoner med vold og trusler. Rutiner for utfylling av skademeldingsskjemaer med informasjon til NAV om yrkesskade (folketrygdeloven kap 13) og forsikringsselskap er sentralt. I tillegg kan det være hensiktsmessig å ha et samarbeid med politiet eller andre, som for eksempel kan bidra inn i skolen med opplysninger og refleksjon over temaet vold og trusler³⁰.

Revisor har ut fra disse kildene utledet følgende revisjonskriterier:

- Kommunen skal ha en tydelig ansvars- og oppgavefordeling tilknyttet arbeidet med vold og trusler i skolen
- Kommunen skal foreta risikovurderinger av vold og trusler mot ansatte på skolene
- Kommunen skal iverksette tiltak på bakgrunn av gjennomførte risikovurderinger
- Kommunen skal gi tilstrekkelig opplæring i hvordan ansatte kan forebygge og håndtere vold og trusler i skolen
- Kommunen skal ha et avvikssystem som fanger opp tilfeller av vold og trusler i skolen
- Hendelser med vold og trusler fra elever mot ansatte skal meldes i avvikssystemet
- Kommunen skal ha tydelige rutiner for hvordan ansatte skal gå frem dersom vold og trusler inntreffer i skolen

³⁰ Ole Greger Lillevik, Lisa Øien. Tiltak mot vold og aggresjon i skolen, En håndbok om forebygging håndtering og oppfølging. 2012.s 28.

VEDLEGG 2 – SPØRREUNDERSØKELSE UTFØRT AV REVISJON MIDT-NORGE SA

Spørsmål	1. Jeg er ansatt i skolen med:								
Alternativer	Pedagogisk funksjon	Annen funksjon	N						
Garnes oppveksts	100 %	0 %	8						
Vuku oppveksts	97,30 %	2,70 %	37						
Verdalsøra b.s	97,10 %	2,90 %	34						
Verdalsøra ung.s	97,60 %	2,60 %	42						
Tot for alle 4 skoler	97,5 %	2,5 %	121						
Spørsmål	2. Jeg er daglig i kontakt med elev(er) som er i risikogruppen for å utøve vold eller trusler mot meg								
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N					
Garnes oppveksts	62,5%	37,5%	0,0%	8					
Vuku oppveksts	45,9%	45,9%	8,1%	37					
Verdalsøra b.s	82,4%	17,6%	0,0%	34					
Verdalsøra ung.s	50,0%	35,7%	14,3%	42					
Tot for alle 4 skoler	47,5%	40,8%	11,7%	120					
Spørsmål	3. Har du opplevd VOLD fra elev(er) begått mot deg selv i den tid du har jobbet innen skolesektoren?								
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N					
Garnes oppveksts	62,5%	37,5%	0,0%	8					
Vuku oppveksts	67,6%	29,7%	2,7%	37					
Verdalsøra b.s	82,4%	17,6%	0,0%	34					
Verdalsøra ung.s	38,1%	61,9%	0,0%	42					
Tot for alle 4 skoler	61,2%	38,0%	0,8%	121					

Spørsmål	4. Har du opplevd TRUSLER fra elev(er) begått mot deg selv i den tid du har jobbet innen skolesektoren?								
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N					
Garnes oppveksts	37,5%	62,5%	0,0%	8					
Vuku oppveksts	73,0%	24,3%	2,7%	37					
Verdalsøra b.s	52,9%	44,1%	2,9%	34					
Verdalsøra ung.s	59,5%	40,5%	0,0%	42					
Tot for alle 4 skoler	60,3%	38,0%	1,7%	121					
Spørsmål	5. Har du opplevd vold fra elev(er) begått mot deg selv i løpet av det siste året?								
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N					
Garnes oppveksts	0,0%	100,0%	0,0%	5					
Vuku oppveksts	69,2%	30,8%	0,0%	26					
Verdalsøra b.s	46,4%	50,0%	3,6%	28					
Verdalsøra ung.s	37,5%	62,5%	0,0%	16					
Tot for alle 4 skoler	49,3%	49,3%	1,3%	75					
Spørsmål	6. Har du opplevd trusler fra elev(er) begått mot deg selv i løpet av det siste året?								
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N					
Garnes oppveksts	0,0%	100,0%	0,0%	3					
Vuku oppveksts	64,3%	35,7%	0,0%	28					
Verdalsøra b.s	52,6%	42,1%	5,3%	19					
Verdalsøra ung.s	52,0%	48,0%	0,0%	25					
Tot for alle 4 skoler	54,7%	44,0%	1,3%	75					

Spørsmål	7. Cirka hvor mange ganger i løpet av det siste året har du opplevd vold fra elev(er) begått mot deg selv?									
Alternativer	1 gang	1-5 ganger	5-10 ganger	Over 10 ganger	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0				
Vuku oppveksts	11,1%	33,3%	11,1%	44,4%	0,0%	18				
Verdalsøra b.s	14,3%	21,4%	7,1%	42,9%	14,3%	14				
Verdalsøra ung.s	16,7%	50,0%	33,3%	0,0%	0,0%	6				
Tot for alle 4 skoler	13,2%	31,6%	13,2%	36,8%	5,3%	38				
Spørsmål	8. Cirka hvor mange ganger i løpet av det siste året har du opplevd trusler fra elev(er) begått mot deg selv?									
Alternativer	1 gang	1-5 ganger	5-10 ganger	Over 10 ganger	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0				
Vuku oppveksts	5,6%	33,3%	16,7%	38,9%	5,6%	18				
Verdalsøra b.s	18,2%	18,2%	18,2%	45,5%	0,0%	11				
Verdalsøra ung.s	23,1%	53,8%	23,1%	0,0%	0,0%	13				
Tot for alle 4 skoler	14,3%	35,7%	19,0%	28,6%	2,4%	42				
Spørsmål	9. Det siste året har jeg meldt avvik for hvor mange tilfeller av opplevd vold eller trusler fra elev(er) begått mot meg selv									
Alternativer	Alle	Noen	Ingen	Vet ikke	N					
Garnes oppveksts	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0					
Vuku oppveksts	9,1%	40,9%	40,9%	9,1%	22					
Verdalsøra b.s	17,6%	52,9%	23,5%	5,9%	17					
Verdalsøra ung.s	6,7%	33,3%	60,0%	0,0%	15					
Tot for alle 4 skoler	11,1%	42,6%	40,7%	5,6%	54					

Spørsmål	10. Jeg har kjennskap til at skolen kan gi meg tilbud om oppfølging i etterkant av at elev(er) utøver vold eller trusler mot meg							
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	62,5%	12,5%	25,0%	8				
Vuku oppveksts	35,1%	43,2%	21,6%	37				
Verdalsøra b.s	47,1%	26,5%	26,5%	34				
Verdalsøra ung.s	64,3%	11,9%	23,8%	42				
Tot for alle 4 skoler	50,4%	25,6%	24,0%	121				
Spørsmål	11. Jeg HAR fått tilbud om oppfølging i etterkant av hendelser hvor elev(er) har utøvet vold eller trusler mot meg							
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	40,0%	40,0%	20,0%	5				
Vuku oppveksts	16,7%	66,7%	16,7%	30				
Verdalsøra b.s	30,0%	60,0%	10,0%	30				
Verdalsøra ung.s	32,1%	57,1%	10,7%	28				
Tot for alle 4 skoler	26,9%	60,2%	12,9%	93				
Spørsmål	12 Kjennskap til: NÅR risikoen for at elev(er) utøver vold eller trusler mot meg er størst							
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N		
Garnes oppveksts	12,5%	62,5%	0,0%	0,0%	25,0%	8		
Vuku oppveksts	13,5%	56,8%	16,2%	5,4%	8,1%	37		
Verdalsøra b.s	14,7%	50,0%	11,8%	5,9%	17,6%	34		
Verdalsøra ung.s	26,2%	45,2%	11,9%	2,4%	14,3%	42		
Tot for alle 4 skoler	18,2%	51,2%	12,4%	4,1%	14,0%	121		
Spørsmål	13. Kjennskap til: HVOR risikoen for at elev(er) utøver vold eller trusler mot meg er størst							
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N		
Garnes oppveksts	12,5%	37,5%	25,0%	0,0%	25,0%	8		
Vuku oppveksts	10,8%	56,8%	13,5%	8,1%	10,8%	37		
Verdalsøra b.s	15,2%	51,5%	15,2%	3,0%	15,2%	33		
Verdalsøra ung.s	26,2%	47,6%	9,5%	0,0%	16,7%	42		
Tot for alle 4 skoler	17,5%	50,8%	13,3%	3,3%	15,0%	120		

Spørsmål	14. Kjenner til: HVILKE SITUASJONER risikoen for at elev(er) utøver vold eller trusler mot meg er størst						
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N	
Garnes oppveksts	0,0%	50,0%	25,0%	0,0%	25,0%	8	
Vuku oppveksts	16,2%	51,4%	21,6%	5,4%	5,4%	37	
Verdalsøra b.s	17,6%	47,1%	14,7%	0,0%	20,6%	34	
Verdalsøra ung.s	26,8%	53,7%	9,8%	0,0%	9,8%	41	
Tot for alle 4 skoler	19,2%	50,8%	15,8%	1,7%	12,5%	120	

Spørsmål	15. Jeg synes at skolen behandler avvik knyttet til vold eller trusler fra elev(er) mot ansatte på en god måte						
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N	
Garnes oppveksts	12,5%	37,5%	0,0%	0,0%	50,0%	8	
Vuku oppveksts	16,2%	24,3%	24,3%	2,7%	32,4%	37	
Verdalsøra b.s	5,9%	38,2%	14,7%	5,9%	35,3%	34	
Verdalsøra ung.s	33,3%	31,0%	4,8%	11,9%	19,0%	42	
Tot for alle 4 skoler	19,0%	31,4%	13,2%	6,6%	29,8%	121	

Spørsmål	16. Ved min skole har vi hatt opplæring i hvordan vi kan FOREBYGGE at elev(er) utøver vold og trusler mot ansatte						
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N	
Garnes oppveksts	0,0%	12,5%	25,0%	25,0%	37,5%	8	
Vuku oppveksts	16,2%	37,8%	24,3%	10,8%	10,8%	37	
Verdalsøra b.s	8,8%	29,4%	23,5%	26,5%	11,8%	34	
Verdalsøra ung.s	31,0%	31,0%	19,0%	9,5%	9,5%	42	
Tot for alle 4 skoler	18,2%	31,4%	22,3%	15,7%	12,4%	121	

Spørsmål	17. Ved min skole har vi hatt opplæring hvordan vi som ansatte skal HÅNDTERE en volds- eller trusselsituasjon fra elev(er)						
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N	
Garnes oppveksts	0,0%	37,5%	25,0%	12,5%	25,0%	8	
Vuku oppveksts	16,2%	32,4%	35,1%	5,4%	10,8%	37	
Verdalsøra b.s	11,8%	29,4%	20,6%	26,5%	11,8%	34	
Verdalsøra ung.s	31,0%	33,3%	11,9%	9,5%	14,3%	42	
Tot for alle 4 skoler	19,0%	32,2%	22,3%	13,2%	13,2%	121	

Spørsmål	18. Jeg kjenner til rutinene for skademelding ved min skole							
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N		
Garnes oppveksts	50,0%	25,0%	12,5%	12,5%	0,0%	8		
Vuku oppveksts	32,4%	45,9%	10,8%	10,8%	0,0%	37		
Verdalsøra b.s	52,9%	33,3%	4,8%	0,0%	2,4%	42		
Verdalsøra ung.s	59,5%	33,3%	4,8%	0,0%	2,4%	42		
Tot for alle 4 skoler	48,8%	37,2%	6,6%	6,6%	0,8%	121		
Spørsmål	19. Hvem tar kontakt med foresatte til elev(er) som har utøvd vold eller trusler mot ansatte på skolen?							
Alternativer	Den ansatte som har vært utsatt for vold eller trusler	Rektor	Annen ansatt i skolen	Min skole har ikke en fast praksis for dette	Vet ikke	N		
Garnes oppveksts	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%	8		
Vuku oppveksts	8,1%	21,6%	21,6%	16,2%	32,4%	37		
Verdalsøra b.s	17,6%	23,5%	5,9%	20,6%	32,4%	34		
Verdalsøra ung.s	4,8%	50,0%	14,3%	7,1%	23,8%	42		
Tot for alle 4 skoler	9,1%	32,3%	13,2%	13,2%	32,2%	121		
Spørsmål	20. Jeg har kjennskap til at min skole har skriftlige rutiner for håndtering av vold eller trusler fra elev(er) fra ansatte							
Alternativer	Ja	Nei	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	37,5%	25,0%	37,5%	8				
Vuku oppveksts	25,0%	25,0%	50,0%	36				
Verdalsøra b.s	66,7%	15,2%	18,2%	33				
Verdalsøra ung.s	54,8%	7,1%	37,1%	42				
Tot for alle 4 skoler	47,9%	16,0%	36,1%	119				
Spørsmål	21. Dersom elev(er) utøver vold eller trusler mot ansatte, dokumenteres dette i (Det kan krysses av for flere alternativer):							
Alternativer	Elevmappen	Skolens saksbehandlingssystem	Avvikssystemet	Annet system	Blir ikke dokumentert	Vet ikke	N	
Garnes oppveksts	0,0%	0,0%	75%	0,0%	0,0%	50%	8	
Vuku oppveksts	38,9%	2,8%	66,7%	11,1%	2,8%	36,1%	36	
Verdalsøra b.s	27,3%	18,2%	87,9%	6,1%	3,0%	15,2%	33	
Verdalsøra ung.s	65,9%	26,8%	85,4%	4,9%	9,8%	17,1%	41	
Tot for alle 4 skoler	42,4%	15,3%	79,7%	6,3%	5,1%	24,6%	118	

Spørsmål	22. Min oppfatning er at episoder med vold eller trusler fra elev(er) mot ansatte har økt de siste årene									
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	0,0%	50,0%	0,0%	12,5%	37,5%	8				
Vuku oppveksts	59,5%	24,3%	2,7%	10,8%	2,7%	37				
Verdalsøra b.s	55,9%	32,4%	0,0%	0,0%	11,8%	34				
Verdalsøra ung.s	19,0%	28,5%	21,4%	11,9%	19,0%	42				
Tot for alle 4 skoler	40,5%	29,8%	8,3%	8,3%	13,2%	121				
Spørsmål	23. Min oppfatning er at de ansatte på skolen i løpet av de siste årene har blitt flinkere til å melde avvik for vold eller trusler fra elev(er) mot ansatte									
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	0,0%	37,5%	0,0%	12,5%	50,0%	8				
Vuku oppveksts	18,9%	40,5%	13,5%	2,7%	24,3%	37				
Verdalsøra b.s	23,5%	52,9%	8,8%	2,9%	11,8%	34				
Verdalsøra ung.s	21,4%	31,0%	14,3%	7,1%	26,2%	42				
Tot for alle 4 skoler	19,8%	40,5%	11,6%	5,0%	23,1%	121				
Spørsmål	24. Min oppfatning er at min skole har et godt system for å håndtere vold eller trusler fra elev(er) mot ansatte									
Alternativer	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke	N				
Garnes oppveksts	0,0%	25,0%	12,5%	0,0%	62,5%	8				
Vuku oppveksts	5,4%	48,6%	21,6%	2,7%	21,6%	37				
Verdalsøra b.s	11,8%	38,2%	17,6%	11,8%	20,6%	34				
Verdalsøra ung.s	35,7%	26,2%	14,3%	0,0%	23,8%	42				
Tot for alle 4 skoler	17,4%	36,4%	17,4%	4,1%	24,8%	121				

VEDLEGG 3 – MAL³¹ FOR «VERNERUNDE MED RISIKOVURDERING»

Vernerunde med risikokartlegging

Vedtatt: AMU Levanger 13.03.17
AMU Verdal 24.04.17
Revidert: 01.10.18

Vernerunde med risikokartlegging: (skal gjennomføres i perioden jan - feb)

Enhet/verneområde:	Deltakere:
Ansvarlig:	
Dato for utfylling av skjema:	
Dokumentet sendes på e-post til hovedverneombud og HMS-rådgiver. Frist 1.mars Dokumentet lagres i kvalitetssystemet Compilo under enhetens egen HMS-mappe. Se HMS mappe i Compilo for mer utfyllende informasjon.	

Jfr AML §2-3 Arbeidstakers medvirkningsplikt

Ansatte skal informeres og involveres før og etter vernerunde med risikovurdering.

Ferdig utfylt skjema etter at vernerunde og risikovurdering er foretatt sendes ut til alle ansatte for tilbakemeldinger og evt. endringer/tillegg.

Vernerunde

Hensikten med vernerunder er å avdekke Helse-, Miljø- og Sikkerhetsforhold i bedriften som bør forbedres. Ansvar for å gjennomføre en vernerunde ligger hos arbeidsgiver. Leder, verneombud og vaktmester skal delta på vernerunden. BHT og/eller hovedverneombud deltar etter behov.

Hvor ofte man bør gå en vernerunde er avhengig av arbeidsplassens type, størrelse og risikoforhold. Det kan gjerne tas flere vernerunder med eget tema (større arbeidsplasser). Vernerunden starter med et formøte der man går igjennom dette dokumentet («Vernerunde med risikokartlegging»), gjennomgår notatene og handlingsplanen fra forrige runde og sjekker hva som er gjennomført.

Når en vernerunde er gjennomført går man gjennom avvikene, og setter dette inn i «Handlingsplan etter Vernerunde med risikokartlegging og evt lokale sjekkklister» (lenger ned i dette dokumentet). Handlingsplanen vil i neste omgang bli et sentralt dokument i arbeidet med «HMS- og IA plan»

Risikokartlegging

Arbeidsmiljøloven med forskrifter krever at alle verneområdene skal kartlegge risikoen på arbeidsstedet.

Kartleggingen skal omfatte de faktorer som kan påvirke arbeidstakernes fysiske eller psykiske helse og Arbeidsgiver har ansvar for å utarbeide plan og iverksette tiltak for å redusere risikoforholdene.

Tiltakene skal bygge på den gjennomførte kartlegging og risikovurdering. Verneombud og evt. representant fra de ansatte (tillitsvalgt) skal medvirke i utarbeidelsen av tiltakene.

En risikovurdering/kartlegging er en grundig gjennomgang av hva som kan forårsake skader eller arbeidsplassen din. På denne måten kan du vurdere om du har tatt tilstrekkelige forholdsregler, du bør gjøre mer for å forebygge.

Risikovurdering er enklere enn du tror. Kjernen er å stille seg tre enkle spørsmål:

- ✓ **Hva kan gå galt?**
- ✓ **Hva kan vi gjøre for å hindre dette?**
- ✓ **Hva kan vi gjøre for å redusere konsekvensene dersom det skjer**

³¹ I vedlegget er ikke den fullstendige malen fremstilt, men bare de delene som er relevant for temaet for denne forvaltningsrevisjonen.

Metode:

1. Vi kartlegger risikoområder og ser hvilke farekilder som finnes på arbeidsplassen. Vi benytter hjelpespørsmål, og går metodisk fram og gjør vurderinger (se fargekoding under). Vi ser på alle arbeidsoperasjoner, alle lokaler. Hva kan tenkes å forårsake sykdom eller skade - akutt eller over tid? Hva kan gå galt? Kartleggingen skal gi en oversikt over dette.
2. Deretter gjennomfører vi en risikovurdering med tallverdier fra 1 til 3, der 1 er lavt nivå og 3 er høyt. Vi bruker formelen Sannsynlighet x Konsekvens = Risikograd. Se vedlagt «Hjelpeskjema for risikoanalyse» side 8 for nærmere forklaring.
3. Til slutt legger vi inn risikoforholdene inn i «Handlingsplan for forbedring av psykososiale og fysiske forhold» (s. 9) og prioriterer tiltak etter de forhold som gir høyeste score i «Hjelpeskjema for risikoanalyse».

Akutte saker utbedres **omgående**.

Ang. tilsynsbesøk fra Arbeidstilsynet:

Arbeidstilsynet foretar jevnlig tilsyn på utvalgte arbeidsplasser. Flere av enhetene i Levanger kommune har hatt besøk de siste åra. Ved sine besøk krever de et enda mer utfyllende arbeid med risikokartlegging og påfølgende tiltak. Bruk bedriftshelsetjenesten som faginstans hvis dette blir aktuelt

Kartlegging

Svar på hjelpespørsmålene under og beskriv situasjonen. Skriv ned aktuelle risikoområder.

(Du må være innlogget i Compilo for å bruke lenkene i dokumentet)

Disse fargekodene brukes i skjemaet:

	= skal gjøres noe med
	= vurder å gjøre noe
	= OK
	= ikke aktuell sak hos oss

Psykososialt arbeidsmiljø				
Hjelpespørsmål	IKKE AKT.	JA	NEI	?
Er arbeidsbelastning, tidsfrister, arbeidstid etc. forsvarlig?				
Er det konflikter på arbeidsplassen?				
Se overordnet «Retningslinjer for konflikthåndtering» i Compilo				
Foregår det mobbing på din arbeidsplass?				
Finnes mulighet for å påvirke egen arbeidssituasjon - ansvar, tempo, medvirkning?				
Er forventninger til jobb og oppgaver avklart?				
Rapporteres det avvik på psykososiale arbeidsforhold?				
Kommentarer til det psykososiale arbeidsmiljøet:				
Vold og trusler (Prosedyre i kvalitetsystemet)				
Hjelpespørsmål	IKKE AKT.	JA	NEI	?
Er det fare for å bli angrepet eller truet?				
Arbeider noen alene med «utagerende brukere»?				
Er det gjennomført risikotiltak for forebygging av vold og trusler på arbeidsplassen? (frie rømningsveger, alarmer, sikkerhetsutstyr ...)				
Arbeider noen alene på en risikofylt arbeidsplass?				
Er det gjennomført opplæring/øvelser i håndtering av vold og trusler? (Innenfor helse bør dette gjennomføres årlig)				
Er leder og ansatte kjent med kommunens overordnet prosedyrer og «Retningslinjer for håndtering og forebygging av vold og trusler»?				
Har dere utarbeidet egne prosedyrer/rutiner/aksjonsplaner for håndtering av vold og trusler?				
Blir det gjennomført oppfølging av ansatte som utsettes for vold og trusler? (debrifing)				
Arbeider noen med ansvar for penger eller andre verdier?				
Rapporteres det avvik på vold og trusler mot ansatte?				
Kommentarer til vold og trusler:				
Lokaler				
Hjelpespørsmål	IKKE AKT.	JA	NEI	?
Er lokalene store nok og utformet for virksomheten som foregår?				
Er toalett og garderobeforhold tilfredsstillende?				
Er lokalene tilpasset funksjonshemmede (universell utforming)?				
Er lokalene godt nok vedlikeholdt (slitasje, feil/mangler, ødelagt)?				
Kommentarer til lokaler				
Orden og renhold				
Hjelpespørsmål	IKKE AKT.	JA	NEI	?
Er lokalene godt nok ryddet for renhold?				
Har arbeidsplassen rutiner for renhold, og følges disse?				
Er gulvbelegg hele og lette å rengjøre?				
Har lokalene mange støvsamlere (åpne hyller, ting som står på gulv/benker/bord)?				
Er vaskesentralene store nok, praktiske og godt nok utstyrt?				
Kommentarer til orden og renhold:				
Fysisk arbeidsmiljø (Maskiner)				
Hjelpespørsmål	IKKE AKT.	JA	NEI	?
Er det fare for kutt- eller klemskader?				
Er det fare for velt eller utforkjøring?				
Er det fare for påkjøringer fra maskiner, trucker etc.?				
Har alle opplæring på utstyr og sertifisering der det kreves?				
Bruker noen håndholdte maskiner?				
Er det vibrasjoner/risting i eller av maskinene?				
Brukes verneutstyr?				
Kommentarer til det fysiske arbeidsmiljøet (maskiner):				

Hjelpeskjema for risikoanalyse

1. Fyll ut dette skjemaet
2. Overfør til HANDLINGSPLAN i prioritert rekkefølge

[illegible]

- Sett ett kryss i hvert fargefelt for hver horisontal linje
- Multipliser tallene over kryssene og før summer opp under "Produkt"
Til slutt prioriteres etter høyeste produktverdi (se de to eksemplene)

Handlingsplan etter «Vernerunde med risikokartlegging» og evt lokale sjekklist

Enhet/verneområde:

Avdeling:

Deltakere:

Dato:

Handlingsplanen fylles ut etter at «Vernerunde med risikovurdering» er foretatt. Det er enhetens/verneområdets eget ansvar å utarbeide og gjennomføre handlingsplanen i samarbeid med interne og eksterne enheter (hovedverneombud, fagforeninger, BHT, Bygg- og eiendom Levanger, teknisk drift Verdal)

[Tiltak følges opp i HMS/ IA plan.](#)

Prioritet	BESKRIVELSE AV PSYKOSOSIALE OG FYSISKE FORHOLD	ÅRSAK(ER)	FORSLAG TIL TILTAK FOR REDUSERT RISIKO UTARBEIDE PROSEDYRER	UTFØRES SNARLIG	UTFØRES INNEN 2 ÅR	ANSVAR	FINANSIERING			TILTAK UTFØRT DATO
							EGET BUDSJ.	VEDLIKEHOLD	INVESTERING	

VEDLEGG 4 - HØRINGSSVAR

«Har ikke noe annet å peke i forhold til høringsrapport enn at forkortelsen i fotnote på side 21 (punkt 18) er feil. De utrolige årene forkortes DUÅ ikke DUO – og følgelig må det refereres til DUÅ-veiledere og ikke DUO-veiledere.

Mvh

Frode Kvittem

Kommunalsjef oppvekst – Verdal kommune»

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Innkjøpsstrategi - Innherred innkjøp

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 958 48 148	Arkivref: 2018/8704 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	21.11.2019	130/19
Kommunestyre	25.11.2019	106/19

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret tar forslag til felles innkjøpsstrategi for Innherred Innkjøp til orientering.

Vedlegg:

Innkjøpsstrategi.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Innherred Innkjøp ble etablert 01.01.2019 og er et felles innkjøpssamarbeid mellom Snåsa, Steinkjer, Verran, Inderøy, Levanger og Verdal kommune. I mai ble felles innkjøpspolitikk vedtatt for alle kommunene, i Verdal 27. mai i PS 40/19.

Innkjøpspolitikken er det mest overordnede dokumentet for samarbeidet og er vedtatt av alle kommunestyrene i samarbeidet. I § 15 i vedtektene til Innherred Innkjøp står det at det også skal utarbeides en innkjøpsstrategi felles for deltakerkommunene. Innkjøpsstrategien skal vedtas av styret i samarbeidet, men forelegges det enkelte kommunestyre før vedtak. Slik kan det enkelte kommunestyre se sammenheng mellom innkjøpspolitikken vedtatt av kommunestyret og den gjennomføringsstrategien styret vedtar.

Forslaget til innkjøpsstrategi er utarbeidet av en gruppe oppnevnt av rådmann i hver kommune. Denne gruppen har bestått av personer fra ulike fagområder, økonomi, teknisk, oppvekst og administrasjon.

Vurdering:

Innkjøp utgjør en stor del av kommunens totale budsjett. Mange ansatte er involverte i innkjøp og bruker mye tid på dette og konsekvensene av valgte løsninger påvirker budsjettene i flere år. Ved å forbedre innkjøpene vil det gi bedre kvalitet, brukertilfredshet, reduserte kostnader og redusere risiko.

Innkjøpsstrategien viser kommunens overordnede veivalg og satsinger for anskaffelser, og den viser prioriterte endringer virksomheten skal gjennomføre for å nå sine overordnede og langsiktige mål.

Innkjøpsstrategien er utarbeidet basert på analyse av status i alle kommunene, bl.a. m.h.t. organisering og ansvar, ressursbruk, kompetanse, bruk av system og verktøy, kommunikasjonslinjer m.m. Og den sier noe om hva Innherred Innkjøp skal prioritere i neste 4-års periode.

Strategien inneholder en visjon, et hovedmål og 4 delmål, som er basert på de analysene som er gjort av innkjøpsområdet i kommunen. Hvert delmål er beskrevet med ønsket effekt, tiltak, risiko, styringsparameter/nøkkelindikatorer og resultatmål.

INNHERRED INNkjøp innkjøpsstrategi

Introduksjon

Innherred Innkjøp er et innkjøpssamarbeid mellom Snåsa, Verran, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger kommune, og ble stiftet 01.01.2019. Innherred Innkjøp er organisert som et §27-samarbeid. Styret består av deltakerkommunenes rådmenn og Inderøy kommune er arbeidsgiverkommune.

Medlemskommunene i Innherred Innkjøp anskaffer årlig varer og tjenester, inkl husleie, for 1.369.000.000 kr. Vi har opp mot 60 rammeavtaler per 1.7.2019. Avtaledekningen er ukjent. Tall for Steinkjerbygg?

Avtalene som inngås, er viktige både for kommunene, brukerne og leverandørene. Med dette følger et ansvar om å opptre som en profesjonell innkjøper og sørge for å få mest mulig igjen for midlene. Samtidig ønsker kommunene å bruke anskaffelsene strategisk for å bidra til den innovasjon og virksomhetsutvikling vi trenger lokalt, regionalt og nasjonalt.

Anskaffelser er et strategisk viktig område for kommunene og skal være med på å sikre at vi når våre mål. Ofte er det en direkte sammenheng mellom kvaliteten på de anskaffelsene kommunen gjør, og kvaliteten på de tjenestene som vi leverer.

Anskaffelsesstrategien skal understøtte kommunenes hovedstrategi i kommuneplanen og beskrive en overordnet tenking og adferd for anskaffelser. Anskaffelsesstrategien skal gi et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk. Vi skal gjennomføre anskaffelsene i tråd med lover og forskrifter og sikre kravene til konkurranse, likebehandling og åpenhet.

Strategien gjelder for alt anskaffelsesarbeid som gjennomføres i Innherred Innkjøp og kommunale foretak, på tvers av enheter og for alle faser i en anskaffelsesprosess; fra planlegging av anskaffelsen til kontraktens avslutning. Den berører alle deler av organisasjonen, og alle ansatte har et felles ansvar for å bidra til at vi lykkes med å nå målene.

Våre viktigste innkjøp

1	Bygg og vedlikehold
2.	Konsulenttjenester
3.	Finansiell leasing
4.	Serviceavtaler og reparasjoner
5.	Avgifter, gebyr, lisenser

Hovedmål

Visjon: Best på anskaffelser**Innherred Innkjøps hovedmål:**

Anskaffelsene i Innherred Innkjøp skal bidra til best mulig verdiskaping med lavest mulig ressursbruk - *skape mer - mer effektivt.*

- Innherred Innkjøps strategi skal sikre en felles overordnet tenkning og adferd når kommunens virksomheter skal anskaffe varer og tjenester eller inngå en bygge- og anleggskontrakt.
- Dette skal føre til at kommunene ved alle anskaffelser opptrer med stor integritet og ivaretar sitt samfunnsansvar, samtidig som anskaffelsen er kostnadseffektiv og etter gjeldende regelverk.

Delmål

For å oppnå hovedmålet og basert på hovedutfordringene til virksomheten, prioriterer vi følgende fire områder i strategiperioden.

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.
2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.
3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.
4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.

2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.

3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.

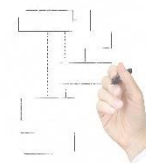
4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

INTRODUKSJON

HOVEDMÅL

DELMÅL

IMPLEMENTERING

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.

2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.

3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.

4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

RISIKO

Innkjøp som strategisk verktøy ikke blir anerkjent nok.

STYRINGSPARAMETRE/ NØKKELINDIKATORER

- Ferdigstilt og vedtatt fullmaktmatrixe for anskaffelser.
- Ferdigstilt innkjøpsreglement.
- Andel ansatte som har myndighet til å bestille (attestere og anvise).
- Ferdigstilt beskrivelse av roller og ansvar i gjennomføring av anskaffelsesprosesser.

Resultatmål:

Full avtalelojalitet innenfor rammene i forskrift om offentlige anskaffelser.

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.

ØNSKET EFFEKT

- Tydeliggjøre lederansvaret for anskaffelser i virksomheten.
- Få kompetanseheving og oppmerksomhet på innkjøp i organisasjonen.
- Oppnå en profesjonell organisasjonsmodell for anskaffelser som har standardiserte roller og prosesser med tydelige fullmakter, ansvar og myndighet.
- Ha et bevisst forhold til betydningen av en hensiktsmessig organisering av egne anskaffelser.

TILTAK

- 1.1 Etablere tydelig definerte, forankrete, kommuniserte og etterlevde roller og ansvarsbeskrivelser for anskaffelser, inkludert prosessene knyttet til leveranser og kontraktsoppfølging. (Anskaffelsesreglement, styringsdokument for anskaffelsene)
- 1.2 Gjennomgå organiseringen rundt virksomhetens strategisk viktigste anskaffelser.
- 1.3 Avdelingsleder og enhetsleder skal gjøre alle deler av egen virksomhet kjent med fullmaktmatrixen (økonomireglement) som synliggjør roller og ansvar i alle prosessene knyttet til anskaffelser.
- 1.4 Redusere antall bestillere gjennom fullmaktsystemet.
- 1.5 Få oversikt over ansatte med anskaffelsesfaglig og kontraktfaglig kompetanse.
- 1.7 Hver kommune skal ha en innkjøpskontakt med koordineringsansvar for kommunens anskaffelser.

INTRODUKSJON

HOVEDMÅL

DELMÅL

IMPLEMENTERING

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.

2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.

3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.

4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

RISIKO

Manglende implementering, lav avtalelojalitet. For lite ressurser til å fornye avtalene.

STYRINGSPARAMETRE/ NØKKELINDIKATORER

- Andel av totalt kjøp via rammeavtaler.
- Antall rammeavtaler.
- Avtalelojalitet (stikkprøvekontroller fra regnskapet for å avdekke i hvilken grad rammeavtalene benyttes). Brudd på avtalelojalitet rapporteres til overordnet administrativ ledelse i virksomheten som følger opp med tiltak.
- Antall avtaler som har utløpt og skulle vært fornyet.
- Andel leveranser under 500,- kr uten avtale.

RESULTATMÅL

100 % elektroniske fakturaer i EHF innen utgangen av 2021.

80 % av alle kjøp (avrop) på rammeavtaler gjøres via vårt e-handelsystem innen utgangen av 2021

2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.

ØNSKET EFFEKT

- Anskaffelser sees i sammenheng med den totale ressursbruken i virksomheten.
- Bedre kvalitet på innkjøpene som gir økt og/eller bedre tjenesteproduksjon.
- Ha en enkelt tilgjengelig avtaleportefølje som gir økonomisk gevinst gjennom standardisering, effektivisering og samordning av anskaffelsene.
- Høy lojalitet til kommunenes avtaler.

TILTAK

- 2.1 Gjøre informasjon om gjeldende avtaler med tilhørende betingelser, innkjøpsorganisering og gjeldende retningslinjer for anskaffelser enkelt tilgjengelig for alle ved bruk av et kontraktsadministrasjonsverktøy (KAV) og ehandelsløsning.
- 2.2 Kommunene skal til enhver tid ha oversikt over virksomhetens løpende kontrakter med omfang, verdi, utløpsdato og avtaleforvalter.
- 2.3 Inngå flere og forbedrede rammeavtaler. Innherred Innkjøp skal inngå og forvalte virksomhetens rammeavtaler på grunnlag av årlig analyse av virksomhetenes sammenfallende behov og økonomiske effekt. Tydeliggjøre lederes ansvar for å bruke rammeavtalene og bruke disse korrekt ved innkjøp av varer og tjenester. Ledere skal sikre at bestiller- og attestasjonsrollen foretas av medarbeidere med nødvendig kompetanse, og ha interne rutiner som sikrer at rammeavtaler følges.
- 2.4 Motta alle inngående fakturaer som elektroniske fakturaer i EHF (elektronisk handelsformat).
- 2.5 Samordne innkjøpsprosesser mellom kommunene.
- 2.6 Innherred Innkjøp skal komme tidlig inn i prosessene ved å bli inkludert i oppstarten av prosjekter og i budsjetteringsarbeidet for å sikre optimal gevinstrealisering.

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.

2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjeneste produksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.

3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.

4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.

ØNSKET EFFEKT

Gjennomføring av anskaffelser skal kjennetegnes av intern effektivitet og regelverksetterlevelse.

TILTAK

- 3.1 Innføre et felles elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy (KGV).
- 3.2 Etablere rutiner for anskaffelsesprosessen i KGV.
- 3.3 KGV skal ha enkelt tilgjengelige og oppdaterte veiledere, maler og verktøy til bruk i kommunens anskaffelsesprosesser.
- 3.4 Rutiner, veiledere, maler og verktøy for hvordan anskaffelser skal gjennomføres ved bruk av KGV skal ligge lett tilgjengelig på intranett.
- 3.5 Alle som gjennomfører anskaffelser med verdi over kr. 500.000, skal ha grunnleggende kompetanse innen offentlige anskaffelser.
- 3.6 Etablere rutiner for bedre kommunikasjon fra Innherred Innkjøp og ut til kommunene.
- 3.7 Etablere felles innkjøpsreglement for kommunene.

RISIKO

Manglende vilje eller kunnskap til å ta verktøyene i bruk.

STYRINGSPARAMETRE/ NØKKELINDIKATORER

- Antall gjennomførte konkurranser i KGV.
- Antall fellende avgjørelser/uttalelser i rettsinstans/KOFA (klagenemda for offentlige anskaffelser).
- Antall avlyste konkurranser.
- Anmerkninger fra Kommunerevisjonen.
- Etterlevelse av anskaffelsesregelverket (stikkprøvekontroller fra regnskapet for å avdekke om større enkeltanskaffelser er gjort i henhold til lov om offentlige anskaffelser.)
- Antall ulovlige direkteanskaffelser over 100.000,- kr som er identifisert.
- Antall anskaffelser mellom 100.000,- og 500.000,- kr gjennomført utenfor interne rutiner.
- Brukervennligheten av avtaler, maler og veiledere på intranettet.

RESULTATMÅL:

- Alle anskaffelser over kr 100.000,- gjennomføres i KGV
- Ingen fellende avgjørelser i KOFA
- Ingen ulovlige direkteanskaffelser

4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

1. Anskaffelser skal bidra til bedre behovsdekning og møte fremtidens behov.
2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.
3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.
4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

ØNSKET EFFEKT

- Anskaffelsene skal gi økt bærekraft, redusert miljøbelastning, bidra til modernisering av kommunens virksomhet, påvirke arbeidsforhold, respekt for grunnleggende menneskerettigheter og sikre like konkurransevilkår og fremtidig konkurransekraft for næringslivet.
- Samfunnsansvarlige anskaffelser skal bidra til å sikre godt omdømme og tillit til offentlig anskaffelsesvirksomhet.
- Vi skal hindre at de useriøse og kriminelle aktørene får tilgang til kontraktene.

TILTAK

- 4.1 Etablere rutiner i anskaffelsesreglementet for å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger (lovpålagt).
- 4.2 Etablere rutiner i anskaffelsesreglementet for å ivareta respekt for grunnleggende menneskerettigheter (lovpålagt).
- 4.3 Årlig vurdere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og miljøbelastning ved kommende anskaffelser.
- 4.4 Utarbeide og implementere interne etiske retningslinjer for anskaffelsesarbeidet.
- 4.5 Etablere rutiner og årlig vurdere tiltak som forebygger muligheter for misligheter, herunder svart økonomi og arbeidslivskriminalitet, og korrupsjon knyttet til anskaffelser.
- 4.6 Leverandørutvikling i form av nær dialog og bidra til kompetanseutvikling av leverandørene
- 4.7 Bidra til utvikling av næringslivet gjennom innovative anskaffelser

RISIKO

Manglende annerkjennelse av parametere for samfunnsansvar som kriterium i anskaffelsene.

STYRINGSPARAMETRE/ NØKKELINDIKATORER

- Andel inngåtte avtaler hvor miljø er ivaretatt.
- Dokumenterte etablerte rutiner og retningslinjer.
- Antall anskaffelser med avvik fra etablerte rutiner.
- Dokumentert årlig risikovurdering.
- Andel konkurranser med miljø som kvalifiseringskrav og/eller som tildelingskriterium.
- Antall kontrakter som er reviderte på krav for å hindre svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.
- Prosentvis kjøp fra lokalt næringsliv
- Andel integrerte kontrakter

RESULTATMÅL

I alle anskaffelser skal klima -og miljøhensyn være ivaretatt (Kvalifikasjonskrav, tildelingskriterium eller kontraktskrav).
Reduksjon i prosentvis avvik fra etablerte rutiner.
Ingen kontrakter i Innherred Innkjøp skal utføres av useriøse og/eller kriminelle aktører.

Implementering

Måling og rapportering

Anskaffelsesstrategien er vedtatt av styret i Innherred Innkjøp og gjøres kjent for alle medarbeidere. Rådmann, Avdelingslederne og daglig ledere i kommunale foretak har det overordnede ansvaret for gjennomføring av strategien. Innherred Innkjøp har ansvar for å koordinere arbeidet og rapportere på fremdrift. Alle ansatte, i kommunene og foretak, har et ansvar for å bidra til at målene i strategien nås.

Anskaffelsesstrategien skal konkretiseres i en årlig handlingsplan som vedtas i styret og gjelder for påfølgende år. Innherred Innkjøp har ansvar for å lage handlingsplanen.

Rådmann følger opp strategien gjennom de ordinære årshjulsprosessene og implementerer tiltak i budsjett og økonomiplan. Rapportering på de viktigste tiltakene vil inngå i kommunenes årsberetning.

Selskapene skal implementere strategien i sin virksomhetsplanlegging og rapportering, i samarbeid med Innherred Innkjøp.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det legges til grunn at kommunenes og foretakenes ansatte følger strategiens føringer og gjennomfører strategiens tiltak innenfor vedtatte budsjetter i strategiperioden.

En styrket rådgivning og bistand til oppfølging av anskaffelser og kontrakter vil kreve allokering av ressurser. Gevinstene i form av bedre måloppnåelse vil sannsynligvis langt overstige kostnadene over tid, men de vil nok være enklere å sannsynliggjøre enn å bevise.

Kritiske suksessfaktorer

For å lykkes med implementering av strategien er det behov for at:

- anskaffelsesstrategien er forankret fra topp til bunn i virksomheten.
- alle anskaffelser gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk og interne rutiner, og at kontrakter etterleveres.
- det frigjøres ressurser i anskaffelsesfunksjonen til gjennomføring av utviklingsoppgaver og implementering av tiltak. Dette gjøres gjennom å:
 - utnytte kompetanse hos ressurspersoner i øvrige avdelinger og enheter som allerede gjennomfører anskaffelsesrelaterte oppgaver
 - forenkle og effektivisere saksbehandling
 - legge til rette for å benytte eksterne ressurser ved behov
 - innføre digitale anskaffelsesprosesser
- informasjon om strategien kommuniseres ut til hele virksomheten og at det rapporteres på måloppnåelse
- handlingsplanen inneholder konkrete tiltak, kvantifiserbare mål, klare frister og definerte ressursbehov

Gevinstrealisering

Ved strategiens utløp skal oppnådde fordeler og effekter dokumenteres.

Tilgjengeliggjøring av strategi

Strategien vil bli publisert på kommunenes nettsider.

Reglement for ungdomsråd, eldreråd, råd for likestilling av funksjonshemmede og utvalg for utmarkssaker

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/4360 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	14.11.2019	122/19
Kommunestyre	25.11.2019	107/19

Saksprotokoll i Formannskap - 14.11.2019 - 122/2019

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Reglement for ungdomsråd, eldreråd, råd for likestilling av funksjonshemmede og utvalg for utmarkssaker vedtas.

Rådmannens innstilling:

Reglement for ungdomsråd, eldreråd, råd for likestilling av funksjonshemmede og utvalg for utmarkssaker vedtas.

Vedlegg:

1. Reglement ungdomsrådet.
2. Reglement eldrerådet
3. Reglement rådet for likestilling av funksjonshemmede.
4. Reglement for utvalg for utmarkssaker.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

De fleste bestemmelser i ny kommunelov trådte i kraft fra konstituerende kommunestyremøte. I den forbindelse er det behov for å revidere reglement for utvalg for utmarkssaker slik at dette samsvarer med ny lov.

Kommunens plikt til å opprette råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse er flyttet fra særlover til ny kommunelov, i tillegg til at det nå er en lovfestet plikt til å opprette et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Målet er felles forankring og forenkling av regelverk. Vi har ikke hatt reglement for disse rådene tidligere, så her er det utarbeidet nye.

Nye reglement for rådene og revidert reglement for utvalg for utmarkssaker legges med dette fram for behandling.

REGLEMENT FOR VERDAL UNGDOMSRÅD

Vedtatt av Verdal kommunestyre i møte den 2019 sak nr..

1 Formål og formell forankring

Ungdomsrådet er opprettet i samsvar med KommuneLOVEN § 5-12 og forskrift om medvirkningsordning.

Verdal ungdomsråd skal bidra til å gjøre Verdal kommune til et trygt og godt sted for barn og ungdom.

Verdal ungdomsråd er rådgivende organ for kommunen. Ungdomsrådet har rett til å uttale seg i saker som gjelder ungdom.

2 Valg og antall medlemmer

Ungdomsrådet består av 9 medlemmer og medlemmene skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år (jf. kommuneLOVEN §5-12, 3. avsnitt). Den som velges trenger ikke bo i Verdal kommune og det er ikke et krav om å ha stemmerett, jfr. veileder for ungdomsråd. Begge kjønn skal være representert med minimum 40 %.

Kommunestyret velger medlemmene i ungdomsrådet etter forslag fra elevråd, ungdomsklubb, ungdomsorganisasjoner med følgende fordeling:

- 2 representanter fra Verdalsøra ungdomsskole
- 2 representanter fra Vuku oppvekstsenter
- 3 representanter fra Verdal videregående skole
- 2 representanter etter forslag fra ungdomsklubb/ungdomsorganisasjon.

Medlemmene av Ungdomsrådet velges for 2 år av gangen. Det er ingen begrensning på antall perioder en representant kan sitte i rådet ut over begrensning i alder. Valgt ungdomsråd fungerer til nytt er valgt.

Ungdomsrådet velger selv leder og nestleder.

Opprykk og nyvalg foregår i samsvar med kommuneLOVEN § 7-10.

3 Ungdomsrådets oppgaver

Ungdomsrådet har rett til å uttale seg i alle saker som er viktig for ungdom. Ungdomsrådet skal behandle, involveres, og kunne gi høringsuttalelse i overordnede planer og saker om hvordan kommunen utvikler sine tjenester til unge, deriblant planstrategi, kommuneplan, planprogram for øvrige planer, budsjett og økonomiplanen. Rådet skal sikres god medvirkning i slike saker.

Saker skal legges fram på et så tidlig tidspunkt at rådets uttalelse kan påvirke sakens utfall.

Ungdomsrådets uttalelse skal følge saksdokumentene til det kommunale organ som fatter endelig vedtak.

Ungdomsrådet skal tilrettelegge for lytteposter for og med barn og unge. Ungdomsrådet kan selv ta opp saker som berører unge i kommunen.

Ungdomsrådet behandler ikke saker som gjelder enkeltpersoner.

Ungdomsrådet skal gi årsrapport til kommunestyret.

Ungdomsrådet har ingen beslutningsmyndighet, unntatt ved disponering av eget budsjett.

Ungdomsrådet har rett til å uttale seg før kommunestyret fastsetter saksbehandlingsregler og vedtar budsjett og mandat for ungdomsrådet (jf. forskriften § 3).

4 Innkalling, saksdokumenter og dokumentinnsyn

Ungdomsrådet har møter etter oppsatt møteplan, når leder finner det nødvendig, eller når minst 5 av medlemmene krever det.

Senest en uke før møtedagen sendes innkalling til alle medlemmer i ungdomsrådet. Møteinnkallingen skal inneholde tid og sted for møtet, saksliste og eventuelle saksdokumenter. Innkallingen sendes elektronisk.

Saksdokumenter legges på kommunens hjemmeside samtidig med at dokumentene sendes til ungdomsrådet.

Sekretariatsfunksjon for ungdomsrådet ivaretas av leder ved ungdomshuset Panzer.

5 Møteplikt og forfall

Medlemmer av ungdomsrådet har rett og plikt til å møte. Gyldig forfallsgrunn kan f.eks. være sykdom, vektige velferdsgrunner eller særlige utfordringer knyttet til studiemessige forpliktelser. Se også kommuneloven § 8-2 om rett til fri fra arbeid på grunn av møteplikten.

Forfall og forfallsgrunn skal så snart som mulig meldes til sekretariatet.

Et medlem som må forlate møtet på grunn av lovlig forfall, gir beskjed til leder

6 Fritak fra verv i ungdomsrådet

Fritak kan bare gis hvis medlemmet ikke kan ivareta vervet uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne. Fritaksgrunn kan være studieforhold, helseforhold eller andre velferdsgrunner som gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle pliktene som følger med vervet. Søknaden må være så konkret begrunnet at det er mulig å vurdere den opp mot kommunelovens bestemmelser.

En søknad om fritak kan gjelde for et kortere tidsrom eller for resten av valgperioden.

7 Inhabilitet

Hovedregel

Inhabilitet medfører at et medlem ikke kan være med på å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller avgjøre en sak som er lagt frem for politisk behandling. Årsaker til inhabilitet kan være at

- medlemmet er part i saken (direkte berørt)
- medlemmet er i slekt eller svogerskap med en part i rett opp- eller nedstigende linje (f.eks. barn, barnebarn, foreldre, besteforeldre) og søsken,
- medlemmet er leder, har en ledende stilling eller sitter i styret i et selskap som er part i en sak som er lagt frem for politisk behandling
- andre særegne forhold kan svekke tilliten til at medlemmet er upartisk

Når habiliteten vurderes, skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for medlemmet selv, eller for noen som medlemmet har nær personlig tilknytning til. Her gjelder også nære familie- eller vennsforhold, ikke bare slektsforhold. Det skal også legges vekt på om en part har reist inhabilitetsinnsigelse.

Et medlem er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.

Habilitet for medlemmer som også er ansatt

Et medlem som også er ansatt i kommunen, og som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak, er inhabil til å behandle den samme saken i et folkevalgt organ. Dette gjelder likevel ikke når årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan, regional planstrategi og regional plan behandles.

Saksbehandling i habilitetssaker

Folkevalgte organer avgjør selv saker om inhabilitet som gjelder organets medlemmer. Medlemmet det gjelder, deltar ikke når saken behandles. Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om inhabilitet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta når saken om deres egen eller et annet medlems habilitet behandles. Unntaket er hvis organet ikke vil være vedtaksført uten at alle medlemmene deltar.

Medlemmene skal i god tid melde fra til sekretariatet dersom det oppstår forhold som kan føre til inhabilitet. Hvis det er tvil om medlemmet er inhabil eller ikke, skal sekretariatet utrede habiliteten før ungdomsrådet behandler spørsmålet.

Et medlem som er inhabil i en sak, kan ikke delta i noen deler av behandlingen av denne saken. I saker hvor det er varslet inhabilitet, skal det innkalles varamedlem.

Inhabilitet er regulert i kommuneloven § 11-10, jf. forvaltningsloven § 6 flg.

8 Rett for andre til å delta i møtene

Ordføreren har møte-, tale- og forslagsrett (jf. kommuneloven § 6-1, 3. avsnitt). Rådmannen eller den rådmannen delegerer det til, har møte- og talerett (jf. kommuneloven 13-1, femte avsnitt).

Dersom en særskilt lovbestemmelse gir andre enn ungdomsrådets medlemmer rett til å delta i møtet, skjer dette med de rettighetene og pliktene som denne loven gir.

9 Møteleder, åpne møter og taushetsplikt

Møtet ledes av leder eller nestleder. Ved forfall velger ungdomsrådet med alminnelig flertall en møteleder blant medlemmene til å lede møtet.

Møtet skal holdes for åpne dører. Unntaket er de tilfellene der kommuneloven § 11-5 gir rett til å lukke møtet, for eksempel på grunn av lovbestemt taushetsplikt. Hvis møtelederen eller ungdomsrådet vedtar det, kan debatten om lukking av møtet foregå for lukkede dører. Voteringen skal skje i åpent møte, jf. kommuneloven § 11-5.

Når en sak etter loven behandles for lukkede dører, gjelder taushetsplikt for ungdomsrådets medlemmer og de kommunalt ansatte som er til stede. Taushetsplikten er begrenset til de dokumentene og opplysningene som er underlagt taushetsplikt eller unntatt offentlighet etter loven.

Hvis noen ber om det, og hvis det ikke virker forstyrrende på møtet, skal møtelederen gi tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter.

Ungdomsrådet kan unntaksvis holde fjernmøter, for eksempel videomøter, jf. kommuneloven § 11-7. Avgjørelse om å holde fjernmøte følger reglementets pkt 5 første avsnitt.

10 Møtebok (møtereferat)

Ungdomsrådet fører møtebok eller referat for sine møter. Sekretariat har ansvar for at det blir ført møtebok med videre.

Møteboka skal vise:

- tid og sted for møtet
- hvem som møtte, og hvem som var fraværende
- hvem som eventuelt trer fra eller til under forhandlingene, slik at det er mulig å se hvem som har deltatt i behandlingen av hver enkelt sak
- hvilke saker som ble behandlet
- hvilke vedtak som ble truffet
- gangen i forhandlingene og at vedtakene er truffet på rett måte
- hvilke forslag som er satt fram til hver sak, og stemmetall for hvert forslag
- eventuelle protokolltilførsler fra et mindretall

Møteprotokollen skal uten ugrunnet opphold legges ut på kommunens hjemmeside. I neste møte legges møteboka fram som egen sak for godkjenning.

Saksdokumentene og møteboka skal arkiveres i samsvar med arkivloven og Verdal kommunes arkivreglement.

11 Godtgjøring

Ungdomsrådets møtende medlemmer godtgjøres etter Verdal kommunes forskrift for folkevalgtes godtgjøring.

12 Taushetsplikt

Ungdomsrådets medlemmer har, i henhold til forvaltningsloven, taushetsplikt om opplysninger som de kan få kjennskap til i kraft av sine verv.

REGLEMENT FOR ELDRERÅDET I VERDAL

Vedtatt av Verdal kommunestyre i møte den 2019 sak nr..

1 Formål og formell forankring

Eldrerådet er opprettet i samsvar med Kommuneloven § 5-12 og forskrift om medvirkningsordning og skal sikre bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i alle saker som gjelder eldre.

Eldrerådet i Verdal er rådgivende organ for kommunen. Eldrerådet har rett til å uttale seg i saker som gjelder eldre.

2 Valg og antall medlemmer

Eldrerådet består av 5 medlemmer med 5 personlige varamedlemmer. Begge kjønn skal være representert med minimum 40 %.

Pensjonistforeninger har rett til å komme med forslag på medlemmer. Flertallet av medlemmene skal ha fylt 60 år på valgtidspunktet. Følger kommunevalgperioden. Valgt elderråd fungerer til nytt er valgt.

Eldrerådet velger selv leder og nestleder.

Opprykk og nyvalg foregår i samsvar med kommunelovens § 7-10.

3 Eldrerådets oppgaver

Eldrerådet har rett til å uttale seg i alle saker som er viktig for eldre. Eldrerådet skal behandle, involveres, og kunne gi høringsuttalelse i overordnede planer og saker om hvordan kommunen utvikler sine tjenester til eldre, deriblant planstrategi, kommuneplan, planprogram for øvrige planer, budsjett og økonomiplanen. Rådet skal sikres god medvirkning i slike saker.

Saker skal legges fram på et så tidlig tidspunkt at rådets uttalelse kan påvirke sakens utfall.

Eldrerådets uttalelse skal følge saksdokumentene til det kommunale organ som fatter endelig vedtak.

Eldrerådet kan selv ta opp saker som berører eldre i kommunen.

Eldrerådet behandler ikke saker som gjelder enkeltpersoner.

Eldrerådet skal gi årsrapport til kommunestyret.

Eldrerådet har ingen beslutningsmyndighet, unntatt ved disponering av eget budsjett.

Eldrerådet har rett til å uttale seg før kommunestyret fastsetter saksbehandlingsregler og vedtar budsjett og mandat for Eldrerådet (jf. forskriften § 3).

4 Innkalling, saksdokumenter og dokumentinnsyn

Eldrerådet har møter etter oppsatt møteplan, når leder finner det nødvendig, eller når minst 2 av medlemmene krever det.

Senest 5 dager før møtedagen (møtedagen ikke medregnet) sendes innkalling til alle medlemmer og varamedlemmer i Eldrerådet. Møteinnkallingen skal inneholde tid og sted for møtet, sakliste og eventuelle saksdokumenter. Innkallingen sendes elektronisk.

Saksdokumenter legges på kommunens hjemmeside samtidig med at dokumentene sendes til Eldrerådet.

Sekretariatsfunksjon for Eldrerådet ivaretas av rådmannskontoret

5 Møteplikt og forfall

Medlemmer av Eldrerådet har rett og plikt til å møte. Gyldig forfallsgrunn kan f.eks. være sykdom, vektige velferdsgrunner. Se også kommuneloven § 8-2 om rett til fri fra arbeid på grunn av møteplikten.

Forfall og forfallsgrunn skal så snart som mulig meldes til sekretariatet, som kaller inn vara.

Et medlem som må forlate møtet på grunn av lovlig forfall, gir beskjed til leder

6 Fritak fra verv i Eldrerådet

Fritak kan bare gis hvis medlemmet ikke kan ivareta vervet uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne. Fritaksgrunn kan være helseforhold eller andre velferdsgrunner som gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle pliktene som følger med vervet. Søknaden må være så konkret begrunnet at det er mulig å vurdere den opp mot kommunelovens bestemmelser.

En søknad om fritak kan gjelde for et kortere tidsrom eller for resten av valgperioden.

7 Inhabilitet

Hovedregel

Inhabilitet medfører at et medlem ikke kan være med på å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller avgjøre en sak som er lagt frem for politisk behandling. Årsaker til inhabilitet kan være at

- medlemmet er part i saken (direkte berørt)
- medlemmet er i slekt eller svogerskap med en part i rett opp- eller nedstigende linje (f.eks. barn, barnebarn, foreldre, besteforeldre) og søsken,
- medlemmet er leder, har en ledende stilling eller sitter i styret i et selskap som er part i en sak som er lagt frem for politisk behandling
- andre særegne forhold kan svekke tilliten til at medlemmet er upartisk

Når habiliteten vurderes, skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for medlemmet selv, eller for noen som medlemmet har nær personlig tilknytning til. Her gjelder også nære familie- eller vennsforhold, ikke bare slektskapsforhold. Det skal også legges vekt på om en part har reist inhabilitetsinnsigelse.

Et medlem er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.

Et medlem som er inhabil i en sak, kan ikke delta i noen deler av behandlingen av denne saken. I saker hvor det er varslet inhabilitet, skal det innkalles varamedlem.

Inhabilitet er regulert i kommuneloven § 11-10, jf. forvaltningsloven § 6 flg.

8 Rett for andre til å delta i møtene

Ordføreren har møte-, tale- og forslagsrett (jf. kommuneloven § 6-1, 3. avsnitt). Rådmannen eller den rådmannen delegerer det til, har møte- og talerett (jf. kommuneloven 13-1, femte avsnitt).

Dersom en særskilt lovbestemmelse gir andre enn Eldrerådets medlemmer rett til å delta i møtet, skjer dette med de rettighetene og pliktene som denne loven gir.

9 Møteleder, åpne møter og taushetsplikt

Møtet ledes av leder eller nestleder. Ved forfall velger Eldrerådet med alminnelig flertall en møteleder blant medlemmene til å lede møtet.

Møtet skal holdes for åpne dører. Unntaket er de tilfellene der kommuneloven § 11-5 gir rett til å lukke møtet, for eksempel på grunn av lovbestemt taushetsplikt. Hvis møtelederen eller Eldrerådet vedtar det, kan debatten om lukking av møtet foregå for lukkede dører. Voteringen skal skje i åpent møte, jf. kommuneloven § 11-5.

Når en sak etter loven behandles for lukkede dører, gjelder taushetsplikt for Eldrerådets medlemmer og de kommunalt ansatte som er til stede. Taushetsplikten er begrenset til de dokumentene og opplysningene som er underlagt taushetsplikt eller unntatt offentlighet etter loven.

Hvis noen ber om det, og hvis det ikke virker forstyrrende på møtet, skal møtelederen gi tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter.

Eldrerådet kan unntaksvis holde fjernmøter, for eksempel videomøter, jf. kommuneloven § 11-7. Avgjørelse om å holde fjernmøte følger reglementets pkt 5 første avsnitt.

10 Møtebok (møtereferat)

Eldrerådet fører møtebok eller referat for sine møter. Sekretariat har ansvar for at det blir ført møtebok med videre.

Møteboka skal vise:

- tid og sted for møtet
- hvem som møtte, og hvem som var fraværende
- hvem som eventuelt trer fra eller til under forhandlingene, slik at det er mulig å se hvem som har deltatt i behandlingen av hver enkelt sak
- hvilke saker som ble behandlet
- hvilke vedtak som ble truffet
- gangen i forhandlingene og at vedtakene er truffet på rett måte
- hvilke forslag som er satt fram til hver sak, og stemmetall for hvert forslag
- eventuelle protokolltilførsler fra et mindretall

Møteprotokollen skal uten ugrunnet opphold legges ut på kommunens hjemmeside. I neste møte legges møteboka fram som egen sak for godkjenning.

Saksdokumentene og møteboka skal arkiveres i samsvar med arkivloven og Verdal kommunes arkivreglement.

11 Godtgjøring

Eldrerådets møtende medlemmer godtgjøres etter Verdal kommunes forskrift for folkevalgtes godtgjøring.

12 Taushetsplikt

Eldrerådets medlemmer har, i henhold til forvaltningsloven, taushetsplikt om opplysninger som de kan få kjennskap til i kraft av sine verv.

REGLEMENT FOR RÅDET FOR LIKESTILLING AV FUNKSJONSHEMMEDE I VERDAL

Vedtatt av Verdal kommunestyre i møte den 2019 sak nr..

1 Formål og formell forankring

Rådet for likestilling av funksjonshemmede er opprettet i samsvar med KommuneLOven § 5-12 og forskrift om medvirkningsordning og skal sikre bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i alle saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse.

Rådet er rådgivende organ for kommunen og har rett til å uttale seg til alle saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse.

2 Valg og antall medlemmer

Rådet består av fire representanter valgt etter forslag fra brukerorganisasjonene (FFO og SAFO) med varamedlemmer og fire politisk oppnevnte representanter med varamedlemmer. Begge kjønn skal være representert med minimum 40 %.

Følger kommunevalgperioden. Valgt råd for fungerer til nytt er valgt.

Rådet velger selv leder og nestleder.

Opprykk og nyvalg foregår i samsvar med kommunelovens § 7-10.

3 Rådet for likestilling av funksjonshemmedes oppgaver

Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som er viktig for personer med funksjonsnedsettelse. Rådet skal behandle, involveres, og kunne gi høringsuttalelse i overordnede planer og saker om hvordan kommunen utvikler sine tjenester til personer med funksjonsnedsettelse, deriblant planstrategi, kommuneplan, planprogram for øvrige planer, budsjett og økonomiplanen. Rådet skal sikres god medvirkning i slike saker.

Saker skal legges fram på et så tidlig tidspunkt at rådets uttalelse kan påvirke sakens utfall.

Rådets uttalelse skal følge saksdokumentene til det kommunale organ som fatter endelig vedtak.

Rådet kan selv ta opp saker som berører personer med funksjonsnedsettelse i kommunen.

Rådet behandler ikke saker som gjelder enkeltpersoner, men saker av prinsipiell karakter som berører funksjonshemmede som gruppe, som tilgjengelighet, likestilling og arbeid mot diskriminering.

Rådet skal gi årsrapport til kommunestyret.

Rådet har ingen beslutningsmyndighet, unntatt ved disponering av eget budsjett.

Rådet har rett til å uttale seg før kommunestyret fastsetter saksbehandlingsregler og vedtar budsjett og mandat for Rådet for likestilling av funksjonshemmede (jf. forskriften § 3).

4 Innkalling, saksdokumenter og dokumentinnsyn

Rådet har møter etter oppsatt møteplan, når leder finner det nødvendig, eller når minst 2 av medlemmene krever det.

Senest 5 dager før møtedagen (møtedagen ikke medregnet) sendes innkalling til alle medlemmer og varamedlemmer i rådet. Møteinnkallingen skal inneholde tid og sted for møtet, sakliste og eventuelle saksdokumenter. Innkallingen sendes elektronisk.

Saksdokumenter legges på kommunens hjemmeside samtidig med at dokumentene sendes til Rådet.

Sekretariatsfunksjon for rådet ivaretas av rådmannskontoret.

5 Møteplikt og forfall

Medlemmer av rådet har rett og plikt til å møte. Gyldig forfallsgrunn kan f.eks. være sykdom, vektige velferdsgrunner. Se også kommuneloven § 8-2 om rett til fri fra arbeid på grunn av møteplikten.

Forfall og forfallsgrunn skal så snart som mulig meldes til sekretariatet, som kaller inn vara.

Et medlem som må forlate møtet på grunn av lovlig forfall, gir beskjed til leder

6 Fritak fra verv

Fritak kan bare gis hvis medlemmet ikke kan ivareta vervet uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne. Fritaksgrunn kan være helseforhold eller andre velferdsgrunner som gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle pliktene som følger med vervet. Søknaden må være så konkret begrunnet at det er mulig å vurdere den opp mot kommunelovens bestemmelser.

En søknad om fritak kan gjelde for et kortere tidsrom eller for resten av valgperioden.

7 Inhabilitet

Hovedregel

Inhabilitet medfører at et medlem ikke kan være med på å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller avgjøre en sak som er lagt frem for politisk behandling. Årsaker til inhabilitet kan være at

- medlemmet er part i saken (direkte berørt)
- medlemmet er i slekt eller svogerskap med en part i rett opp- eller nedstigende linje (f.eks. barn, barnebarn, foreldre, besteforeldre) og søsken,
- medlemmet er leder, har en ledende stilling eller sitter i styret i et selskap som er part i en sak som er lagt frem for politisk behandling
- andre særegne forhold kan svekke tilliten til at medlemmet er upartisk

Når habiliteten vurderes, skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for medlemmet selv, eller for noen som medlemmet har nær personlig tilknytning til. Her gjelder også nære familie- eller vennskapsforhold, ikke bare slektskapsforhold. Det skal også legges vekt på om en part har reist inhabilitetsinnsigelse.

Et medlem er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.

Et medlem som er inhabil i en sak, kan ikke delta i noen deler av behandlingen av denne saken. I saker hvor det er varslet inhabilitet, skal det innkalles varamedlem.

Inhabilitet er regulert i kommuneloven § 11-10, jf. forvaltningsloven § 6 flg.

8 Rett for andre til å delta i møtene

Ordføreren har møte-, tale- og forslagsrett (jf. kommuneloven § 6-1, 3. avsnitt). Rådmannen eller den rådmannen delegerer det til, har møte- og talerett (jf. kommuneloven 13-1, femte avsnitt).

Dersom en særskilt lovbestemmelse gir andre enn Rådet for likestilling av funksjonshemmedes medlemmer rett til å delta i møtet, skjer dette med de rettighetene og pliktene som denne loven gir.

9 Møteleder, åpne møter og taushetsplikt

Møtet ledes av leder eller nestleder. Ved forfall velger rådet med alminnelig flertall en møteleder blant medlemmene til å lede møtet.

Møtet skal holdes for åpne dører. Unntaket er de tilfellene der kommuneloven § 11-5 gir rett til å lukke møtet, for eksempel på grunn av lovbestemt taushetsplikt. Hvis møtelederen eller rådet vedtar det, kan debatten om lukking av møtet foregå for lukkede dører. Voteringen skal skje i åpent møte, jf. kommuneloven § 11-5.

Når en sak etter loven behandles for lukkede dører, gjelder taushetsplikt for rådets medlemmer og de kommunalt ansatte som er til stede. Taushetsplikten er begrenset til de dokumentene og opplysningene som er underlagt taushetsplikt eller unntatt offentlighet etter loven.

Hvis noen ber om det, og hvis det ikke virker forstyrrende på møtet, skal møtelederen gi tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter.

Rådet kan unntaksvis holde fjernmøter, for eksempel videomøter, jf. kommuneloven § 11-7. Avgjørelse om å holde fjernmøte følger reglementets pkt 5 første avsnitt.

10 Møtebok (møtereferat)

Rådet fører møtebok eller referat for sine møter. Sekretariat har ansvar for at det blir ført møtebok med videre.

Møteboka skal vise:

- tid og sted for møtet
- hvem som møtte, og hvem som var fraværende
- hvem som eventuelt trer fra eller til under forhandlingene, slik at det er mulig å se hvem som har deltatt i behandlingen av hver enkelt sak
- hvilke saker som ble behandlet
- hvilke vedtak som ble truffet
- gangen i forhandlingene og at vedtakene er truffet på rett måte
- hvilke forslag som er satt fram til hver sak, og stemmetall for hvert forslag
- eventuelle protokolltilførsler fra et mindretall

Møteprotokollen skal uten ugrunnet opphold legges ut på kommunens hjemmeside. I neste møte legges møteboka (referatet) fram som egen sak for godkjenning.

Saksdokumentene og møteboka skal arkiveres i samsvar med arkivloven og Verdal kommunes arkivreglement.

11 Godtgjøring

Rådets møtende medlemmer godtgjøres etter Verdal kommunes forskrift for folkevalgtes godtgjøring.

12 Taushetsplikt

Rådets medlemmer har, i henhold til forvaltningsloven, taushetsplikt om opplysninger som de kan få kjennskap til i kraft av sine verv.

REGLEMENT FOR UTVALG FOR UTMARKSSAKER I VERDAL KOMMUNE

Utvalg for utmarkssaker er oppnevnt i samsvar med §§ 5-1 og 5-7 i kommuneloven. Utvalget kan også tildeles oppgaver som faste valg iht. særlover.

1. Valg og sammensetning.

Utvalg for utmarkssaker består av 5 medlemmer med varamedlemmer.

Utvalget velges av kommunestyret.

Kommunestyret velger selv leder og nestleder.

Valget gjelder for den kommunale valgperiode.

Dersom et medlem trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Er organet valgt ved forholdsvalg, skal det suppleres fra den samme gruppe som den utredende tilhørte.

Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges ny leder.

Har medlemmer forfall innkalles varamedlemmer så vidt mulig i den nummerorden de er valgt. Er medlemmene valgt ved forholdsvalg, innkalles varamedlemmer fra den gruppe hvor det er forfall.

2. Oppgaver og myndighet.

A. Avgjørelsesmyndighet.

Etter K1 § 5-7 fastsetter kommunestyret selv området for utvalgets virksomhet.

Utvalget kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov.

Utvalget treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, gitt i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyret. Det vises til eget delegasjonsreglement/egne delegasjonsvedtak.

Utvalget innstiller til valg for plan og samfunn/valg for mennesker og livskvalitet/formannskapet/kommunestyret som bestemt i eget delegasjonsreglement/egne delegasjonsvedtak.

B. Rådgivende myndighet.

Utvalget uttaler seg i en del saker innenfor sine områder etter de retningslinjer som fastsatt i lov, gitt i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyret/formannskapet/utvalg for plan og samfunn /utvalg for mennesker og livskvalitet.

C. Arbeidsområde for utvalg for utmarkssaker.

Følgende lovverk med tilhørende arbeidsfelt:

- Viltlov
- Innlandsfiskelov
- Friluftslav
- Lov om motorferdsel i utmark
- Lov om biologisk mangfold

3. Forberedelse av saker for utvalget.

Rådmannen har ansvar for at de saker som legges fram for utvalget, er forberedt på forsvarlig måte og i samsvar med de regler som lov og andre bindende bestemmelser gir.

4. Innkalling til møte. Dokumentutlegging.

Utvalget gjør sine vedtak i møter, unntaksvis kan saker behandles ved fjernmøte. Leder i utvalget innkaller utvalget til sine møter. Innkallingen skal inneholde opplysning om tid og sted for møte og oversikt over de saker som skal behandles.

Innkallingen med saksdokumenter sendes elektronisk til nemndas medlemmer og varamedlemmer etter nærmere bestemmelser og til andre med møterett.

Utvalgets medlemmer innkalles elektronisk som regel med en frist på 5 dager – innkallingsdagen medregnet, men ikke møtedagen.

Samtidig som utvalget innkalles legges saklista ut på kommunens hjemmeside. For øvrig skal saker m/dokumenter foreligge til gjennomsyn hos sekretariatet. Dette gjelder dog ikke dokumenter som etter lov er unntatt fra offentlighet.

5. Forfall. Innkalling av varamedlemmer.

Kan et medlem ikke møte i utvalget på grunn av lovlig forfall, skal han/hun melde fra om dette snarest mulig til sekretariatet. Forfallsgrunn skal oppgis.

Det kalles straks inn varamedlem etter reglene i pkt. 1 foran.

6. Møterett for andre enn utvalgets medlemmer.

Rådmannen eller den som han bemyndiger tar del i møtet med talerett, men uten forslags- og stemmerett.

Ordfører har møte, tale- og forslagsrett, jfr. kommunelovens § 6-1, 3. ledd.

Møteleder i samråd med rådmannen/rådmannens representant innkaller kommunale tjenestemenn og særlige sakkyndige i spesielle saker. Disse kan gi opplysninger, men har for øvrig ikke anledning til å ta del i forhandlingene.

Møtesekretæren tar del i møtet og fører møtebok.

7. Møteleder. Åpne eller stengte dører. Taushetsplikt.

Møte i utvalget ledes av utvalgets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

Møtet holdes for åpne dører hvis ikke annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller vedtak etter Kommunelovens § 11-5.

Blir det vedtatt å behandle en sak for lukkede dører, plikter utvalgets medlemmer og de kommunale tjenestemenn som måtte være til stede, så langt ikke annet blir vedtatt, å bevare taushet om forhandlingene.

8. Møtets åpning.

Er det lovmessige minste antall medlemmer til stede, jfr. Kommunelovens § 11-9, erklærer møteleder møte for satt.

Fra dette tidspunkt og til møtets slutt kan ikke noen av forsamlingens medlemmer forlate salen uten på forhånd å melde fra til møtelederen.

9. Rekkefølgen for behandlingen av sakene. Sak som er tatt opp til behandling. Saker som ikke er nevnt i innkallingen.

Sakene behandles i den rekkefølge som nevnt i innkallingen. Forespørsler og orienteringer behandles etter de øvrige saker. Utvalget kan vedta en annen rekkefølge.

Utvalget kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte innkallingen. Utvalget kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på saklisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmer motsetter seg dette, jfr. Kommunelovens § 11-3..

10. Inhabilitet.

Den som etter Kommunelovens § 11-10 med henvisning til Forvaltningslovens kap. II er inhabil i en sak tar ikke del i behandlingen av vedkommende sak. Habilitetsspørsmålet må voteres over av utvalgets medlemmer.

11. Møtelederens redegjørelse for saken. Talerne rekkefølge.

Møtelederen leser opp den betegnelse saken har på innkallingen og refererer den foreliggende innstilling. Det gjøres oppmerksom på mulig dissens innen den forsamling som har avgitt innstilling. Møtelederen sier fra om eventuelle dokumenter som er kommet inn etter at innstillingen var lagt fram.

Møtelederen spør om noen vil ha ordet i saken. Talerne får ordet i den rekkefølge de ber om det.

12. Forslag.

Forslag kan ikke settes fram av andre enn utvalgets medlemmer. Forslag skal fremmes av vedkommende representant og leveres skriftlig til møtelederen. Skriftlige forslag skal underskrives av forslagsstilleren. Møtelederen skal referere forslaget.

Forslag om utsettelse kan framsettes når som helst mens en sak behandles i utvalget. Når utsettelsesforslaget er fremmet, tas det straks opp til behandling.

Utvalgets medlemmer og rådmannen eller den som møter for rådmannen har adgang til å forlange ordet til utsettelsesforslaget.

Når debatten om utsettelsesforslaget er avsluttet, blir forslaget tatt opp til avstemning. Blir det vedtatt, er sakens behandling avsluttet i vedkommende møte. Blir utsettelsesforslaget ikke vedtatt, fortsetter debatten etter møtelederens oppsatte talerliste.

13. Avstemninger.

Når ordskiftet er ferdig, sier møtelederen at saken tas opp til avstemning. Møtelederen fremmer forslag om hvordan avstemningen skal gjennomføres. Utvalget kan godkjenne evt. forkaste møtelederens forslag. Bare de medlemmer som er til stede i salen i det øyeblikk saken tas opp til avstemning, har rett til å stemme. De kan ikke forlate salen før avstemningen er ferdig. Medlemmene har plikt til å stemme.

14. Stemmemåten.

Avstemning kan skje på en av disse måter:

- a. Ved stilltiende godkjenning, når ikke noen uttaler seg mot innstillingen eller mot et forslag som møtelederen har satt fram.
- b. Ved at møtelederen oppfordrer de medlemmer som er imot et forslag, til å rekke opp hånden eller reise seg. Når møtelederen krever det, eller et medlem forlanger det, holdes kontraavstemning ved at de som stemmer for forslaget rekker opp hånden eller reiser seg.

15. Forespørsler og orienteringer.

Etter kommunelovens § 11-2, 4.ledd kan ethvert medlem rette forespørsler til møtelederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

Forespørsler om saker som ikke står på saklisten meddeles til møtelederen ved møtets åpning.

Møtelederen varsler ved møtets åpning om eventuelle orienteringer som vil bli gitt etter de øvrige saker.

16. Utsendinger(deputasjoner).

Utsendinger fra organisasjoner eller grupper som vil møte i utvalget og uttale seg om en sak, skal melde fra om dette til møteleder senest dagen før møtet.

Forsamlingen avgjør om utsendingene skal tas imot.

17. Bokføring av forhandlingene.

Det skal føres protokoll fra møtene i utvalget.

I møteprotokollen føres inn dato for hvert møte, møtested og møtetid, fraværende medlemmer og møtende varamedlemmer. Trer noen fra eller møter noen under forhandlingene, bokføres dette slik at protokollen sammenholdt med medlemsfortegnelsen, viser hvem som har tatt del i behandlingen av hver sak.

For øvrig bokføres det som må til for å vise gangen i forhandlingene, og at vedtakene fattes etter rett framgangsmåte. Sakene bokføres i rekkefølge for kalenderåret, og slik at en kan se hva saken gjelder. Under hver sak bokføres de forslag som er satt fram og avstemningsresultatet (Det skal her protokolleres på parti/avn).

Møtelederen avgjør om noen protokolltilførsel skal tillates. I tilfelle det blir reist protest mot han/hennes avgjørelse, vedtar utvalget med alminnelig flertall om noen protokolltilførsel skal tillates.

Møteprotokollen legges ut på kommunens hjemmeside og godkjennes i neste møte.

18. Andre forhold.

For øvrig vises det til kommunelovens bestemmelser spesielt kapittel 8 om de folkevalgtes rettigheter og plikter samt aktuelle forskrifter gitt i medhold av loven.

Som utfyllende regler, gjelder også bestemmelsene i Reglement for Verdal formannskap så lang de passer.

19. Tidspunkt for ikrafttredelse.

Dette reglementet trer i kraft fra det tidspunkt utvalg for utmarkssaker valgt for perioden 2019 – 2023 tiltrer.

20. Vedtakelse av reglementet.

Reglementet er vedtatt av Verdal kommunestyret i møte, under sak nr..

Anne Grete Valbekmo - søknad om fritak fra vervet som medlem og leder i Verdal Forliksråd for resten av perioden fram til 31.12.20

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/4492 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	21.11.2019	131/19
Kommunestyre	25.11.2019	108/19

Rådmannens innstilling:

1. Anne Grete Valbekmo fritas fra vervet som medlem og leder i Verdal Forliksråd for resten av valgperioden.
2. Nytt medlem:
Ny leder:

Vedlegg:

Samlet saksframstilling av sak 82/16 i kommunestyret.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Anne Grete Valbekmo har i epost datert 4. november 2019 søkt om fritak fra vervet som medlem og leder i Verdal Forliksråd da hun mener det er problematisk å kombinere rollen som varaordfører med ledervervet i Forliksrådet.

Valgperioden for forliksråd følger ikke kommunevalgperioden, men valget av forliksråd skal velges innen 15. oktober etter hvert kommunestyrevalg, og gjelder fra 1. januar det påfølgende året. Inneværende valgperiode for forliksråd går fra 1. januar 2017 til 31. desember 2020.

Domstollovens § 59 sier følgende:

«Når et forliksrådsmedlem eller varamedlem dør eller flytter fra kommunen, eller når det opplyses at vedkommende mangler noen av de betingelser som nevnt i §§ 53 eller 56 første ledd,

eller vedkommende ellers blir varig forhindret fra å gjøre tjeneste, foretar kommunestyret nytt valg av medlem eller varamedlem for den tid som er igjen. Valget foretas som flertallsvalg.

Kommunestyret kan tillate et medlem eller varamedlem å fratre sin stilling før tiden og foretar i så fall nytt valg etter reglene i første ledd.

Har noen forfall så forliksrådet ikke kan holde beslutningsdyktig møte, kan fylkesmannen oppnevne stedfortredere for den enkelte sak eller for inntil tre måneder. Er det ikke tid til å innhente fylkesmannens bestemmelse, kan to forrettende forliksrådsmedlemmer midlertidig tilkalle en stedfortreder når partene samtykker.

Den som oppnevnes som medlem eller varamedlem etter denne paragraf, kommer i rekkefølge etter dem som er oppnevnt tidligere. Dersom det holdes valg på nytt medlem fordi formannen har fratrådt e.l., kan kommunestyret selv velge ny formann uavhengig av første punktum.»

Kommunelovens § 7-9 sier følgende:

«7-9. Uttreden og fritak

En folkevalgt som ikke lenger er valgbar til et folkevalgt organ, trer endelig ut av organet. En folkevalgt som er registrert som utflyttet fra kommunen eller fylkeskommunen, og derfor ikke lenger er valgbar, kan likevel tre inn igjen i vervet hvis han eller hun flytter tilbake igjen innen to år.

Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Når søknaden vurderes, skal det legges vekt på om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt. Den som ikke har nådd stemmerettsalderen, har krav på fritak hvis han eller hun søker om det.

En folkevalgt som har fått innvilget midlertidig fritak, har ikke rett til å tre inn igjen i vervet før fritaksperioden er over.»

Rådmannens vurdering er at Anne Grete Valbekmo fyller vilkårene for å bli fritatt fra vervet som medlem og leder i Verdal Forliksråd, jfr. kommunelovens § 7-9 og innstiller på at søknaden innvilges.

I henhold til domstollovens § 59, 2. ledd skal det da foretas nytt valg etter reglene i 1. ledd i samme lov. Valget skal gjennomføres som flertallsvalg.

Oversikt over medlemmer og varamedlemmer i Verdal Forliksråd framgår av vedlagte samlet saksframstilling av kommunestyresak 82/16, der framgår også valgbarhetsreglene for forliksrådsmedlemmer.

Saken legges med dette fram for formannskapet som bes fremme innstilling til kommunestyret på nytt medlem og leder av Verdal forliksråd.

Verdal kommune
Samlet saksframstilling

Valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 74048250	Arkivref: 2016/3813 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	01.09.2016	90/16
Verdal kommunestyre	26.09.2016	82/16

Saksprotokoll i Verdal kommunestyre - 26.09.2016

BEHANDLING:

Ved votering ble formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Forliksråd for perioden 01.01.17-31.12.20 (gjenvalg):

Medlemmer:

1. Anne Grete Valbekmo, leder
2. Kirsten Malmo
3. Håkon Lyngsmo

Varamedlemmer:

1. Siri Gunn Vinne
2. Karin Rekve
3. Jonny Haugan

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 01.09.2016

BEHANDLING:

Formannskapet fremmet følgende forslag på forliksråd for perioden 01.01.17-31.12.20 (gjenvalg):

Medlemmer:

1. Anne Grete Valbekmo, leder
2. Kirsten Malmo
3. Håkon Lyngsmo

Varamedlemmer:

1. Siri Gunn Vinne
2. Karin Rekve
3. Jonny Haugan

Votering:

Det ble først votert over forslag på medlemmer – enstemmig vedtatt.

Det ble så votert over leder – enstemmig vedtatt.

Det ble til slutt votert over varamedlemmer – enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Forliksråd for perioden 01.01.17-31.12.20 (gjenvalg):

Medlemmer:

1. Anne Grete Valbekmo, leder
2. Kirsten Malmo
3. Håkon Lyngsmo

Varamedlemmer:

1. Siri Gunn Vinne
2. Karin Rekve
3. Jonny Haugan

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I henhold til Domstollovens § 27 skal det i hver kommune være et forliksråd. Forliksrådet skal ha 3 medlemmer og like mange varamedlemmer. Blant medlemmene og blant varamedlemmene skal det være både kvinner og menn.

Valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer skal i henhold til loven være foretatt innen **15. oktober 2016.**

Forliksrådsmedlemmer er dommere, og domstollovens § 53 gjelder også for dem. Forliksrådsmedlemmene må være norske statsborgere – menn eller kvinner – som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

I tillegg opplytter domstollovens § 56 visse vilkår for å kunne velges som forliksrådsmedlem:

- vedkommende må ha fylt 25 år
- vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jfr. § 70 nr. 1
- som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt.

Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta i mot valg.

Etter domsstolloven § 56 første ledd annet punktum gjelder domsstollovens § 71 til § 74 tilsvarende for forliksrådsmedlemmer. Dette innebærer at de som er utelukket til valg som lekdommere, heller ikke kan velges som medlemmer av forliksrådet.

Utelukket på grunn av stilling er (domsstollovens § 71):

1. Stortingets representanter og vararepresentanter,
2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,
3. fylkesmenn og assisterende fylkesmenn,
4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,
5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen, og personer som er tildelt begrenset politimyndighet
6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre,
7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fengselsskolen,
8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger,
9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget

I tillegg gjelder domsstolloven § 72 tilsvarende i forhold til personer som er utelukket fra valg på grunn av vandel.

Departementet har i brev til kommunene i forbindelse med valg av forliksrådsmedlemmer uttalt følgende:

” Departementet vil fremheve at forliksrådene i vår rettergangsordning har en viktig og krevende oppgave. For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet. Kommunen bør oppfordre de valgte til å delta på kurs som arrangeres for forliksrådsmedlemmer. Dette vil gjøre dem bedre i stand til å ivareta forliksrådets oppgaver på en god måte. Slike kurs arrangeres årlig av Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn.

Departementet finner grunn til å understreke at valg av forliksråd ikke er et valg av politiske råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos dem som blir valgt. Videre er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet på en gang. Kommunestyret bør være tilbakeholden med å skifte ut hele forliksrådet på en gang.”

Valget av forliksråd skal holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som avtalevalg.

I inneværende perioden har forliksrådet i Verdal hatt følgende sammensetning:

Medlemmer:

1. Anne Grete Valbekmo, leder
2. Kirsten Malmo
3. Håkon Lyngsmo

Varamedlemmer:

4. Siri Gunn Vinne
5. Karin Rekve
6. Jonny Haugan

Valg av medlemmer og varamedlemmer innberettes til fylkesmannen som utferdiger oppnevningen av forliksrådets medlemmer og fører tilsyn med rådets virksomhet.

Med henvisning til foranstående legges saken fram for formannskapet som bes fremme innstilling overfor kommunestyret på medlemmer og varamedlemmer til forliksrådet.

Valg av fjellstyre - endring

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/1428 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	109/19

Vedlegg:

Brev fra Statskog til Feren reinbeitedistrikt datert 15. august 2019.
Brev fra Statskog til Skjækerfjell reinbeitedistrikt datert 15. august 2019.
Epost fra advokat Rune Trana i Statskog datert 5. november 2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Verdal kommunestyre valgte i møte 28. oktober 2019 følgende medlemmer og varamedlemmer til Verdal fjellstyre:

Fjellstyret:

Liste1 (SP, MDG, H, FRP):

Medlemmer:

1. Ingeborg Østerås (SP), leder (AR)
2. Terje Aksnes (SP), nestleder
3. Signar Musum (FRP)

Personlige varamedlemmer:

1. Inga Berit Lein (SP) (AR)
2. Karl B. Hoel (SP) (AR)
3. Tor Ove Nettet (H)

Liste 2 (AP, SV, R):

Medlemmer:

1. Anne Kolstad (SV)
2. Einar A. Tromsdal (AP) (AR)

Personlige varamedlemmer:

1. Arild Stenberg (AP)
2. Anne G. Klæth Lyngsmo (AP) (AR)

I henhold til fjelloven § 3 skal det velges 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. Kommunestyret skal sørge for at jakt-, fiske- og friluftsinteressene blir representert i Fjellstyret og at minst to medlemmer med personlige varamedlemmer blir valgt blant de som har rett til allmenningsbruk i Allmenningene som jordbrukere.

Videre står det i § 3: «Kongen kan, for område som er eller vert lagt under lova, fastsetje at reindriftsnæringa skal vere representert i fjellstyret og at den eine eller begge av dei to som skal ha allmenningsrett som jordbrukarar i staden skal vere reineigarar...»

Statskog har fått delegert myndigheten til å fastsette om reindriftsnæringa skal være representert i fjellstyret.

Skjækerfjell reinbeitedistrikt og Feren reinbeitedistrikt har henholdsvis 20. oktober 2016 og 16. september 2016 reist krav om representasjon i Verdal fjellstyre til Statskog. I brev datert 15.08.19 har Statskog fattet vedtak om at reindriftsnæringen gis rett representasjon i Verdal fjellstyre.

Det står ikke i vedtaket at begge reinbeitedistriktene er tildelt representant (kun at de er gitt representasjon), men i epost datert 5. november bekrefter Statskog at reindrifta blir representert med ett medlem med personlig varamedlem.

Ved en feil er dette brevet ikke kommet fram til sekretariatet eller valgnemnda, og valgnemnda innstilte dermed på valg av fjellstyre uten representasjon av reindriftsnæringen.

Dette betyr at det må velges nytt fjellstyre, der en av de jordbrukerne med allmenningsrett med vara må byttes ut med en representant med vara fra reinbeitedistriktene.

Valgnemnd vil legge fram innstilling på valg av nytt fjellstyret til kommunestyrets møte.

Mottakere:

Verdal kommune postmottak@verdal.kommune.no

Verdal fjellstyre verdal@fjellstyrene.no

Feren reinbeitedistrikt nils.s.danielsen@hotmail.com

Vår ref.

16/6691- 14

Deres ref.

Vår dato

15.08.2019

Feren reinbeitedistrikt representasjon i Verdal fjellstyre - vedtak

Statskog mottok en anmodning fra Feren reinbeitedistrikt datert 16. september 2016 gjeldende krav om representasjon i Verdal fjellstyre.

I følge fjellova § 3 tredje og femte ledd velges fjellstyrets medlemmer av kommunestyret, for en funksjonstid på fire år. Syklusen følger kommunevalgperioden.

Anmodningen fra Feren reinbeitedistrikt innkom for sent til å kunne ferdigstilles for innværende funksjonstid.

Den tas nå til sluttbehandling forut for kommende kommunevalgperioden fom. 2019.

Kort om sakens bakgrunn

Det er fra Feren reinbeitedistrikt vist til at distriktet ønsker representasjon i Verdal fjellstyre fordi de har rein i området hele året, og at de har bruksrett her.

Distriktet ønsker delaktighet i forvaltningen av allmenningen, herunder å være delaktig i de beslutninger som tas. Reinbeitedistriktet vil kunne bidra med sine synspunkter og peke på utfordringer.

Reinbeitedistriktet vil også kunne tilføre fjellstyret kunnskap om rein og reindrift.

Distriktet viser til at samlet sett vil dette styrke beslutningsgrunnlaget for Verdal fjellstyre.

Saken ble sendt Verdal kommune og Verdal fjellstyre til orientering og med mulighet for uttalelse.

Verdal fjellstyre viser til at det i kommunen er 11 statsallmenninger, fordelt på 6 ulike områder.

Feren reinbeitedistrikt er ett av to reinbeitedistrikt med beiterett her.

Feren reinbeitedistrikt berører statsallmenningene Inn, Kverndal, Småseteråsen, Svarthovd, Inndal, Tromsdal, Ramsås og Hoås.

Aktivitet knyttet til jordbrukstilknyttede bruksretter her er i korte trekk sauebeite. I Hoås og Inndal er det bete med ungdyr av storfe. I Hoås er det en seter hvor det er melkekyr.

Allmenningene brukes også til allmennhetens friluftsliv, samt jakt og fiske.

Allmenningen benevnes som helårs beiteområde for rein, med hovedbrukstid fra oktober til april.

I område vest og nord for Grønningen i Hoås og Inndal statsallmenning er det kalvingsområder.

Det vises til at andel av fjellstyrets saker som knytter seg til områder som benyttes til reindrift, er noe

vanskelig å tallfeste.

Verdal kommune har ikke kommet med uttalelse.

Fjellovens bestemmelse om representasjon i fjellstyret

Det framgår av fjellova § 3 at i «kvar kommune der det er statsallmenning skal det være fjellstyre».

Det framgår vidare av samme bestemmelse at fjellstyret skal administrere bruken og utnyttingen av «rettar og lunnende» i statsallmenningen, så langt ikke annet er fastsatt i eller i medhold av lov. Fjellstyret skal arbeide for å sikre at allmenningen blir brukt på en måte som fremmer næringslivet i bygda og tar vare på naturvern- og friluftsinteressene.

Fjellstyret skal ha fem medlemmer. Flertallet av medlemmene skal velges blant personer som siste året har være og fremdeles er fastboende i området der allmenningen ligger, eller i bygd eller grend der innbyggerne fra gammel tid har utøvd allmenningsbruk i allmenningen.

Ved valg av representanter skal kommunestyret påse at jakt-, fiske- og friluftsinteressene blir representerte i fjellstyret, og at minst to medlemmer blir valgt blant de som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbruker.

Av fjellova § 3 siste ledd framgår det at for område som er eller blir underlagt loven, er Statskog tildelegert å kunne fastsette at reindriftsnæringen skal være representert i fjellstyret og at den ene eller begge av de to som skal ha allmenningsrett som jordbruker isteden skal være reineier.

Av forarbeidene til fjellova av 1975 (bl a Ot prp nr 32 – 1973/74) framgår det som kommentar til bestemmelsen i fjellova § 3 siste ledd:

«Når det gjeld samansetjinga elles av fjellstyret, vil departementet nemne at det er kome til uttrykk noko ulike meiningar om dette spørsmålet. I ein del fråsegner er det i motsetning til komitétilrådinga teke til orde for å ta bort regelen om at fleirtalet i fjellstyret skal vere jordbrukarar med bruksrett. Vidare er det reist spørsmål om det ikkje bør lovfestast representasjon for andre større interessegrupper, i første rekkje friluftsfolket og reindriftsnæringa (i dei statsallmenningane der det foregår tamreindrift).

Departementet finn det naturleg at slike spørsmål vert reiste - ikkje minst på bakgrunn av dei nye arbeidsoppgavene fjellstyret etter framlegget vil få. Fjellstyret må samansattjast på ein slik måte at det best mogeleg svarar til dei arbeidsoppgavene lova legg til fjellstyret og styrken av dei interessene som gjer seg gjeldande. Dette talar - isolert sett - mot ein lovfesta flertalsrett for dei som har rett til allmenningsbruk som jordbrukarar i allmenningen, slik dei ulike bruksinteressene jamt over fordeler seg i dag. På den andre sida er det framleis slik at omsynet til allmenningsretten oftast kjem avgjerande inn så snart det er spørsmål om gjennomføring av ulike tiltak i allmenningane, m.a. av di desse rettane har eit sterkare rettsleg vern enn andre interesser. Det ville difor vere urimeleg om ikkje bruksrettshavarane i all fall skulle vere sikra representasjon i styringsorganet. Dessutan kjem det til, at frå ein reint praktisk synsstad er det viktig at fjellstyret kan reknast å vere representativt for bruksrettshavarane i allmenningen. Om det ikkje lenger vart det, ville bruksrettsinteressene måtte koplast inn i avgjerdsprosessen på annan måte, og det ville då føre til ei meir komplisert og tungrodd saksførehaving enn før.

Departementet har blitt ståande ved at det må vere rett at fjellstyret vert slik samansett at dei ulike interesser som gjer seg gjeldande blir ivaretatt på rimeleg vis. Dei med bruksrett som jordbrukarar bør framleis vere sikra ein sterk representasjon, men ein kan ikkje sjå at det er tilstrekkeleg grunn til at dei skal halde fram med å ha fleirtalet i fjellstyret.

Den skipnaden departementet gjer framlegg om, går ut på lovfesting av at kommunestyret ved val av fjellstyre skal syte for at jakt-, fiske- og friluftsinteressene vert representerte i fjellstyret og at 2 medlemmer med varamenn vert valde blant dei som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbrukarar.

Når det gjeld reindriftsnæringa, kunne det på ein måte også vere trong for ein lovfesta representasjonsrett, - særleg om fjellova vart gjort gjeldande i dei typiske reinbeitedistrikta i Nord-Norge. Ein rimeleg regel her kunne vere at 2 av medlemene i fjellstyret skal vere reineigarar og/eller jordbrukarar med bruksrett. Departementet har vore inne på tanken om å lovfeste ein slik skipnad for statsallmenning som ligg i reinbeitedistrikt (jfr. § 2 i lov nr. 3 av 12. mai 1933). Ein har likevel kome til at ein betre regel må vere å gje Kongen fullmakt til å fastsetje representasjon for reindriftsnæringa (t.d. i samband med avgjerd etter § 1 andre stykket).»

Spørsmålet knyttet til reindrift i statsallmenning er også omhandlet i NOU 2018:11 - Ny fjellov. Under overordnede mål og rammer i mandatet for utredningen framgikk det:

«Utvalget skal ta utgangspunkt i de grunnleggende rettslige forholdene som gjør seg gjeldende i statsallmenningene, der staten er grunneier, og der retten til jordbrukstilknyttet allmenningsbruk ligger til bygder som fra gammel tid har slik rett. Lovforslaget skal samtidig ivareta grunnlaget for samisk kultur, samiske rettigheter og interesser, herunder reindriften, i statsallmenningene. Folkerettens regler om urfolk og minoriteter, herunder urfolks rett til deltakelse i forvaltningen av naturressurser, skal ligge til grunn for utvalgets arbeid.»

Deltakelse i fjellstyret er særlig omhandlet i NOUens kap. 8.2.1.8.1.

Oppsummering

Reindriftsnæringens mulighet til representasjon ved forvaltning av statsallmenningen ligger, som nevnt over, enten ved innvalg via kommunestyret eller ved fastsettelse med hjemmel i fjellova § 3 siste ledd. Fastsettelse med hjemmel i fjellova § 3 siste ledd har virkning for kommende fjellstyrer.

Som det framgår av forarbeidene, må fjellstyret settes sammen på en slik måte at det best mulig samsvarer med de arbeidsoppgavene loven legger til fjellstyret, og styrken av de interessene som gjør seg gjeldende.

I områdene som forvaltes av Verdal fjellstyre har Feren reinbeitedistrikt bruksrett knyttet til omlag 248 881 dekar. Beiteretten er helårsbeite.

Gnr	Bnr	Statsallmenning	Areal daa
0296	0001	Ramsås	6 456
0287	0001	Hoås	55 615
0295	0001	Tromsdal	2 469
0294	0001	Inndal	26 579
0293	0001	Svarthovd	11 402
0291	0001	Småseteråsen	374
0292	0001	Kverndal	106 379
0234	0001	Inn	39 607
SUM			248 881

Det bør vidare sees hen til utøvelsen av rettighet(er) som rettighetshavere har, samt dissers mulighet til å ha innvirkning på andres utøvelse og bruk av de arealene hvor deres bruksretter påhviler.

Sammensetningen skal altså gjøre et fjellstyre i stand til å «arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsinteressene.»

Fjellova sikrer at de som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbruker blir representerte i fjellstyret, det samme gjelder jakt-, fiske- og friluftsinteressene.

Det legges her til grunn ut fra det ovennevnte, at driftsomfanget og den ressursmessig tilknytningen til allmenningen hva gjelder livsvilkår for reinen er av et slikt omfang, at det vil være naturlig med reindriftsnæringen representasjon ved forvaltning av statsallmenningen.

Konklusjon

Statskog fastsetter etter dette i medhold av fjellova § 3 siste ledd, at reindriftsnæringen gis rett til representasjon Verdal fjellstyre.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til LMD etter forvaltningslovens regler. Klagefristen er 3 uker fra underretning om vedtaket jf. forvaltningsloven § 29. En eventuell klage sendes Statskog SF under henvisning til denne sak.

Med hilsen

Rune Trana
konsernadvokat

Dette dokumentet er elektronisk signert

Mottakere:

Verdal kommune postmottak@verdal.kommune.no

Verdal fjellstyre verdal@fjellstyrene.no

Skjækerfjell reinbeitedistrikt hanseriksandvik@gmail.com hl.wilks@hotmail.com

Vår ref.
16/6691- 16

Deres ref.

Vår dato
15.08.2019

Skjækerfjell reinbeitedistrikt representasjon i Verdal fjellstyre - vedtak

Statskog mottok en anmodning fra Skæhkere sijte (Skjækerfjell reinbeitedistrikt) 20. oktober 2016 gjeldende krav om representasjon i Verdal fjellstyre.

I følge fjellova § 3 tredje og femte ledd velges fjellstyrets medlemmer av kommunestyret, for en funksjonstid på fire år. Syklusen følger kommunevalgperioden.

Anmodningen fra Skæhkere sijte innkom for sent til å kunne ferdigstilles for inneværende funksjonstid. Den tas nå til sluttbehandling forut for kommende kommunevalgperioden fom. 2019.

Kort om sakens bakgrunn

Det er fra Skæhkere sijte vist til at distriktet har bruksrettigheter i tre kommuner – Snåsa, Steinkjer og Verdal. I dag er de representert i fjellstyrene i kommunene Snåsa og Steinkjer, men ikke i Verdal.

Skæhkere sijte ønsker representasjon i Verdal fjellstyre fordi de har beiterett til rein i statsallmenninger i kommunen.

Distriktet viser til at det vil lette forvaltningen av statsallmenningen ved å ha en bred representasjon av alle faktiske brukere i fjellstyret. Videre vises det til at fjellstyrene er en viktig møteplass og et forum som er en viktig arena for dialog. I dette fora bør reinbeitedistriktet delta.

Distriktet viser til at de vil kunne bidra som en ressurs i allmenningsforvaltningen.

Saken ble sendt Verdal kommune og Verdal fjellstyre til orientering og med mulighet for uttalelse.

Verdal fjellstyre viser til at det i kommunen er 11 statsallmenninger, fordelt på 6 ulike områder. Feren reinbeitedistrikt er ett av to reinbeitedistrikt med beiterett her.

Skjækerfjell reinbeitedistrikt berører statsallmenningene Volhaug, Leksdal og Malså.

Aktivitet knyttet til jordbrukstilknyttede bruksretter her er i korte trekk sauebeite.

Allmenningene brukes også til allmennhetens friluftsliv, samt jakt og fiske.

Allmenningene benevnes som helårs beiteområde for rein, men hovedbrukstid er fra oktober til april.

Det vises til at andel av fjellstyrets saker som knytter seg til områder som benyttes til reindrift, er noe

vanskelig å tallfeste.

Verdal kommune har ikke kommet med uttalelse.

Fjellovens bestemmelse om representasjon i fjellstyret

Det framgår av fjellova § 3 at i «kvar kommune der det er statsallmenning skal det være fjellstyre».

Det framgår vidare av samme bestemmelse at fjellstyret skal administrere bruken og utnyttingen av «rettar og lunnende» i statsallmenningen, så langt ikke annet er fastsatt i eller i medhold av lov. Fjellstyret skal arbeide for å sikre at allmenningen blir brukt på en måte som fremmer næringslivet i bygda og tar vare på naturvern- og friluftsinteressene.

Fjellstyret skal ha fem medlemmer. Flertallet av medlemmene skal velges blant personer som siste året har være og fremdeles er fastboende i området der allmenningen ligger, eller i bygd eller grend der innbyggerne fra gammel tid har utøvd allmenningsbruk i allmenningen.

Ved valg av representanter skal kommunestyret påse at jakt-, fiske- og friluftsinteressene blir representerte i fjellstyret, og at minst to medlemmer blir valgt blant de som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbruker.

Av fjellova § 3 siste ledd framgår det at for område som er eller blir underlagt loven, er Statskog tildelegert å kunne fastsette at reindriftsnæringen skal være representert i fjellstyret og at den ene eller begge av de to som skal ha allmenningsrett som jordbruker isteden skal være reineier.

Av forarbeidene til fjellova av 1975 (bl a Ot prp nr 32 – 1973/74) framgår det som kommentar til bestemmelsen i fjellova § 3 siste ledd:

«Når det gjeld samansetjinga elles av fjellstyret, vil departementet nemne at det er kome til uttrykk noko ulike meiningar om dette spørsmålet. I ein del fråsegner er det i motsetning til komitétilrådinga teke til orde for å ta bort regelen om at fleirtalet i fjellstyret skal vere jordbrukarar med bruksrett. Vidare er det reist spørsmål om det ikkje bør lovfestast representasjon for andre større interessegrupper, i første rekkje friluftsfolket og reindriftsnæringa (i dei statsallmenningane der det foregår tamreindrift).

Departementet finn det naturleg at slike spørsmål vert reiste - ikkje minst på bakgrunn av dei nye arbeidsoppgavene fjellstyret etter framlegget vil få. Fjellstyret må samansattast på ein slik måte at det best mogeleg svarar til dei arbeidsoppgavene lova legg til fjellstyret og styrken av dei interessene som gjer seg gjeldande. Dette talar - isolert sett - mot ein lovfesta flertalsrett for dei som har rett til allmenningsbruk som jordbrukarar i allmenningen, slik dei ulike bruksinteressene jamt over fordeler seg i dag. På den andre sida er det framleis slik at omsynet til allmenningsretten oftast kjem avgjerande inn så snart det er spørsmål om gjennomføring av ulike tiltak i allmenningane, m.a. av di desse rettane har eit sterkare rettsleg vern enn andre interesser. Det ville difor vere urimeleg om ikkje bruksrettshavarane i all fall skulle vere sikra representasjon i styringsorganet. Dessutan kjem det til, at frå ein reint praktisk synsstad er det viktig at fjellstyret kan reknast å vere representativt for bruksrettshavarane i allmenningen. Om det ikkje lenger vart det, ville bruksrettsinteressene måtte koplast inn i avgjerdsprosessen på annan måte, og det ville då føre til ei meir komplisert og tungrodd saksførehaving enn før.

Departementet har blitt ståande ved at det må vere rett at fjellstyret vert slik samansett at dei ulike interesser som gjer seg gjeldande blir ivaretatt på rimeleg vis. Dei med bruksrett som jordbrukarar bør framleis vere sikra ein sterk representasjon, men ein kan ikkje sjå at det er tilstrekkeleg grunn til at dei skal halde fram med å ha fleirtalet i fjellstyret.

Den skipnaden departementet gjer framlegg om, går ut på lovfesting av at kommunestyret ved val av fjellstyre skal syte for at jakt-, fiske- og friluftsinteressene vert representerte i fjellstyret og at 2 medlemmer med varamenn vert valde blant dei som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbrukarar.

Når det gjeld reindriftsnæringa, kunne det på ein måte også vere trong for ein lovfasta representasjonsrett, - særleg om fjellova vart gjort gjeldande i dei typiske reinbeitedistrikta i Nord-Norge. Ein rimeleg regel her kunne vere at 2 av medlemene i fjellstyret skal vere reineigarar og/eller jordbrukarar med bruksrett. Departementet har vore inne på tanken om å lovfeste ein slik skipnad for statsallmenning som ligg i reinbeitedistrikt (jfr. § 2 i lov nr. 3 av 12. mai 1933). Ein har likevel kome til at ein betre regel må vere å gje Kongen fullmakt til å fastsetje representasjon for reindriftsnæringa (t.d. i samband med avgjerd etter § 1 andre stykket).»

Spørsmålet knyttet til reindrift i statsallmenning er også omhandlet i NOU 2018:11 - Ny fjellov. Under overordnede mål og rammer i mandatet for utredningen framgikk det:

«Utvalget skal ta utgangspunkt i de grunnleggende rettslige forholdene som gjør seg gjeldende i statsallmenningene, der staten er grunneier, og der retten til jordbrukstilknyttet allmenningsbruk ligger til bygder som fra gammel tid har slik rett. Lovforslaget skal samtidig ivareta grunnlaget for samisk kultur, samiske rettigheter og interesser, herunder reindriften, i statsallmenningene. Folkerettens regler om urfolk og minoriteter, herunder urfolks rett til deltakelse i forvaltningen av naturressurser, skal ligge til grunn for utvalgets arbeid.»

Deltakelse i fjellstyret er særlig omhandlet i NOUens kap. 8.2.1.8.1.

Oppsummering

Reindriftsnæringens mulighet til representasjon ved forvaltning av statsallmenningen ligger, som nevnt over, enten ved innvalg via kommunestyret eller ved fastsettelse med hjemmel i fjellova § 3 siste ledd. Fastsettelse med hjemmel i fjellova § 3 siste ledd har virkning for kommende fjellstyrer.

Som det framgår av forarbeidene, må fjellstyret settes sammen på en slik måte at det best mulig samsvarer med de arbeidsoppgavene loven legger til fjellstyret, og styrken av de interessene som gjør seg gjeldende.

I områdene som forvaltes av Verdal fjellstyre har Skjærkerfjell reinbeitedistrikt bruksrett knyttet til omlag 121 479 dekar. Beiteretten er helårsbeite.

Gnr	Bnr	Statsallmenning	Areal daa
0288	0001	Volhaug	10 171
0289	0001	Leksdal	88 618
0290	0001	Malså	22 690
SUM			121 479

Det bør videre sees hen til utøvelsen av rettighet(er) som rettighetshavere har, samt disses mulighet til å ha innvirkning på andres utøvelse og bruk av de arealene hvor deres bruksretter påhviler.

Sammensetningen skal altså gjøre et fjellstyre i stand til å «arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsinteressene.»

Fjellova sikrer at de som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbruker blir representerte i fjellstyret, det samme gjelder jakt-, fiske- og friluftsinteressene.

Det legges her til grunn ut fra det ovennevnte, at driftsomfanget og den ressursmessig tilknytningen til allmenningen hva gjelder livsvilkår for reinen er av et slikt omfang, at det vil være naturlig med reindriftsnæringen representasjon ved forvaltning av statsallmenningen.

Konklusjon

Statskog fastsetter etter dette i medhold av fjellova § 3 siste ledd, at reindriftsnæringen gis rett representasjon i Verdal fjellstyre.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til LMD etter forvaltningslovens regler. Klagefristen er 3 uker fra underretning om vedtaket jf. forvaltningsloven § 29. En eventuell klage sendes Statskog SF under henvisning til denne sak.

Med hilsen

Rune Trana
konsernadvokat

Dette dokumentet er elektronisk signert

Fra: Trana Rune (rtr@statskog.no)

Sendt: 05.11.2019 08:16:45

Til: Ertsås, Line Therese

Kopi: Libach Carl

Emne: Re: Ad representasjon av reinbeitedistrikt i Verdal fjellstyre

Vedlegg:

Hei,

Ja, reindrifta blir representert ved at det velges inn ett medlem med varamedlem.

Mvh Rune Trana

Statskog SF

4. nov. 2019 kl. 13:07 skrev Ertsås, Line Therese <line.ertsas@verdal.kommune.no>:

Hei. Viser til brev datert 15.08.19 til Verdal kommune med vedtak om at Feren reinbeitedistrikt og Skjækerfjell reinbeitedistrikt gis representasjon i Verdal fjellstyre.

Vedtaket lyder slik i begge brev: «Statskog fastsetter etter dette i medhold av fjellova § 3 siste ledd, at reindriftnæringen gis rett til representasjon i Verdal fjellstyre.»

Betyr dette at de gis en representant med personlig vara? Siden det enkelte reinbeitedistrikt ikke er nevnt med navn i vedtaket??

Line Therese Ertsås

Formannskapssekretær

476 92392

lier@verdal.kommune.no

Valg av leder og nestleder i innvandrerrådet for valgperioden 2019-2023

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/1428 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	110/19

Innstilling fra valgnemnd:
Leder i innvandrerrådet:
Nestleder i innvandrerrådet:

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunestyret valgte i møte medlemmer, varamedlemmer, ledere og nestledere i styrer, råd og utvalg i møte 28. oktober 2019. Ved en inkurie ble det ikke valgt leder og nestleder i innvandrerrådet.

Saken er tatt opp i valgnemnda og de vil komme med innstilling til kommunestyrets møte.

Til opplysning ble følgende valgt inn innvandrerrådet:

Innvandrerråd:

Liste1 (SP, MDG, H, FRP):

Medlem:

Einar Olav Larsen (SP)

Liste 2 (AP, SV, R):

Medlem:

Fatima Almanea (AP)

Varamedlem:

1. Edel Marie T. Einarsen (SP)

2. Atle Vikan (SP)

3. Karl B. Hoel (SP)

Varamedlem:

1. Hilde Lyngsmo (AP)

2. Hilde Gunn Slottemo (SV)
3. Paal Frode Pettersen (SV)

Fra innvandrene:

Medlemmer:

1. Varlee Balloh
2. Guiseppe Cascio
3. Nele Griet Verhoeve
4. Zeynab Khodadadi

Varamedlemmer:

1. Graciela Elisabeth Huerta Navarro
2. Inga Jankovska
3. Barbara Piotrowski
4. Elias Yousef Abdulnour
5. Mohammed Burhan Khiair Mohammed Aman
6. Abdel Dibo Moneim

Valg av medlem og personlig varamedlem til skoleutvalget ved Verdal videregående skole

Saksbehandler: Line Therese Ertsås	Arkivref: 2019/1428 - /
E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no	
Tlf.: 47692392	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	111/19

Vedlegg:

Reglement for skoleutvalg og skolemiljøutvalg ved fylkeskommunale skoler i Trøndelag.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Vi har i epost datert 6. november 2019 fra Verdal videregående skole blitt bedt om å oppnevne representant med personlig varamedlem til skoleutvalget ved skolen, jfr reglement for skoleutvalg § 3. Det opplyses videre om at den kommunale representanten velges som leder av skoleutvalget.

Valgnemnda vil i møtet legge fram innstilling på medlem og personlig varamedlem i skoleutvalget ved Verdal videregående skole.

Reglement for skoleutvalg og skolemiljøutvalg ved fylkeskommunale videregående skoler i Trøndelag

Vedtatt av Fylkestinget desember 2017 (FT sak 31/17)

§1 Lovbestemmelser:

1.1 Skoleutvalg

Opplæringsloven (§ 11-5) har bl.a. følgende bestemmelser om skoleutvalg:

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skoleutval med representantar for dei tilsette og fylkeskommunen og to representantar valde av elevrådet. Rektor ved skolen skal vere representant for fylkeskommunen.

Skoleutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolen.

1.2 Skolemiljøutvalg

Opplæringsloven (§ 11-5a) har bl.a. følgende bestemmelser om skolemiljøutvalg:

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, dei tilsette, skoleleiinga og fylkeskommunen vere representert. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane er i fleirtal.

Skoleutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når skoleutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnst ein eller fleire tilleggsrepresentantar for elevane, slik at dei får fleirtal.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette og elevane tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jamfør kapittel 9A.

§2 Oppgaver:

2.1 Lovbestemte oppgaver - skoleutvalg og skolemiljøutvalg

Det vises til Opplæringsloven §§ 11-5 og 11-5a., jf. pkt. 1.1 og 1.2 over.

2.2 Tilleggsfunksjoner for skoleutvalg innenfor TRFK:

I tillegg til myndighet gitt i Opplæringsloven (jmfr pkt 1 over), tillegges skoleutvalgene ved de fylkeskommunale videregående skolene i Trøndelag en regionalpolitisk rådgivningsfunksjon. Skoleutvalgene skal som regionalpolitisk rådgivningsorgan gi fylkeskommunale styringsorganer (jf. pkt. 5.1) råd og innspill, som bidrar til at skolene til enhver tid kan oppfylle sine målsettinger.

I tillegg til ovennevnte rådgivningsfunksjoner, kan Fylkestinget delegere formell beslutningsmyndighet til et skoleutvalg, i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

§3 Sammensetning og oppnevning:

3.1 Skoleutvalgene

Skoleutvalget ved hver av TRFK's videregående skoler skal ha følgende sammensetning:

Representant	Antall	Oppnevnes av
Skolens rektor	1	Fast representant
Representant for de ansatte	2	Ansatte ved skolen
Elevrepresentanter	2	Elevene ved skolen
Representanter for det lokale samfunnsliv (arbeidsliv, næringsliv, kulturliv)	2	Skolen
Representant for det lokale politiske system	1	Kommunestyret/bystyret
Representant for fylkestinget	1	Fylkestinget

Det velges personlige varamedlemmer for de eksterne medlemmene.

Det er mulig å ha flere medlemmer ut fra den enkelte skoles behov. Ved stemmelikhet har utvalgets leder dobbeltstemme.

3.1.1 Felles skoleutvalg for to eller flere skoler

To eller flere videregående skoler kan etter eget ønske etablere et felles skoleutvalg. Reglene om sammensetning skal gjelde også for et felles skoleutvalg, men en viss tilpasning kan gjøres med tanke på å unngå at utvalget skal bli for stort. Følgende krav må oppfylles: Rektorene ved hver skole skal være med, det skal være 2 elevrepresentanter fra hver skole og det skal være minst 1 representant for de ansatte fra hver skole. Fylkestinget avgjør søknader om etablering av felles skoleutvalg.

3.2 Skolemiljøutvalgene

Skolemiljøutvalget ved hver av TRFK's videregående skoler skal ha følgende sammensetning:

Representant	Antall	Oppnevnes av
Skolens rektor	1	Fast representant
Representant for de ansatte	1	Ansatte ved skolen
Elevrepresentanter i skoleutvalget	2	Elevene ved skolen
Tilleggsrepresentant elever	1	Elevene ved skolen

Det er mulig å ha flere medlemmer ut fra den enkelte skoles behov, men skolemiljøutvalget må være satt sammen slik at elevrepresentantene er i flertall.

§4 Saksbehandling og arbeidsmåte:

Skoleutvalget og skolemiljøutvalget skal innkalles til minst to møter hver pr år. Det skal vedtas en møteplan for et halvt år om gangen.

Møter i disse utvalgene skal i nødvendig grad forberedes gjennom saksutredning/notat e.l. og annen dokumentasjon i tilknytning til den enkelte sak.

Møtene skal innkalles i god tid, og innkallingen skal være vedlagt utkast til dagsorden samt saksutredning/dokumentasjon til den enkelte sak.

Også øvrige temaer enn oppsatte saker skal drøftes, dersom ett av medlemmene krever det.

Det skal skrives fortløpende protokoll, som bl.a. viser synspunkter og konklusjon i den enkelte sak. Protokollen sendes ut i forkant av og refereres i det etterfølgende møtet i vedkommende utvalg.

§5 Rapportering

5.1 Skoleutvalgene

Kopi av skoleutvalgets protokoll oversendes følgende fylkeskommunale styringsorganer:

- Hovedutvalg for utdanning
- Vedkommende videregående skole v/rektor

Regionalpolitiske synspunkter fra skoleutvalgenes protokoller refereres fortløpende i hovedutvalgets møter.

Ovennevnte fylkeskommunale organer har ansvar for iverksettelse av eventuelle tiltak i tilknytning til råd og innspill fra skoleutvalgene. Hovedutvalget fremmer i nødvendig grad videre rapportering til fylkestinget.

5.2 Skolemiljøutvalgene:

Kopi av skolemiljøutvalgets protokoller oversendes vedkommende videregående skole v/rektor samt skoleutvalget.

Skolens rektor har ansvar for iverksettelse av eventuelle tiltak i tilknytning til råd og innspill fra skolemiljøutvalget.

§6 Sekretariat

Skolens rektor er sekretariat for skoleutvalget og skolemiljøutvalget ved sin skole.

§7 Saker som skal behandles

7.1 Skoleutvalgene

Kategorier	Eksempler på saker/oppgaver
1. Overordnet planlegging	- visjoner og strategier - strategiplan for TRFK - framtidsplanlegging - skolebruksplanen - skolens omdømme
2. Skolen som regional og lokal utviklingsaktør	- skolens rolle i regionen som bidragsyter til arbeidet med regional utvikling - markedsføring av skolens opplæringstilbud i samarbeid med bransjer og opplæringskontor - skolens deltagelse i et samarbeid om desentralisert høyskole- og universitetstilbud - vurdering av skolens tilbudsprofil i forhold til lokalmiljøet og endring i skolens tilbudsstruktur på et tidlig tidspunkt i prosessen

	- planer for samarbeid med lokalt arbeids- og samfunnsliv - formidling av signaler til politiske miljøer lokalt, regionalt og nasjonalt
3. Opplæringens innhold	- tiltak for bedre gjennomføring/mindre frafall - bidrag til arbeidet med å styrke elevmedvirkningen - bidrag til at skolen benytter lokalmiljøet i opplæringen i større grad - lokale tillegg til forskrift om ordensreglement
4. Økonomi og bygninger	- ressursfordelingsmodellen - ressursbruk (herunder bla budsjett og regnskap) - fysiske forhold
5. Resultat	- årsrapporten - brukerundersøkelser, elevundersøkelser, ansatteundersøkelser/kvalitetsutvikling - skolens resultater sett opp mot skolens og TRFK's målsetninger - Vurdering av skolens profil sett i sammenheng med TRFKs utviklingsmål knyttet til kvalitet i opplæringen

For øvrig kan skoleutvalget behandle alle saker som gjelder skolen og som rektor eller andre medlemmer av utvalget finner det naturlig å behandle.

7.2 Skolemiljøutvalgene

Kategorier	Eksempler på saker/Oppgaver
Skolemiljøet	- Opplæringsloven kapittel 9 A - brukerundersøkelser - elevenes læringsmiljø - HMS-problematikk - pedagogisk plattform - årlig evaluering av skolens handlingsplan mot mobbing

For øvrig kan skolemiljøutvalget behandle alle saker som gjelder skolemiljøet og som rektor eller andre medlemmer av utvalget finner det naturlig å behandle.

Møteplan 2020

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 47692392	Arkivref: 2019/4330 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	14.11.2019	121/19
Kommunestyre	25.11.2019	112/19

Saksprotokoll i Formannskap - 14.11.2019 - 121/2019

BEHANDLING:

AP v/Trine Reitan fremmet følgende tilleggsforslag:

«Utvidet møteplan for administrasjonsutvalg med møte også i mars og september.»

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Ved votering ble forslaget fra AP enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Møteplan for utvalg for plan og samfunn, utvalg for mennesker og livskvalitet, administrasjonsutvalget, formannskapet og kommunestyret for 2020 vedtas. Utvidet møteplan for administrasjonsutvalg med møte også i mars og september.
2. Formannskapet starter som regel kl. 09.00, kommunestyrets møter kl. 18.00 og utvalgene kl. 09.00.

Rådmannens innstilling:

3. Møteplan for utvalg for plan og samfunn, utvalg for mennesker og livskvalitet, administrasjonsutvalget, formannskapet og kommunestyret for 2020 vedtas.
4. Formannskapet starter som regel kl. 09.00, kommunestyrets møter kl. 18.00 og utvalgene kl. 09.00.

Vedlegg:

Forslag til møteplan 2020.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I arbeidet med møteplan er det tatt hensyn til at torsdag som regel er møtedag for formannskapet, mandag for kommunestyret, tirsdag for utvalg plan og samfunn og onsdag for utvalg for mennesker og livskvalitet. Det er også tatt hensyn til skoleferier, og fylkesmøter KS.

Møteplan 2020 legges med dette fram til behandling.

Møteplanen følger i antall hovedtrekk fra tidligere år. Hvert møte har sin markante kostnad, og møter hvor sakliste ikke vurderes som tilstrekkelig bør heller avlyses enn gjennomføres hvis det m.h.t. sakenes godhet og tidsfrister er akseptabel løsning.

VERDAL KOMMUNE – MØTEPLAN 2020

Måned	Kommunestyret	Formannskapet	Admutv	Utvalg for mennesker og livskvalitet	Utvalg for plan og samfunn
Januar	27.	16. 30.	16.	15.	14.
Februar	6. og 7. folkevalgtoppl. 24.	13.		12.	11.
Mars	30.	5. 19.		18.	17.
April	27.	2. 23.		22.	21.
Mai	25. Regnskap	14.	14.	13.	12.
Juni	15.	11.		10.	9.
August	31.	20.		19.	18.
September	28.	3. 17.		16.	15.
Oktober	26.	15.		14.	13.
November	30.	5. pres budsjett 12. Orient budsj 26. Innst budsj	26.	25.	24.
Desember	14. Budsjett	10.		9.	8
Antall møter	11	17	3	11	11
Ordinære møtedager	Mandag kl. 18.00	Torsdag kl. 09.00	Torsdag kl. 09.00	Onsdag kl. 09.00	Tirsdag kl. 09.00
Møterom	Kommunestyresal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset

Eventuelle temamøter vil tilpasses og tas i forbindelse med ordinære møter og kommunestyrets møter vil da starte f.eks. kl. 17.00.

Det tas forbehold om endring av dato, tidspunkt og møterom for møtene. En viser i den forbindelse til de særskilte møteinnkallingene. Enkelte møter kan bli avlyst, dersom behovet ikke er til stede.

Folkevalgtopplæring 6. og 7. februar. Dette blir på dagtid.

PS 113/19 Orienteringer

Interpellasjon fra Trine Reitan (AP) - Heltid/deltid

Saksbehandler: E-post: Tlf.:	Arkivref: - /
---	-------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	114/19

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Trine Reitan (AP) har fremmet følgende interpellasjon til ordfører:

«Heltid/deltid

Verdal kommune har i flere omganger jobbet med dette temaet, men jeg ønsker at vi skal starte en prosess som er enda tettere på, at vi som folkevalgte har mulighet i prosessen å se om vi lykkes, ikke en metode der vi bare må stole på at målet blir ivaretatt, og så får vi vente på evalueringen. Jeg vil at vi skal påvirke mens prosessen pågår. Jeg vet det over tid har blitt jobbet med og er svært komplisert. Det er gjennomført en rekke forsøk i kommunenorge, men det er ingen kommuner som har lyktes 100 % med å bli kvitt ufrivillig deltid.

Verdal kommune har satt fokus på dette tidligere og fattet de nødvendige vedtak for å skape endring:

- I 2003 satt ned en gruppe for å redusere antallet små deltidsstillinger, primært innen pleie- og omsorgssektoren.
- I 2008 – 2009 hadde vi et sykefraværprosjekt der vi økte grunnbemanningen for å se om det hadde effekt på sykefraværet.

- I 2012-2013 var Verdal kommune, med i ett prosjekt «Sammen om en bedre kommune» hvor fokuset vårt var ufrivillig deltid.
- I 2018 vedtok kommunestyret enstemmig i PS 106/18 pkt. 11, strekpunkt 3:
- Utvikle en stadig sterkere heltidskultur
En del ansatte i Verdal kommune jobber i lavere stillingsandel enn de egentlig ønsker seg. En slik situasjon fører til lavere inntekter og ofte mindre økonomisk selvstendighet. Et stort antall ansatte i deltidsstillinger er utfordrende også for kompetanseutvikling, rekruttering og kvaliteten i velferdstjenestene. Et størst mulig innslag av heltidsansatte er dermed også det mest gunstige for innbyggerne da dette hever kvaliteten på velferdstjenestene til kommunen over tid.

Det er derfor en nødvendig målsetting for kommunestyret å redusere andelen ansatte på mindre stillingsandeler, og å utvikle en stadig sterkere heltidskultur.

Samtidig må det tas hensyn til ansattes preferanser og egne valg. Det skal fullt ut være akseptabelt å inneha en ønsket deltidsstilling. Utviklingen av en sterkere heltidskultur må over tid søkes løst både innenfor det lokale handlingsrommet, og innenfor det ramme – og avtaleverk som sentrale føringer gir. Selv om dette er en kompleks oppgave ser kommunestyret at enkelte kommuner klarer å oppnå forbedringer på dette området.

På bakgrunn av dette bes rådmannen intensivere prosessen med å utvikle modeller og ulike tiltak for å utvikle en stadig sterkere heltidskultur i Verdal kommune. Formannskap og administrasjonsutvalg involveres aktivt i prosessen.

Vi har i stor grad lyktes med de tiltakene som er blitt satt inn, vi har hevet den gjennomsnittlige stillingsbrøken. Men vi har fortsatt en vei å gå i kommunen. Deltidskultur som begrep har fått et stort nasjonalt fokus fra fagforeningshold. Det er viktig for oss å sette dette på dagsorden. Vi må kunne spørre om det er en rettighet å jobbe deltid, eller om det er arbeidstakers helse som skal kreve tilrettelegging?

Et stort antall arbeidstakere, særlig kvinner, jobber mindre enn de ønsker, tjener mindre enn de trenger og er prisgitt hva som måtte dukke opp av vakter. Dette kan vi ikke sitte og vite uten å ta aktive grep i forhold til endringer til et bedre ansattefokus.

At helse, familieliv og personlig frihet, blir skadelidende ved å være ansatt i en mindre stilling enn det du ønsker vet vi. At ansatte jakter ekstravakter for å sikre seg en høyere lønn, er forståelig. Men det er ikke ønskelig at ansatte aldri skal kunne planlegge sin fritid. Dette skaper en unødvendig stress situasjon, som ikke er bra for arbeidstaker.

Hvilke konsekvenser gir dette? Mindre kjøpekraft, det er svært vanskelig å få boliglån, en blir stående i leiemarkedet eller er avhengig av partner. Og stress over tid er ikke bra for helsa. Dette er konsekvenser som rammer våre ansatte, og de ansatte skal ivaretas.

Jeg ønsker at vi skal bruke administrasjonsutvalget mer aktivt i det som vi lett kan se er en utfordring også i vår kommune.

Administrasjonsutvalget består av formannskapet, administrasjon og kommunens hovedtillitsvalgte, det må være rett arena for å ta grep om denne problematikken.

Formannskapet bør få oppdateringer på endringer, og vi må ha et felles mål om å redusere ufrivillig deltid kraftig. Og aller helst helt.

Kan vi gjennom et planmessig arbeid mellom partene - administrasjon, tillitsvalgte og politikk - få til enda en heving av gjennomsnittlig stillingsprosent, og utvikle en strategi der vi kommer deltidskulturen til livs?

Det er et viktig tema for mange av våre ansatte, ikke bare i helse- og omsorgsektoren, vi skal huske deltidsstillinger i renhold, oppvekst og kulturskole også.

Samtidig er dette et likestillingsspørsmål.

Jeg hadde et innlegg på trykk i valgkampen om kampen for heltidsstillinger, det så jeg at også ordføreren og varaordføreren skrev om straks etterpå. Så selv om Sp ikke har temaet i programmet sitt, så er det viktig nok til at dere valgte å skrive om det. Da kan vi vel også sette temaet i fokus og gjøre noe med det?

På bakgrunn av dette ønsker jeg derfor å stille ordføreren følgende spørsmål:

1. Hvordan vurderer ordføreren muligheten til å heve gjennomsnittlig stillingsprosent, med et tettere partsamarbeid med fast punkt på møteagendaen som virkemiddel til å heve heltidskulturen?
2. Hvordan kan vi lykkes med en kulturendring knyttet til deltid i alle kommuneorganisasjonens ledd?

Oversendelsesforslag til formannskapet.

Det innføres månedlig møter i administrasjonsutvalget med hensikt at politikken, tillitsvalgte og administrasjon skal være tett på, ta eierskap, og involveres i arbeidet med å redusere ufrivillig deltid.»

Ordfører vil besvare interpellasjonen i møtet.

Interpellasjon fra Ole Gunnar Hallager (AP) - Debattklima

Saksbehandler: E-post: Tlf.:	Arkivref: - /
---	-------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	115/19

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Ole Gunnar Hallager (AP) har fremmet slik interpellasjon til ordfører:

«Lokalpolitikken er selve grunnmuren i det politiske Norge. Mange bruker fritida si på å gjøre en innsats for samfunnet. Vår oppgave er å jobbe til det beste for innbyggerne- for verdalingene.

Den senere tiden, og i valgkampen, har verdals-debatten imidlertid i stor grad vært innovervendt- vi har snakket om oss selv. Debattklima og kommunikasjonslinje har i valgkampen, og tiden før valgkamp, fått enormt fokus.

Som forrige periodes største parti har vi i Verdal Arbeiderparti både fått, og tatt til oss, kritikk på tema. Vi har valgt å gå i oss selv, og har jobbet internt i partiet med vårt. Vi har valgt å jobbe konstruktivt, og å legge personlig stolthet til side. Dette betyr ikke at vi ikke har følt på det samme motsatt vei. Det har vi. Men vi ønsker ikke å sette oss ned å peke fingre, eller å fordele skyld.

Nå er det et nytt kommunestyre, med mange nye representanter. Som ny kan det ta tid å finne seg til rette i det politiske landskapet, hvor mye latter og gode replikker avløses av en formell tone med regler og rigide avstemmingstekniker. Er du ny i et slikt miljø kan det ta tid å bli trygg på hva som er rett og galt til enhver tid.

Det er derfor viktig at lokalpolitikken og kommunestyret er en trygg, god og konstruktiv arena å være på. En arena hvor det er trygt og godt å være. En arena hvor vi har respekt, ser verdien av at vi er ulike, både i hvordan vi snakker, velger ord, og uttrykker oss.

Det er et kriterie for gode meningsutvekslinger at representantene føler seg trygge. Det er også avgjørende for rekrutteringen at politikken fremstår som en arena hvor også ungdom tør å prøve seg. Samtidig skal vi ha takhøyde. Vi er alle forskjellige. Vi er i alle aldersgrupper, vi har ulik bakgrunn, og vi har ulik måte å ordlegge oss på. Det er lokaldemokratiets styrke- vi skal reflektere hele lokalsamfunnet. Derfor mener vi det er viktig å legge til rette for mangfold. Debattklima skal heller ikke bli brukt som et kort for å stoppe meningsutvekslinger og debatter.

Politiske debatter foregår i dag på mange ulike arenaer; for eksempel i direkte debatt, i avisa og på sosiale media. Ordsiftet går raskere på grunn av digitaliseringen, og stadig flere deltar i ordsiftet på ulike plattformer og i ulike kontekster.

Vi i Verdal Arbeiderparti ønsker oss for denne perioden at vi i fellesskap utarbeider klare felles retningslinjer. Vi ønsker at vi lager en kjøreplan for hvordan vi håndterer utfordringene som med stor sannsynlighet vil oppstå også fremover. Vi ønsker en plattform hvor, og retningslinjer for hvordan, konkrete episoder tas opp fortløpende mellom parti.

Vi legger til grunn at debattklima er en sak samtlige parti er interesserte i å finne løsninger på. Det er innbyggernes beste og Verdals fremtid som er og skal være fokus for oss. Vi må legge til rette for dette. Slik kan vi jobbe med det vi er her for- politikk.

På bakgrunn av dette ønsker jeg derfor å stille ordføreren følgende spørsmål:
En av hovedvalgkampsakene til SPs ordførerkandidat var at han skulle jobbe for bedre debattklima. Vi lurte derfor på:

1. På hvilken måte har ordføreren fremover tenkt å jobbe for å i større grad gjøre kommunestyret til en arena som er trygg, god og konstruktiv for alle valgte representanter?»

Ordfører vil besvare interpellasjonen i møtet.

Spørsmål til ordfører fra Sven-Øyvind Bern (SV) - Ad henvendelse fra Verdal formannskap til E.ON Wind Norway med oppfordring om å trekke konsesjonssøknad

Saksbehandler: E-post: Tlf.:	Arkivref: - /
---	-------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	25.11.2019	116/19

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Sven-Øyvind Bern (SV) har stilt følgende spørsmål til ordfører:

"E.ON Wind Norway søkte i 2014 om konsesjon til å sette opp ca 85 vindturbiner på Hyllfjellet, Sognavola og Markavola. Dette vil forvandle disse områdene til industriområder. Pr. d.d. ligger fremdeles søknaden hos NVE til behandling.

Forslag til Nasjonal ramme for vindkraft på land gir oss støtte for vårt syn om at verken Hyllfjellet, Sognavola og Markavola er egnet til vindkraftverk. Denne rammeplanen er dessverre lagt i skuffa, noe som igjen setter hele den norske fjellheimen på spill for nye vindkraftverk.

Etter forslag fra Verdal SV vedtok formannskapet i møte den 22. august 2019 å sende brev til E.ON Wind Norway med en sterk oppfordring om å trekke konsesjonssøknaden.

Har Verdal kommune mottatt svar fra E.ON på vår henvendelse og hvis ikke, hvilke grep vil ordføreren gjøre for å følge opp formannskapets vedtak i sak 088/19, pkt 3?"

Ordfører vi besvare spørsmålet i møtet.